

R A P O R T

O STANIE

GMINY HORYNIEC – ZDRÓJ

ZA ROK 2018

WÓJT GMINY HORYNIEC – ZDRÓJ

URZĄD GMINY HORYNIEC – ZDRÓJ

AL. PRZYJAŹNI 5

37-620 HORYNIEC – ZDRÓJ

www.horyniec-zdroj.pl

1. Wstęp

Raport o stanie gminy Horyniec-Zdrój opracowano w związku z art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506). Raport obejmuje podsumowanie działalności Wójta Gminy Horyniec-Zdrój w roku 2018, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał Rady Gminy Horyniec-Zdrój i budżetu obywatelskiego (funduszu sołeckiego).

Celem przygotowania raportu jest uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację gospodarczą i społeczną gminy Horyniec-Zdrój. Zgromadzone w nim zostały szczegółowe dane o aspektach funkcjonowania gminy w roku 2018.

Raport stanowi kompendium wiedzy o działalności gminy za rok ubiegły i jest podstawą do obiektywnej, opartej na faktach, oceny.

Dla opracowania raportu szczególnie cenna okazała się wiedza pracowników Urzędu Gminy Horyniec-Zdrój, gminnych jednostek organizacyjnych oraz szereg dokumentów, będących w posiadaniu Urzędu, a także informacje zamieszczone na stronach internetowych.

Informacje zawarte w raporcie posłużą mieszkańcom Gminy Horyniec-Zdrój do zwiększenia wiedzy na temat funkcjonowania samorządu gminnego, a także staną się podstawą do prowadzenia dialogu na temat przyszłości gminy.

2. Informacje ogólne

2.1. Władze lokalne i gminne jednostki organizacyjne

Rada Gminy Horyniec-Zdrój liczy 15 radnych.

Przy Radzie Gminy Horyniec-Zdrój kadencji 2014-2018 działały w 2018 r. stałe komisje:

- 1) Komisja Rewizyjna;
- 2) Komisja Budżetu, Rolnictwa i Spraw Gospodarczych,
- 3) Komisja Uzdrawiskową, Zdrowia, Oświaty, Sportu i Kultury Fizycznej,

Wraz z początkiem kadencji 2018-2023, oprócz wymienionych komisji, powołana została czwarta stała komisja tj. **Komisja Skarg, Wniosków i Petycji**, w skład której wchodzi radni będący jednocześnie członkami innych stałych komisji.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji rozpatruje skargi na działania Wójta i gminnych jednostek organizacyjnych a także wnioski oraz petycje składane przez obywateli.

Stale komisje są organami pomocniczymi Rady Gminy Horyniec-Zdrój. Mają istotny

wpływ na politykę gminy i ostateczny kształt uchwał, gdyż na swych posiedzeniach prowadzą szczegółowe dyskusje w ich sprawie. W praktyce, Rada Gminy Horyniec-Zdrój, na podstawie prac poszczególnych komisji, podejmowała w 2018 r. strategiczne dla gminy decyzje.

Jednostki organizacyjne

- 1) Szkoła Podstawowa w Horyńcu-Zdroju wraz z filią w Werchracie,
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 3) Środowiskowy Dom Samopomocy w Horyńcu-Zdroju.

Instytucje kultury

- 1) Gminna Biblioteka Publiczna w Horyńcu-Zdroju wraz z filiami w Werchracie i Nowym Bruśnie,
- 2) Gminny Ośrodek Kultury w Horyńcu-Zdroju

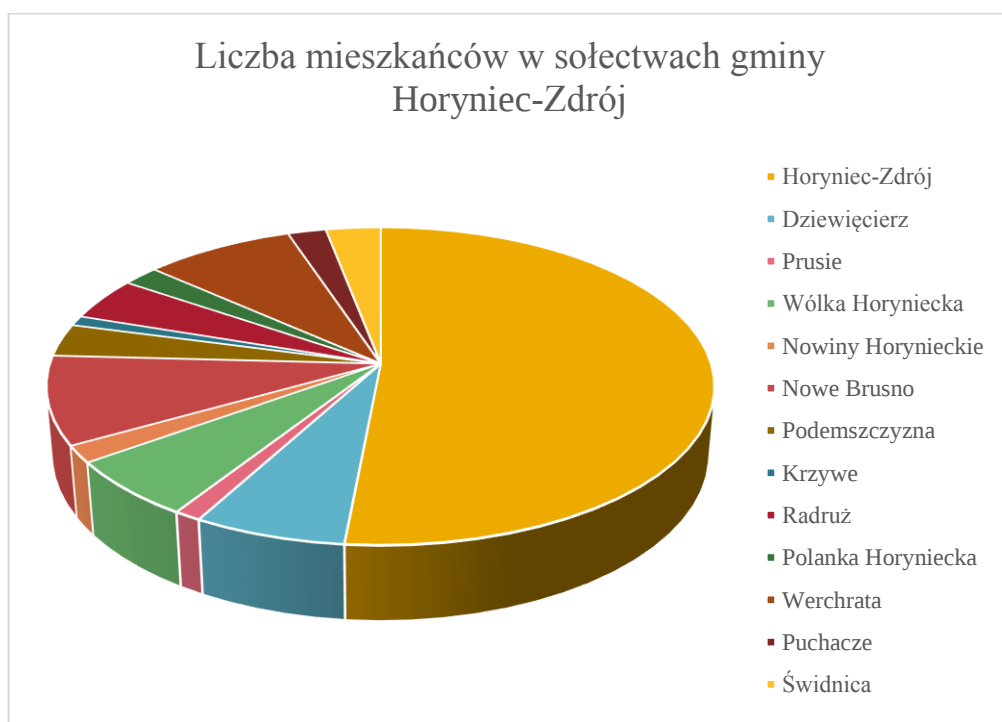
Sołectwa

W skład Gminy Horyniec-Zdrój wchodzi 13 sołectw:

1. Horyniec-Zdrój
2. Dziewięcierz
3. Prusie
4. Wólka Horyniecka
5. Nowiny Horynieckie
6. Nowe Brusno
7. Podemszczyzna
8. Krzywe
9. Radruż
10. Polanka Horyniecka
11. Werchrata
12. Puchacze
13. Świdnica

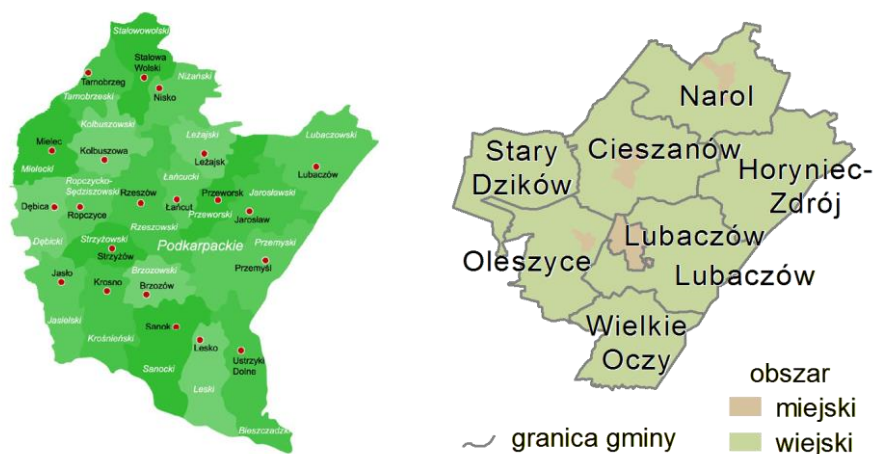
Sołectwa w Gminie Horyniec-Zdrój do 2018 i w 2018 r.

Horyniec-Zdrój	2461	Świdnica	145
Nowe Brusno	430	Puchacze	101
Werchrata	398	Polanka Horyniecka	97
Dzięwierz	310	Nowiny Horynieckie	83
Wólka Horyniecka	284	Prusie	55
Radruż	208	Krzywe	48
Podemsczyzna	158		

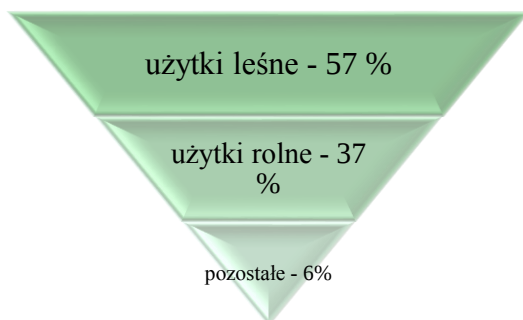
2.2. Ogólna charakterystyka Gminy Horyniec-Zdrój

Położenie geograficzno-przestrzenne

Gmina Horyniec-Zdrój położona jest w północno-wschodnim obszarze województwa podkarpackiego w powiecie lubaczowskim, w odległości około 20 km na północny wschód od Lubaczowa. Gmina obejmuje powierzchnię 203,016 km² co stanowi 15,5 % powierzchni powiatu,

- użytki rolne stanowią 37%
- użytki leśne stanowią 57%
- pozostałe 6%

Gminę Horyniec-Zdrój zamieszkuje 4 830 osób, z tego 2388 mężczyzn i 2442 kobiet. Gęstość zaludnienia wynosi 24 mieszkańców na km². W skład gminy wchodzi 13 sołectw i jeden obręb geodezyjny: Horyniec-Zdrój, Dziewięcierz, Krzywe, Nowe Brusno, Nowiny Horynieckie, Podemszczyzna, Polanka Hryniewiecka, Prusie, Radruż, Werchrata, Wólka Horyniecka, Puchacze, Świdnica. Obręb Geodezyjny Stare Brusno.

Gmina graniczy z trzema gminami:

- od północy z gminą Narol
- od zachodu z gminą Ciesznów.
- od południa z gminą Lubaczów

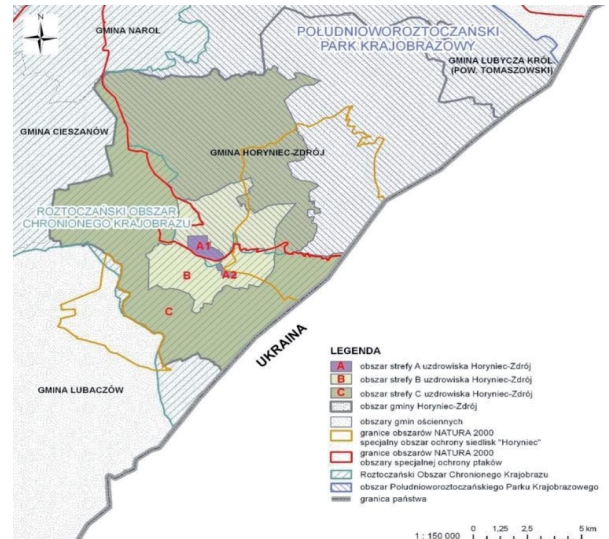
Uzdrowisko Horyniec-Zdrój

Obszar uzdrowiska Horyniec-Zdrój, obejmuje następujące miejscowości: Horyniec-Zdrój, Nowe Brusno, Polankę Horyniecką, Nowiny Horynieckie, Radruż, Wólkę Horyniecką, Krzywe, Podemszczynę, Puchacze, Obręb geodezyjny - Stare Brusno.

Na wyżej określonym obszarze wydzielono następujące strefy ochrony uzdrowskiej:

- strefę ochrony uzdrowskiej "A1" o powierzchni 116 ha,
- strefę ochrony uzdrowskiej "A2" o powierzchni 26 ha,
- strefę ochrony uzdrowskiej "B" o powierzchni 2474 ha,
- strefę ochrony uzdrowskiej "C" o powierzchni 10309 ha.

Ogółem powierzchnia uzdrowiska wynosi 12925 ha.

Ukształtowanie terenu

Teren gminy znajduje się w części na Roztoczu, nazywanego Roztoczem Południowym. Obszar gminy Horyniec-Zdrój rozciąga się na terenie dwóch krain fizyczno-geograficznych: płaskowyżu Tarnogrodzkiego, należącego do Kotliny Sandomierskiej i Roztocza Południowego nazywanego też Wschodnim, stanowiącego skrajną część długiego wału Roztocza. Na pograniczu obu mezoregionów leży Horyniec-Zdrój. Na północ od Horyńca-Zdroju pojawiają się pierwsze wzniesienia Roztocza. Krajobraz południowej i zachodniej części gminy położonej w obrębie płaskowyżu Tarnogrodzkiego kształtują lekko pofałdowane wysoczyzny (płaskowyże) wyniesione przeciętnie 220-260 m n. p. m., poprzedzielane dolinami rzek i równin. Ponad wierzchowiny tych wzniesień wybijają się pojedyncze, odosobnione, wzgórza ostańcowe sięgające 390 m. Wyróżniają się one kopulastym kształtem o niezbyt stromych stokach i charakterystycznie ściętych wierzchołkach. Należą do nich wznoszące się na obrzeżach gminy, najwyższe wzniesienia

tej części Roztocza: Wielki Dział (390,4 m) Krągły Goraj (388,7 m) i Długi Goraj (391,5 m). Rosną one w wyższych partiach wzniesień oraz w wąwozach i parowach.

Obszary Natura 2000

- Nazwa obszaru: Horyniec,

Powierzchnia: 5630,29 ha.

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000;

obszar specjalnej ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)

- Natura 2000

Nazwa obszaru: Roztocze, (kod obszaru PLH 180017

Powierzchnia: 103,3 ha,

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000;

obszar specjalnej ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa),

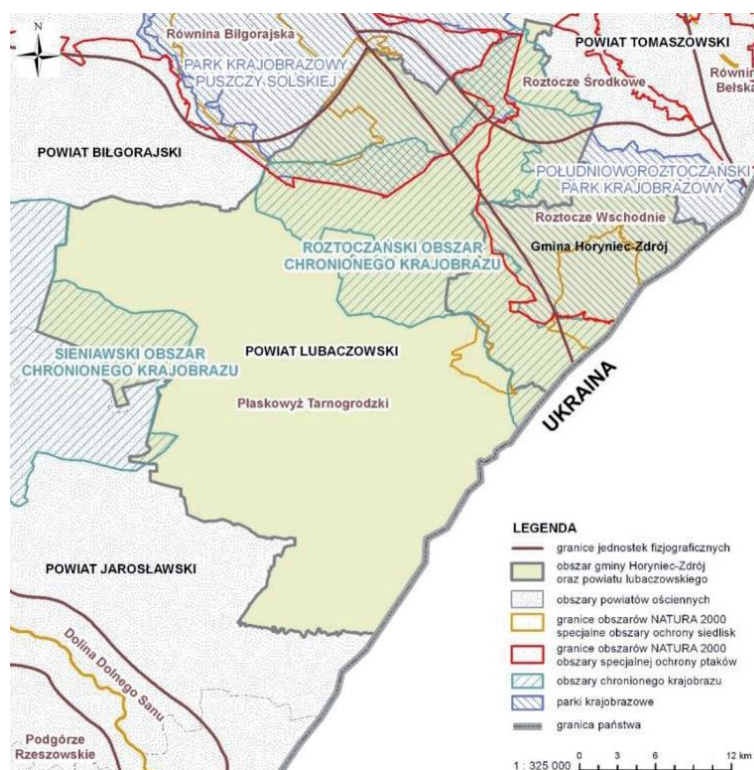
- Natura 2000

Nazwa obszaru: Uroczyska Roztocza Wschodniego (kod obszaru PLH 060093)

Powierzchnia: 58,10 km²

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000;

obszar specjalnej ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa).

Obszary chronione, parki, rezerваты

Cały obszar gminy Horyniec objęty jest prawną ochroną krajobrazu. Około 1/3 obszaru, zajmująca południowo-zachodnią część gminy, położona jest w granicach Roztoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (ROChK). Pozostałe 2/3 gminy przynależy do Południoworoztoczańskiego Parku Krajobrazowego (z wyłączeniem zabudowy Horyńca-Zdroju) (PPK). W orientacyjnym ujęciu granica między w/w obszarami ROChK i PPK przebiega wzdłuż dróg powiatowych: Płazów - Nowe Brusno - Horyniec Zdrój i dalej

na wschód od Horyńca - równoleżnikowo, do granicy z Ukrainą. Obok ochrony krajobrazu, prawna ochrona środowiska przyrodniczego w gminie Horyniec obejmuje również: rezerваты przyrody, stanowiska dokumentacyjne i pomniki przyrody.

Roztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu

Utworzony został na mocy Uchwały Nr XX/148/87 b. Wojewódzkiej Rady Narodowej w Przemyśle z dnia 25.06.1987r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu na terenie woj. przemyskiego (Dz. U. Woj. Przem. Nr.8 póź. 92 z późn. zmianami). Cały Obszar zajmuje powierzchnię 32.174 ha, przypadającą na 4-ry gminy: Narol, Horyniec, Cieszanów i Lubaczów. W gminie Horyniec Obszar zajmuje powierzchnię 7.356 ha, tj. około 36% powierzchni całej gminy.

Głównym celem powołania ROChK jest stworzenie otuliny parków krajobrazowych - tj. wytworzenie strefy przejściowej między terenami nie podlegającymi ochronie, a terenami prawnie chronionych parków krajobrazowych: Południoworoztoczańskiego i Puszczy Solskiej (poza obszarem gm. Horyniec), cechujących się zaostrzonymi kryteriami gospodarczo-przestrzennymi.

Południoworoztoczański Park Krajobrazowy

Utworzony został na mocy Uchwały Nr VII/40/89 b. Wojewódzkiej Rady Narodowej w Przemyśle z dnia 13.07.1989r. (Dz. U. Woj. Przem. Nr 13 póź. 105 z późn. zmianami). Park zajmujący łączną powierzchnię 20.256 ha usytuowany jest na terenie 2-ch województw: Podkarpackiego - 16.237 ha / 80% pow. Parku (gminy Narol i Horyniec) Lubelskiego - 4.019 ha / 20% pow. Parku (gmina Lubycza Królewska). Celem utworzenia Parku jest ochrona walorów: krajobrazowych, przyrodniczych, wypoczynkowych i kulturowo-historycznych Roztocza Wschodniego, przed nasilającą się antropopresją.

Na terenie gminy Horyniec Park zajmuje powierzchnię 12.922 ha, co stanowi około 64%

powierzchni całej gminy. Uchwały o utworzeniu PPK i ROChK zawierają szereg: zakazów, nakazów i ograniczeń, do przestrzegania których zobowiązani są wszyscy użytkownicy terenów prawnie chronionego krajobrazu.

Rezerwaty Przyrody

W obszarze gminy Horyniec aktualnie znajduje się:

- 1 uznany rezerwat "Sołokija"
- 6 obszarów proponowanych do uznania za rezerwat przyrody: Monasterz - Dahany - Kierniczki - Dublen - Buczyzna Horyniecka - Prusie.

Skrótowa charakterystyka w/w obszarów przedstawia się następująco:

Sołokija - pow. 7,43 ha

Przedmiot ochrony - skupisko jałowca pospolitego w sąsiedztwie m. Dziewięcierz, charakteryzującego się różnymi formami pokrojowymi: krzewiastą kolumnową piramidalną i formami pośrednimi osiągającymi niejednokrotnie znaczne rozmiary dla tego gatunku.

Monasterz - pow. 129,93 ha

Przedmiot ochrony - fragment kompleksu leśnego o ciekawej rzeźbie terenu z pozostałościami fortyfikacji obronnych b. klasztoru oo. Bazylianów oraz licznymi skałkami wapiennymi.

Dahany - pow. 137,04 ha

Przedmiot ochrony - fragment kompleksu leśnego ze zbiorowiskiem żyznej buczyny karpackiej w formie podgórskiej oraz interesującymi elementami przyrody nieożywionej.

Kierniczki - pow. 52,38 ha

Przedmiot ochrony - fragment kompleksu leśnego z torfowiskiem przejściowym wraz z otaczającymi je zbiorowiskami o charakterystycznym układzie.

Dublen - pow. 43,55 ha

Przedmiot ochrony - fragment żyznej buczyny karpackiej ze stanowiskami roślin górskich i chronionych.

Buczyna Horyniecka - pow 83,82 ha

Przedmiot ochrony - fragment zbiorowiska żyznej buczyny karpackiej w formie podgórskiej.

Prusie - pow. 219,00 ha

Przedmiot ochrony - fragment kompleksu leśnego, z rzadko występującym w tym rejonie zbiorowiskiem żywej buczyny karpackiej w formie podgórskiej oraz stanowiskami roślin chronionych i górskich.

Łączna powierzchnia wszystkich w/w rezerwatów przyrody wynosi 673,15 ha.

Stanowiska dokumentacyjne

Obejmują 2 ostańce wapienne w miejscowości Nowiny Horynieckie - tzw. Kamienie Kultu Słońca, uznane za stanowisko dokumentacyjne rozporządzeniem nr 23 b. Wojewody Przemyskiego z dnia 5.06.1998 r. (Dz. U. Woj. Przem. Nr 10 póź. 11).

Pomniki Przyrody

Obejmują 8 obiektów przyrodniczych:

- dąb szypułkowy w m. Wólka Horyniecka (grunty Nadleśnictwa Lubaczów) o pierśnicy 600 cm
- dąb szypułkowy w m. Świdnica (grunt prywatny) o pierśnicy ponad 400 cm
- grusza polna o obwodzie 260 cm oraz dąb szypułkowy o obwodzie 440 cm na terenie Parku Zdrojowego w Horyńcu
- 4 ostańce skalne w m. Monasterz

Historia Uzdrowiska

Pierwsza wzmianka o Horyńcu pochodzi z 1444 r. gdy książę mazowiecki i bełski Władysław przekazał osadę szlachcicowi Piotrowi Pieczykurowi z Wilcz. Miejscowość przechodziła we władanie szeregu kolejnych, znanych polskich rodzin arystokratycznych.

Sanatorium "Bajka", 2018 r.

Tradycja głosi, że Horyniec należał w

XVII wieku do Sobieskich, król Jan III Sobieski urządzał tu polowania bywając w swoim zameczku myśliwskim a Marysieńka Sobieska miała tu bywać w celach zdrowotnych. Historycznie prawdą jest pobicie przez niego Tatarów w okolicy Horyńca w

Jawor – Uzdrowisko Horyniec 2018r.

1672

r.

Udokumentowane początki wodolecznictwa pochodzą z końca XIX w. Aleksander Poniński urządził pierwszy, skromny zakład kąpielowy. W sezonie przebywało na kąpielach do 300 osób. W okresie międzywojennym było tu już 16 pensjonatów i ok. 500 łóżek. II wojna światowa przyniosła Horyńcowi duże zniszczenia.

Szalejące na tym terenie po wojnie bandy UPA dokonały dalszych aktów zniszczeń i wandalizmu tego co wojna nie zdołała unicestwić. Próby reaktywowania uzdrowiska miały miejsce w 1948 r. w 1962 r. wybudowano łazienki przez Centralę Rolniczych Spółdzielni. W 1968 r. powstaje sanatorium Metalowiec w wyremontowanym zespole pałacowo - parkowym Ponińskich, obecnie prywatne sanatorium „Bajka”. W 1973 r. łazienki przejmuje nowo powołane Przedsiębiorstwo Państwowe „Uzdrowisko Horyniec” a miejscowość uzyskuje status uzdrowiska. W 1977 r. zostaje wybudowane nowoczesne Sanatorium KRUS z bazą 250 łóżek sanatoryjnych, zmodernizowane i rozbudowane w roku 1994 r. jako Centrum Rehabilitacji Rolników - KRUS. W 2007 r. w CRR - KRUS zostaje oddany do użytku basen leczniczo-rehabilitacyjny pn „Wodny Świat” W 1989 r. Przedsiębiorstwo Państwowe ”Uzdrowisko - Horyniec” rozpoczyna budowę Domu Zdrojowego z sanatorium uzdrowiskowym, zakładem przyrodolecznictwa, pijalnią, przychodnią uzdrowiskową, biurem obsługi kuracjusza. Inwestycja była realizowana i oddawana do eksploatacji etapowo, uruchamiana sukcesywnie od roku 1995. W roku 2008 oddano do eksploatacji ostatni element inwestycji - basen leczniczy, napełniany wodą leczniczą, siarczkowo - siarkowodorową. Sanatoria zlokalizowane w Horyńcu-Zdroju jeden z najlepszych w Polsce kompleksów lecznictwa uzdrowiskowego, bazują na bogatych zasobach doskonałej jakości lokalnych surowców leczniczych, tj. siarczkowo siarkowodorowych wodach leczniczych i najwyższej klasie borowiny.

Uzdrowisko Horyniec - Zdrój z racji usytuowania na mapie kraju, należało do niedawna do mniej znanych uzdrowisk polskich.

Stan ten w ostatnich latach zaczął ulegać stopniowej zmianie ponieważ:

- uzdrowisko reprezentuje nieliczny w kraju typ uzdrowiska nizinnego
- bazuje na bogatych zasobach doskonałej jakości lokalnych surowcach leczniczych:

siarczkowych wodach mineralnych i borowinie

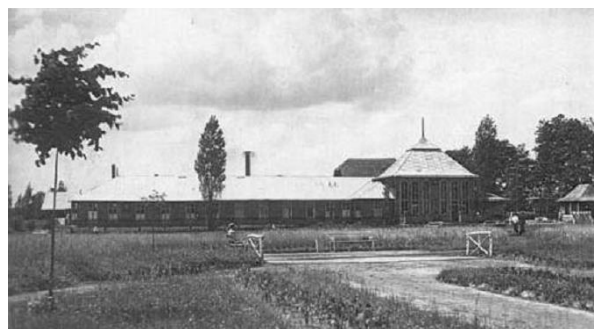
- w rejonie uzdrowiska korzystnie kształtują warunki klimatyczne - zwłaszcza insolacyjne, wyrażające się m. in. dużą liczbą dni pogodnych (średnio 50 w roku) i rocznym nasłonecznieniem (ok. 1600 godzin)
- klimat nizinny jest mniej bodźcowy od klimatu uzdrowisk górskich i podgórskich
- większość mieszkańców Polski żyje w strefie klimatu nizinnego i jest lepiej do niego przystosowana.

2.3 Turystyka, sport i rekreacja.

Klimat Gminy Horyniec-Zdrój sprzyja wypoczynkowi na świeżym powietrzu i aktywności ruchowej. W ostatnich latach znacznie poprawiła się baza sportowo – rekreacyjna i wypoczynkowa na naszym terenie. Większość obiektów jest ogólnodostępna i bezpłatna.

1. Park Zdrojowy.

Park został założony w latach 30 – tych XX wieku przez ówczesnego właściciela miejscowości Stanisława Karłowskiego. Jego powstanie przyczyniło się do uatrakcyjnienia i rozwoju uzdrowiska. Oprócz spacerów w parku organizowane były różne imprezy: koncerty, potańcówki czy festyny. Podczas II wojny światowej uległ znacznej dewastacji. W latach 2013 – 2015 została przeprowadzona rewitalizacja parku. W ramach tych prac wzniesiona została pijalnia i amfiteatr, powstały dwa palce z fontannami (plac wejściowy

Pijalnia wód w czasach przedwojennych

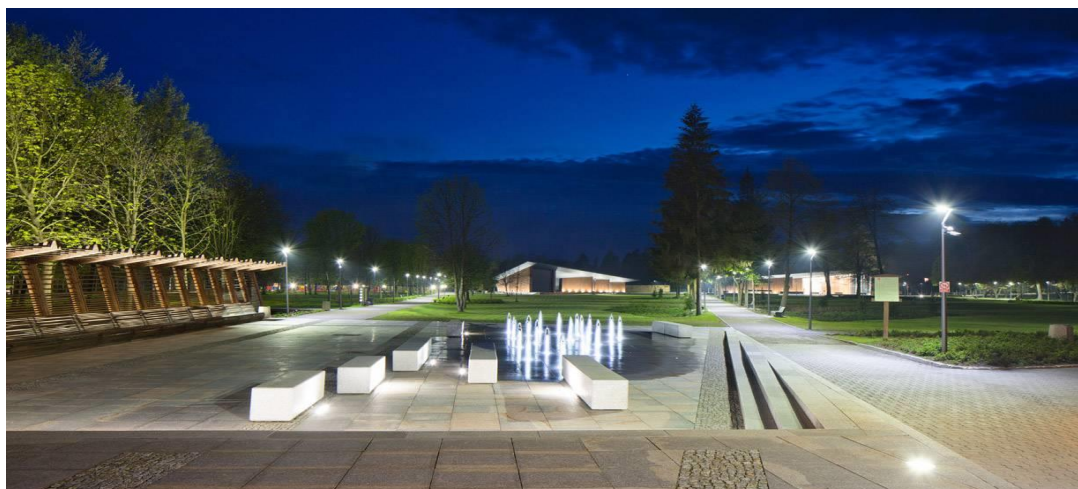

Pijalnia wód, rok 2018

oraz zdrojowy). Po parku można spacerować po wytyczonych alejkach o nawierzchni naturalnej natomiast trasa spacerowa po obwodzie parku wykonana została z galerii drewnianych umieszczonych około 30 cm nad powierzchnią ziemi.

Park Zdrojowy - Łazienki w czasach przedwojennych.

Park Zdrojowy, 2018 r.

2. Na terenie gminy znajduje się pełnowymiarowy stadion sportowy wraz z zapleczem socjalnym, trybunami i boiskiem sportowym. Stadion powstał w 1975 r.
3. W Horyńcu-Zdroju, przy Szkole Podstawowej od 2012 r. funkcjonuje ogólnodostępne boisko sportowe „Orlik 2012”. Znajduje się tam boisko do gry w piłkę nożną,

koszykówki i siatkówki oraz kort tenisowy. Orlik czynny jest od marca do końca listopada.

4. Place zabaw dla najmłodszych.

Doskonałym miejscem do rekreacji na terenie Gminy Horyniec-Zdrój są nowoczesne place zabaw dla dzieci, wyposażone w urządzenia spełniające wszystkie aktualne wymogi i posiadające obowiązujące atesty bezpieczeństwa.

Jeden z placów zabaw mieści się przy Szkole Podstawowej w Horyńcu – Zdroju. Znajdują się tu urządzenia dostosowane do potrzeb najmłodszych użytkowników. Plac zabaw składa się z następujących elementów: zjazdu linowego, linarium, huśtawek, karuzeli oraz zestawu zabawowego ze zjeżdżalnią. Obiekt jest ogólnodostępny 7 dni w tygodniu.

Kolejny plac zabaw znajduje się w Parku Zdrojowym, w otoczeniu zieleni, w cichej i spokojnej części kompleksu parkowego, zapewniającej bezpieczeństwo najmłodszym. Mogą tu spędzać czas dzieci z różnych grup wiekowych. Plac zabaw zapewnia bezpieczną zabawę i aktywny wypoczynek oferując huśtawki, zjeżdżalnie, ściankę wspinaczkową, karuzele i wiele innych atrakcji. Nieopodal znajduje się stół do tenisa stołowego oraz stół do piłkarzyków.

Przy Szkole Filialnej w Werchracie, gm. Horyniec-Zdrój, mieści się duży, nowoczesny plac zabaw, składający się z huśtawek, skoczków, linarii, karuzeli i zestawu zabawowego ze zjeżdżalnią. Miejsce to jest ogólnodostępne dla wszystkich dzieci terenu gminy.

Plac Zabaw na Osiedlu Jana III Sobieskiego to najnowszy plac zabaw na terenie Gminy Horyniec-Zdrój. Powstał w 2018 r. w ramach Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2017-2020. Jest to idealne miejsce zabaw dla dzieci, które mają szansę spotykania się w gronie rówieśników i nawiązywania nowych znajomości. Powstanie placu zabaw przyczyniło się również do promowania wśród najmłodszych mieszkańców zdrowego trybu życia i aktywności na świeżym powietrzu.

Plac zabaw przy Osiedlu Jana III Sobieskiego, 2018 r.

5. Gmina Horyniec-Zdrój w roku 2018 otrzymała dofinansowanie w ramach programu Otwarte Strefy Aktywności na budowę otwartej strefy aktywności w wariantcie rozszerzonym z dofinansowaniem pokrywającym 48,8% kosztów budowy. Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z Umową nr 2018/0329/1079/SubA/DIS/OSA. OSA to rządowy program rozwoju małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej o charakterze wielopokoleniowym Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Zewnętrzna siłownia została wybudowana na ul. Jana III Sobieskiego, tuż obok przedszkola w Horyńcu-Zdroju. W jej skład wchodzi następujące urządzenia : biegacz, drabinka, orbitrek, wioślarz, wahadło i stepper na słupie,

OSA w Horyńcu-Zdroju, 2018 r.

twister, prasa nożna, wyciskanie siedząc, wyciąg górny, drabinka wielofunkcyjna, sprawnościowy plac zabaw dla dzieci: linarium stożek, zestaw Orbis, kółko i krzyżyk, a także strefa relaksu: stolik do gry w szachy i chińczyka. Siłownia zewnętrzna jest miejscem ogólnodostępnym, przeznaczonym dla wszystkich: dorosłych, dzieci, młodzieży oraz seniorów, zarówno tych w pełni sprawnych ruchowo jak i tych, którym większa aktywność fizyczna będzie bardzo przydatna z punktu widzenia zdrowotnego. Otwarte Strefy Aktywności to miejsce przeznaczone do spotkań i rekreacji dla wszystkich grup wiekowych.

Szlaki ścieżki turystyczne na terenie gminy Horyniec-Zdrój.

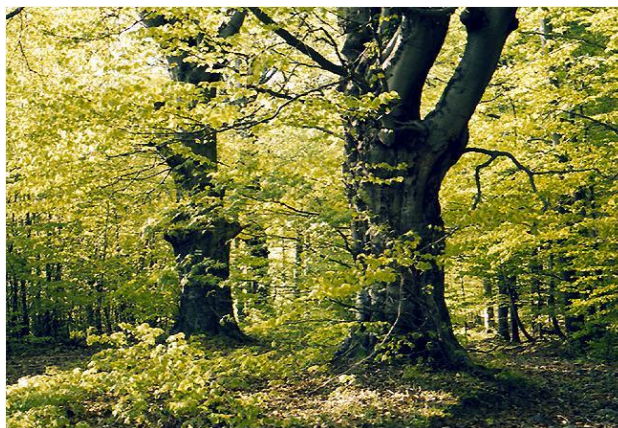
Ścieżki i szlaki turystyczne:

- Ścieżka przyrodniczo-kulturowa „Horyniec - Nowiny-Horynieckie” /8km/
- Ścieżka przyrodniczo-kulturowa „Dębisko-Kruszyna” /10km/
- Szlak im. Brata Alberta /47km/

- Szlak Po bunkrach Linii Mołotowa/52,5 km/
- Terenowy szlak rowerowy „Nad Brusienką” /30 km/

Ścieżka przyrodniczo-kulturowa „Horyniec-Nowiny-Horynieckie” - ścieżka została przygotowana i otwarta wiosną 1998 r. staraniem Zarządu Parków Krajobrazowych w Przemyślu. Rozpoczyna się od przystanku PKS w centrum Horyńca Zdroju i tu też się kończy. Prowadzi przez tereny położone na północny wschód od Horyńca, przez Miasteczko i Las Puchary do kaplicy w Nowinach Horynieckich, skąd wraca do Horyńca. Na trasie ścieżki znajduje się 6 przystanków oznakowanych tablicami, na których umieszczono informacje dotyczące okolicznego środowiska przyrodniczego. Ścieżka oznakowana jest biało-czerwonymi kwadracikami i na odcinku od klasztoru Franciszkanów do kaplicy w Nowinach Horynieckich, pokrywa się z przebiegiem szlaku turystycznego im. Brata Alberta (znaki zielone).

Od centrum Horyńca ścieżka biegnie drogą w kierunku Werchraty (ul. Wojska Polskiego), do części zwanej Miasteczko i klasztoru Franciszkanów. Od osiedla kieruje się wiejską drogą na północny wschód, mija płytką dolinkę i wchodzi w las zwany Puchary. Początkowo prowadzi utwardzoną drogą leśną, do jej ostrego załomu. Tu skręca w prawo i dalej podąża leśnymi drózkami. Mija podmokły las olszynowy pełen mokradeł i wodnych zastoisk. W okolicy 60-letnie olchy czarne, dorodne buki i graby, a w runie bogactwo różnych gatunków roślin pospolitych jak i chronionych.

Dalej prowadzi krajem lasu i łąk, a potem znowu wchodzi w las porastający obszerną wysoczyznę wzniesioną 280 - 310 m. W otoczeniu piękny drzewostan bukowy o charakterze podgórskiej buczyny karpackiej, przemieszany z sosną, brzozą i grabem. Ścieżka doprowadza do linii kolejowej Jarosław - Hrebenne i małej dolinki ze strugą krystalicznie czystej wody potoku Słotwina. Dróżka przechodzi pod wiaduktem kolejowym. Po przeciwnej stronie urokliwy zakątek tzw. Słotwina. U podnóża zalesionego wzniesienia Buczyna,

w charakterystycznej niecce, mała polanka, na jej skraju kaplica Matki Bożej w Nowinach Horynieckich, będąca od wieków miejscem szczególnego kultu. Na zboczach niecki wybija kilka silnych źródeł tworzących typowe dla Roztocza wywierzysko.

Ścieżka skręca na południowy zachód i wprowadza ponownie w kompleks leśny Puchary. Po około 3 km dociera do drogi Horyniec Zdrój - Nowiny Horynieckie. Na skraju lasu drewniany krzyż zwany Jeleń, z wyrzeźbioną w drewnie głową jelenia. Według podania, podczas jednego z polowań król Jan III Sobieski, miał tu zastrzelić okazałego jelenia. Tu kończy się wędrówka przez lasy. Znaki wiodą dalej drogą do Horyńca Zdroju (około 2 km). Ścieżka ma długość około 10 km i terenowo jest bardzo łatwa, doskonale nadaje się do przejazdu rowerem. Na jej przejście potrzeba 3-4 godziny.

Ścieżka przyrodniczo-kulturowa „Dębisko-Kruszyna” - trasa rozpoczyna się w Horyńcu-Zdroju i obejmuje 10 przystanków na których możemy zwiedzić kaplicę zdrojową pw. bł. Jakuba Strzemię, zespół cerkiewny pw. św. Paraskewii w Radrużu, klasycystyczny budynek dawnego teatru dworskiego Ponińskich, krzyż upamiętniający pozyskanie pięknego jelenia byka przez króla Jan III Sobieskiego. Ponadto na szlaku zobaczymy zbiornik wodny na rzece Radróżce z bogactwem płazów i roślinności wodnej oraz naturalne zbiorowiska grądu wysokiego i subkontynentalnego boru sosnowo dębowego.

Szlak im. św. Brata Alberta został wyznaczony w 1990 r., odnowiony i częściowo zmieniony w 1998 r. Prowadzi przez najpiękniejsze okolice tej części Roztocza i miejsca upamiętnione pobytem św. Brata Alberta oraz siostry bł. Bernardyny Jabłońskiej. Szlak im. Brata Alberta rozpoczyna się w Horyńcu Zdroju i wiedzie przez Dziewięcierz, Werchratę, Monasterz, Wielki Dział i Jacków Ogród do Narola. Znakowany jest kolorem zielonym. Całkowita długość szlaku wynosi około 43 km, a czas j potrzebny na jego przejście zamyka się w granicach 12 - 14 ! godzin. Odcinek szlaku znajdujący się w granicach gminy, od Horyńca Zdroju do Monasterza, ma długość około 23 km. Na jego przejście potrzeba 7-8 godzin.

Szlak po bunkrach Linii Mołotowa

Linia Mołotowa to liczący 1300 km pas radzieckich umocnień, budowany w latach 1940–1941 wzdłuż linii demarkacyjnej, która stanowiła nową granicę państwową między Związkiem Radzieckim a III Rzeszą. Na terenie gminy Horyniec-Zdrój linia z umocnieniami

ma długość 52,2 km. Fortyfikacje w rejonie Horyńca - Zdroju należały do Raworuskiego Rejonu Umocnionego. Składały się na nie okopy, rowy przeciwczołgowe, zasieki przeciwpiechotne, schrony ziemno-drewniane i żelbetonowe. Do naszych czasów, jako zabytki, przetrwały tylko schrony żelbetonowe. Szlak Linii Mołotowa

Umocnienia w rejonie Starego Brusna - Hrebcianka

znajduje się na trasie niebieskiego szlaku turystycznego. W granicach gminy Horyniec-Zdrój zachowane są zgrupowania betonowych schronów w rejonie:

- wzniesienia Hrebcianka w pobliżu Polanki Horynieckiej i Starego Brusna,
- Nowego Brusna ,
- Podemszczyny,
- Dziewięcierz - Sopotu.

W sumie na terenie gminy zachowanych jest 23 betonowych schronów bojowych. Schrony stanowią obiekty 2-3-kondygnacyjne. Wyposażone były pierwotnie w 1-2 działa oraz 1-6 ciężkich karabinów maszynowych. Jeden z bunkrów jeszcze do 1997r. posiadał dobrze zachowaną armatę radziecką zabraną do Muzeum Wojska Polskiego. Bunkry stanowiącą współcześnie przykład fortyfikacyjnej sztuki obronnej z połowy XX w.

Terenowy szlak rowerowy „Nad Brusienką” - Czerwony szlak rowerowy "Nad Brusienką" to licząca 30 kilometrów, dość trudna trasa rowerowa. Szlak jest wybitnie terenowy, biegnie gruntowymi, a miejscami silnie piaszczystymi, leśnymi drogami. Ogólny przebieg szlaku: Horyniec-Zdrój, stacja kolejowa (0,0 km) - Podemszczyna (6,7 km) - Stare Brusno (11,8 km) - Nowe Brusno (13,6 km) - Polanka Horyniecka (14,1 km) - Nowiny Horynieckie (25,6 km) - Horyniec-Zdrój/Miasteczko, klasztor (29,9 km).

Atrakcje na szlaku:

1. Horyniec Zdrój - park zdrojowy, klasztor, kościół

2. Linia Mołotowa - schrony bojowe
3. Stare Brusno, Nowe Brusno, Polanka Horyniecka - cerkwie, stare cmentarze grekokatolickie
4. Nowiny Horynieckie - cudowne źródło, kapliczka Matki Boskiej, "Świątynia Słońca"
5. Liczne krzyże bruśnieńskie na cmentarzach i przy drogach
6. Widoki.

Szlak dla miłośników kolarstwa górskiego i jazdy typu offroad. Szlak o szczególnych walorach dziedzictwa kulturowego.

2.4 Zabytki

Do rejestru zabytków wpisanych jest 35 obiektów będących częścią zespołów zabytkowych, bądź pojedynczymi obiektami.

Ochroną prawną poprzez wpis do rejestru na terenie gminy Horyniec-Zdrój objęte są następujące obiekty: zespół kościelno-klasztorny oo. Franciszkanów oraz cerkiew gr.-kat. (ob. część kościoła par.) w Horyńcu Zdroju, kaplica w Nowinach Horynieckich, 4 zespoły cerkiewne z drewnianymi cerkwiami (Nowe Brusno, Prusie, Radruż – dwie drewniane cerkwie), pozostałości klasztoru Bazylianów w Monasterzu, 1 cmentarz rzymskokatolicki wraz z kaplicą – mauzoleum rodziny Ponińskich (Horyniec), 1 cmentarz wojenny żołnierzy polskich poległych w 1918 i 148 roku, 9 cmentarzy grekokatolickich (Dziwięcierz, Krzywe, Nowe Brusno, Podemszczyzna, Prusie, Radruż (2), Stare Brusno, Werchrata), zespół pałacowy wraz z parkiem w Horyńcu Zdroju, park zdrojowy w Horyńcu Zdroju oraz Pomnik Niepodległości w Nowym Bruśnie.

Zwiedzanie wszystkich obiektów jest ogólnodostępne i nieodpłatne, z wyjątkiem zespołu cerkiewnego w Radrużu, którego opiekunem jest Muzeum Kresów w Lubaczowie. Opłaty za zwiedzanie obiektu są symboliczne, zespół można zwiedzać przez siedem dni w tygodniu.

Zabytki architektury sakralnej

W zasobie obiektów zabytkowych gminy naczelne miejsce zajmują budowle sakralne – kościoły rzymskokatolickie oraz liczniejsze cerkwie grekokatolickie – drewniane i murowana, charakterystyczne dla wielowyznaniowych tradycji jego mieszkańców.

Zespół klasztorny oo.

Franciszkanów w Horyńcu Zdroju.

Budowę kościoła w Horyńcu rozpoczęto w 1703 r. z inicjatywy Piotra Felicjana Telefusa, ukończono w 1758 r. dzięki fundacji Mikołaja Stadnickiego. W rok później wybudowano przylegający do kościoła

Zespół klasztorny oo. Franciszkanów w Horyńcu-Zdroju

klasztor Franciszkanów. Barokowy kościół jest jednonawowy, z nieco

węższym prezbiterium zamkniętym prostokątnie ze ściętymi od wschodu narożnikami. Najbardziej dekoracyjnie opracowana jest fasada kościoła rozcłonkowana pilastrami i zamknięta trójkątnym szczytem z wieżyczką. Wyposażenie głównie neobarokowe z III ćw. XIX w. z elementami z wieku XVIII., m.in. z cenną rokokową figurą patronki świątyni-Matki Bożej Niepokalanie Poczętej wykonaną w środowisku lwowskim.

Kaplica Matki Bożej w Nowinach Horynieckich

Kaplica MB w Nowinach Horynieckich

w śródleśnej dolinie. Jest to znane miejsce kultu religijnego, które powstało w miejscu objawienia Matki Boskiej trójce pastuszków 12 czerwca 1636 r. Obecna drewniana kapliczka, wielokrotnie odnawiana, pochodzi z XIX w., a w 2002 r. została rozbudowana. W środku kaplicy bije cudowne źródło, a wodzie przypisuje się działanie uzdrawiające, zwłaszcza w chorobach oczu. W ołtarzu znajduje się łaskami słynąca figura Matki Bożej Niepokalanie Poczętej wyrzeźbiona w drewnie lipowym. Warto zobaczyć również znajdujące się w pobliżu kaplicy dwie małe kapliczki: św. Antoniego Padewskiego i św. Franciszka oraz kamienna figura Matki Boskiej z 1943 r. W najbliższym otoczeniu kaplicy, a także na okolicznych wzgórzach bije wiele silnych źródeł.

Cerkwie

Wśród cerkwi znajdujących się na terenie gminy Horyniec wyróżnia się **cerkiew pw. Św. Paraskewy w Radrużu**, która w 2013 r. została wpisana na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w ramach wpisu *Drewnianych cerkwi w polskim i ukraińskim regionie Karpat* (wpis transgraniczny seryjny obejmujący 16 świątyń z terenu Polski i Ukrainy). W roku 2017 zespół cerkiewny otrzymał status Pomnika Historii na mocy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej.

i ukraińskim regionie Karpat (wpis transgraniczny seryjny obejmujący 16 świątyń z terenu Polski i Ukrainy). W roku 2017 zespół cerkiewny otrzymał status Pomnika Historii na mocy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej.

Cerkiew gr.-kat. pw. św. Paraskewy w Radrużu (obecnie filia Muzeum Kresów w Lubaczowie) wzniesiona w IV. ćwierci XVI w. o konstrukcji zrębowej. Reprezentuje starszy wariant cerkwi typu halickiego. Zespół cerkiewny położony na wzniesieniu składa się z cerkwi otoczonej zabytkowym cmentarzem (najstarsze nagrobki z 1682 r.), drewnianej dzwonnicy o konstrukcji słupowo-ramowej, kamiennego muru z dwiema bramami oraz parterowego kamiennego budynku kostnicy. Świątynia ma plan trójdzielno-podłużny i jednokopułową bryłę. Wokół cerkwi wydatne soboty wsparte na występujących belkach zrębu i słupkach. Na ścianie ikonostasowej i w sanktuarium polichromia z 1648 r. W 1699 r. zamontowano nowy ikonostas o odrębnej konstrukcji. Jest to jedna z najcenniejszych i najstarszych drewnianych cerkwi w Polsce, a kunszt jej wykonania świadczy, że wybudowana została przez zawodowych mistrzów doświadczonych w sztuce ciesielstwa późnogotyckiego.

W miejscowości Radruż znajduje się także drugi drewniany zabytkowy obiekt sakralny – **dawna cerkiew greckokatolicka pw. św. Mikołaja**, obecnie użytkowana jako kaplica rzymskokatolicka pw. Matki Boskiej Śnieżnej. Świątynia wybudowana została w latach 1930-1931. Do II wojny światowej pełniła funkcję kaplicy filialnej należącej do parafii św. Paraskewy w Radrużu.

Cerkiew usytuowana jest w południowej części osady, na lewym brzegu potoku Radrużka, na niewielkim wzniesieniu. Jest świątynią orientowaną, wzniesioną w konstrukcji zrębowej na kamiennej podmurówce. Posiada trójdzielny rzut z nawą główną na planie kwadratu, sanktuarium prostokątnym zamkniętym trójbocznie i babińcem na rzucie prostokąta. Jest to cerkiew trójdzielna, jednokopułowa z kopułą nad nawą wzniesioną na ośmiobocznym bębnie, który zwieńczony jest cebulastą sygnaturką. Ściany nawy, sanktuarium i babińca osłonięte daszkiem okapowym – poniżej niego ściany oszalowane pionowo deskami, powyżej – kryte są gontem. Pokrycie dachów stanowi blacha. Świątynia reprezentuje uproszczony typ trójprzestrzennej cerkwi unickiej o cechach charakterystycznych dla ukraińskiego stylu narodowego, z centralnie usytuowaną nawą przykrytą ośmioboczną kopułą z latarnią.

Drewniana cerkiew grekokatolicka pw. Narodzenia Przenajświętszej Bogurodzicy **w Prusiu** (obecnie kaplica rzymskokatolicka) wraz z towarzyszącą jej dzwonnica wybudowane zostały w 1887 r. Świątynia konstrukcji zrębowej posiada tradycyjny układ

Cerkiew w Prusiu

trójdzielny. Nawa nakryta jest ośmioboczną kopułą zwieńczoną latarnią, babiniec

i prezbiterium nakrywają dachy dwuspadowe. Wewnątrz nawa poszerzona jest o boczne aneksy. Wnętrze zdobi bogata polichromia figuralno-ornamentalna z czasów budowy świątyni i starszy ikonostas.

Daw. cerkiew grekokatolicka, ob. Kościół Bł. Jakuba Strzeżmie

Dawna cerkiew grekokatolicka

pw. Narodzenia Przenajświętszej Bogurodzicy (obecnie kaplica rzymskokatolicka pw. Jakuba Strzeżmie) **w Horyńcu Zdroju** wybudowana została w 1818 r. z fundacji ówczesnych właścicieli – braci Stadnickich oraz księcia Aleksandra Ponińskiego – kolejnego właściciela. Świątynia stanęła na wzgórzu,

w miejscu dwóch wcześniejszych drewnianych cerkwi. W 1947 r. cerkiew została przyjęta przez kościół rzymskokatolicki. W 1984 r. do starej świątyni dobudowano od strony prezbiterium (północnej) nową część.

Klasykistyczna kaplica, z czterokolumnowym portykiem podtrzymującym trójkątny tympanon z okulusem pośrodku stanowi front obecnej kaplicy. Nad wejściem do kościoła herb Stadnickich, Szreniawa. Stylistycznie architektura cerkwi kojarzy się z łacińskim obrządkiem. Jest to świetny przykład wpływów zachodniego kręgu kulturowego na architekturę cerkiewną. Na cmentarz przykościelny prowadzi trójarkadowa dzwonnica bramna z czasów budowy cerkwi.

Krzywe – cerkwisko, dzwonnica i cmentarz. W 1717 r. wybudowana tu została cerkiew pw. Opieki Przenajświętszej Bogurodzicy z inicjatywy Grzegorza Hryszewicza z Baszni – jej pierwszego proboszcza. Cerkiew spaliła się w 1895 r. i nie została już odbudowana. Do dzisiaj pozostała drewniana dzwonnica z XIX w. i niewielki cmentarz.

Cerkiew greckokatolicka pw. św. Paraskewy w **Nowym Bruśnie** (obecnie nieużytkowana) wzniesiona została w 1713 r.

Cerkiew jest orientowana, usytuowana jest na łagodnym wyniesieniu, na skrzyżowaniu głównej drogi wiejskiej z dawnym traktem do Horyńca. Przy północno-zachodnim boku świątyni usytuowana była niegdyś drewniana dzwonnica, wzniesiona na początku XVIII w., rozebrana w latach 50. Obok sanktuarium zlokalizowane są dwa kamienne krzyże nagrobne (XVIII/XIX w.).

Cerkiew w Nowym Bruśnie

Dawny cmentarz usytuowany jest na południe od cerkwi. Zachowały się na jego terenie liczne krzyże i figury nagrobne wykute w warsztatach kamieniarskich sąsiedniego Brusna Starego. Na uwagę zasługują również

interesujące w formie nagrobki kolonistów józefińskich (1 poł. XIX w.) z pobliskiej osady Deutschbach, założonej w 1785r. (ob. Polanka Horyniecka).

Werchrata - pozostałości zespołu klasztoru Bazylianów

Początkowo był to klasztor prawosławny a później grekokatolicki. Powstał na gruntach ofiarowanych przez mieszkańców Werchraty i Monasterza. Istniał do 1806 r. kiedy to z nakazu władz austriackich został zlikwidowany. Zabudowania klasztorne popadły w ruinę i niszczały. Pozostała drewniana cerkiew z 1680 r. bardzo piękna i stała do lat powojennych. Po wysiedleniu mieszkańców i ona uległa zniszczeniu i około 1951 r. została zburzona bądź spalona. W cerkwi znajdowała się ikona Matki Bożej zwanej Werchracką. W 1810 roku została zabrana przez mnichów do klasztoru w Krechowie (Ukraina). Wzgórze klasztorne otacza kamienny mur. Wewnątrz murów znajdują się pozostałości głębokich sklepionych piwnic z resztkami kamiennych portali, drążona w skale studnia i mały cmentarzyk z I wojny światowej. Nieopodal wzgórza znajduje się kapliczka upamiętniająca istnienie tu w latach 1891-1905 pustelni św. Brata Alberta Chmielowskiego.

Ponadto w dwóch miejscowościach gminy – w Dziewięcierzu i Podemszczyźnie znajdują się cerkwiska.

Obiekty architektury rezydencjonalnej

Pałac Ponińskich, ob. Sanatorium "Bajka"

W zabytkowej zabudowie Horyńca wyróżnia się skalą tzw. **pałac Ponińskich**. Początki pierwszego założenia dworskiego w Horyńcu sięgają połowy XVII w. Dwór wybudowany został dla Piotra Felicjana Telefusa, podczaszego halickiego i był to parterowy budynek z piętrowym ryzalitem na osi. Z tego czasu

zachował się marmurowy portal w sieni łączony stylistycznie przez badaczy z obramieniami w zamku Koniecpolskich w Podhorcach. Dwór ten został rozbudowany i przekształcony w latach 1905-1912 z inicjatywy właściciela Aleksandra Ponińskiego wg częściowo zrealizowanego projektu architekta Teodora Talowskiego. Pierwotny dwór podwyższono o jedno piętro i dobudowano skrzydło boczne. Eklektyczna realizacja tej przebudowy łączy w sobie neogotyckie z neorenesansem. Uwagę zwraca charakterystyczna kamienna fasada z centralnie umieszczonym kolumnowym portykiem, wykuszem zwieńczonym herbem Ponińskich – Łódzia oraz wspomniany marmurowy XVII-wieczny portal we wnętrzu. Po pożarze w 1946r. pałac odbudowano. Zmieniono przy tym nieco formę zewnętrzną, gruntownie przebudowując wnętrza. Obecnie budynek jest własnością prywatną i użytkowany jest jako sanatorium. W sąsiedztwie zachowały się XIX-wieczne budynki dawnego folwarku. W otoczeniu pałacu park z dwoma stawami.

Teatr dworski w Horyńcu Zdroju był elementem założenia pałacowego. Wybudował go w latach 1843-1846 Leander Piotr Poniński, na życzenie syna Ludwika Nikodema – Miłośnika teatru. W okresie świetności grywały

Teatr Dworski, ob. siedziba GOK-u.

w nim zespoły z Wiednia i Lwowa. Budynek był

dwukrotnie niszczone, podczas I wojny światowej i w 1946 r. przez UPA. Odbudowę zakończono dopiero w 1973 r. O dawnej świetności gmachu przypomina klasycystyczna fasada z czterema jońskimi pilastrami i herbem Ponińskich Łódzia w szczycie, na którym widoczne są ślady wojennych zniszczeń. Obecnie w teatrze mieści się Gminny Ośrodek Kultury -organizator słynnych Biesiad Teatralnych – Przeglądów Teatrów Małych Form.

Cmentarze

Na terenie gminy znajduje się łącznie 17 cmentarzy - w tym:

- 9 cmentarzy greko-katolickich w: Krzywem, Podemszczyźnie, Nowym Bruśnie,

Starym Bruśnie, Dziewięcierzu, Prusiu, Werchracie i 2 w Radrużu

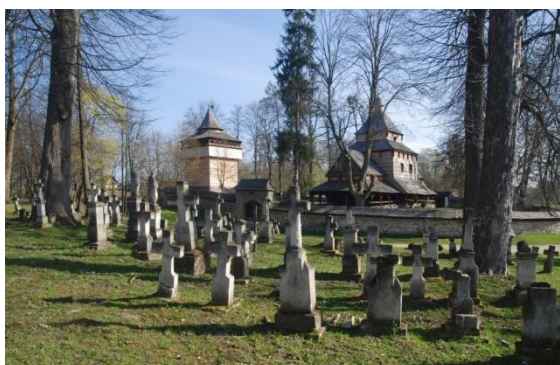
- 4 cmentarze wojenne z okresu I wojny światowej w: Nowym Bruśnie, Nowinach Horynieckich, Werchracie i Manastyrze (w obrysie b. klasztoru OO. Bazylianów)

- 2 cmentarze epidemiczne w Nowym Bruśnie (1914-15r.) i Podemsczyźnie (z pół. XIX w.)

- 2 cmentarze katolickie w Nowym Bruśnie i Horyńcu.

Cmentarz greckokatolicki w Dziewięcierzu

Cmentarz usytuowany przy drodze między przysiółkami Dziewięcierz-Dolina i Dziewięcierz-Moczary. Założony na planie prostokąta. Ogrodzony płotem betonowym. Na rozległym dziewięcierskim cmentarzu zachowało się wiele zabytkowych nagrobków, wśród których wyróżnia się okazały /z czarnego marmuru/ pomnik Józefa Czechowicza zmarłego w 1875r. proboszcza miejscowej parafii grek-katolickiej. Ciekawostką jest liczący kilka grobów z lat 1946-47 mały cmentarzyk. Powstał on w czasie gdy przez kilka powojennych lat oba cmentarze dzieliła granica państwowa z byłym ZSSR.

Zabytkowy cmentarz w Radrużu

Dwa cmentarze w Radrużu zlokalizowane w pobliżu zespołu cerkiewnego pw. Św. Paraskewy – wpisane do rejestru zabytków.

Radruż - cmentarze o pow. 0,55 ha i 0,16 ha usytuowane są w pobliżu cerkwi po obu stronach drogi wraz z fragmentem murowanego ogrodzenia o nieczytelnych układach,

zawierających nagrobki w formie krzyży oraz rzeźbę nagrobną i bogaty drzewostan. Są cennym zbiorowiskiem bruśnieńskich wyrobów kamieniarskich.

Cmentarz greckokatolicki w Podemsczyźnie

Cmentarz usytuowany na północ od wsi przy drodze do Nowego Brusna. Założony na planie wydłużonego prostokąta o pow. ok .0,45 ha na lekkim wzniesieniu. Teren porośnięty drzewami i krzewami. Cmentarz założony został w 2 połowie XIX w. Zachowało się ok. 200 nagrobków, datowanych na koniec XIX i początek XX w. pochodzących z tzw. kamieniarki bruśnieńskiej o różnych formach, z których najstarszymi są proste, kamienne krzyże pokryte inskrypcjami. Licznie występują tu krzyże na cokołach oraz nagrobki figuralne.

Cmentarz greckokatolicki w Prusiu

Cmentarz greckokatolicki w Prusiu znajduje się w środku wsi naprzeciw drewnianej cerkwi. Założony na planie prostokąta z aleją pośrodku. Utworzony w I połowie XIX w. Zachowało się w nim ok. 40 nagrobków reprezentujących głównie „kamieniarkę bruśnieńską”. Przeważają nagrobki w formie kamiennych krzyży, z wyrytymi inskrypcjami oraz tzw. „figury” tj. krzyże ozdobione rzeźbami figuralnymi z początku XX w.

Cmentarz greckokatolicki w Nowym Bruśnie

Charakteryzują go pomniki wykonane przez artystów - kamieniarzy bruśnieńskich. Cmentarz greckokatolicki wraz ze znajdującą się nieopodal cerkwią tworzą unikatowy zespół cerkiewno-cmentarny.

Zabytkowy cmentarz w Starym Bruśnie

Cmentarz w Starym Bruśnie

Cmentarz znajduje się w lesie, nieopodal miejsca, w którym niegdyś istniała wieś Stare Brusno. Znajdują się tu dziesiątki kamiennych nagrobków z początków XIX wieku. Są tu prymitywne ciosane krzyże oraz bogato rzeźbione, artystyczne nagrobki, będące wspaniałym przykładem rozwoju wytwórczości

bruśnieńskich kamieniarzy.

Cmentarz rzymskokatolicki i grekokatolicki – Werchrata

Znajdują się tu mogiły żołnierzy poległych w 1939r. oraz groby mieszkańców poległych z rąk UPA. Wschodnia część cmentarza posiada liczne nagrobki zabytkowe pochodzące z tzw. kamieniarki bruśnieńskiej. Można zauważyć wyraźną granicę przebiegającą pomiędzy nagrobkami Ukraińców i Polaków.

Cmentarz w Horyńcu-Zdroju.

Pomnik Wolności - Cmentarz Wojenny w Horyńcu-Zdroju

W starszej części cmentarza znajduje się wiele interesujących krzyży, figur i nagrobków, wykonanych przez artystów z ośrodka kamieniarskiego w Bruśnie Nowym. Nad nekropolią dominuje kaplica-mauzoleum Ponińskich, powstała na początku XX w. według projektu Teodora Talowskiego. W kwaterze wojennej stoi pomnik z 1928 r., wykonany przez Grzegorza Kuźniewicza, poświęcony pamięci żołnierzy poległych podczas walk polsko-ukraińskich w latach 1918-1919. Obelisk obok upamiętnia żołnierzy poległych w 1946 r. w walkach z UPA.

WYKAZ OBIEKTÓW WPISANYCH DO REJESTRU PODKARPACKIEGO WOJEWÓDZKIEGO KONSERWATORA ZABYTEKÓW W PRZEMYŚLU - GMINA HORYNIEC – ZDRÓJ

HORYNIEC - ZDRÓJ			
L.p.	Nazwa zabytku	Nr wpisu do rejestru	Nr działki ewidencyjnej
1.	Cmentarz Wojenny - Mauzoleum Wojenne - Pomnik Wolności	A-961 (19.09.1990)	1892
2.	Cmentarz komunalny, k. XVIII w - Dwie bramy wejściowe 1 poł. XIX w. - Nagrobek Anieli z Ropskich Jaskulskiej; - Nagrobek z żeliwnym krzyżem; - Zespół nagrobków - kaplica – mauzoleum rodziny Ponińskich, pocz. XX,	A-159 (03.11.1986) A-1382 (19.02.2016) B-896 (26.02.2018) B-896 (26.02.2018) A-159 (03.11.1986) A-159 (03.11.1986)	1892

3.	Zespół klasztorny Franciszkanów 2 poł. XVIII, - kościół p. w. Niepokalanego Poczęcia NMP - klasztor	A-292 (31.10.1949)	1987 1206 1207
4.	Dawna kaplica dworska – obecnie część Kościoła p.w. bł. Jakuba Strzemię	A-32 (20.06.2001)	1878
5.	Teatr Dworski	A-198 (29.05.1968)	2292/2
6.	Zespół Pałacowy - Parkowy - pałac, XVII, 1905-12, po 1962 - oficyna, XIX - park pałacowy, pocz. XIX	A-1585 (11.07.1991)	2374
7.	Park Zdrojowy XIX/XX, 1920	A-548 (8.04.1993)	1359 1876 1861/1
<u>RADRUŻ</u>			
1.	Zespół cerkwi greko-kat. p. w. św. Paraskewii, XVI-XIX, - cerkiew, drewniana, 1583 - dzwonnica, drewniana, XVII - cmentarz cerkiewny - 2 cmentarze greko-kat., obok cerkwi - dom diaka, XVII-XIX - ogrodzenie z bramami, XVII - budynek „Proświta”, 1930 - otoczenie zespołu	A-435 (10.05.1960 i 15.12.1986) A-421 (14.06.2010) A-421 (14.06.2010) A-421 (14.06.2010) A-912 (08.10.2012)	235 177 232 171/4 175/1 235 235 235 235
2.	Elementy wyposażenia oraz polichromia cerkwi p.w. św. Paraskewii	B-475 (23.11.2011)	235
3.	Elementy wyposażenia cerkwi p.w. św. Paraskewii	B-544 (02.08.2012)	235
4.	Cerkiew greckokatolicka p. w. św. Mikołaja, ob. kaplica rzymskokatolicki p. w. Matki Boskiej Śnieżnej w Radrużu, 1930-31	A-33 (22.08.2001)	261
<u>DZIEWIĘCIERZ</u>			
1.	Pozostałości zespołu cerkiewnego poł. XVIII w Dziewięcierzu-Moczarach: - fundamenty cerkwi p. w. Podniesienia Krzyża, 1837039 - pozostałości budynku kostnicy, poł. XVIII - pomnik misyjny, 1927 - cmentarz cerkiewny - ogrodzenie z 2 bramami i 4 kapliczkami, mur., poł. XVIII	A-1416 (12.08.2016)	171
2.	Cmentarz gr.-kat. Obecnie komunalny w Dziewięcierzu	A-1281 (12.09.1990)	171
<u>WERCHRATA</u>			
1.	Cmentarz gr.-kat. w Werchracie	A-371 (10.09.1990)	
2.	Pozostałości dawnego klasztoru Bazylianów w nieistniejącej miejscowości Monastyr, ob. Werchrata	A-1513 (02.08.1993)	708/1 708/2

	- piwnice - ogrodzenie z bramami - cmentarz wojenny z I wojny światowej - cmentarz ukraiński		
<u>NOWINY HORYNIECKIE</u>			
1.	Kaplica drewniana p. w. Świętego Antoniego z otoczeniem leśnym	A-40 (21.09.2001)	673
<u>NOWE BRUSNO</u>			
1.	Pomnik Niepodległości w Nowym Bruśnie	A-1224 (18.02.2014)	2565/21 2565/2
2.	Cerkiew gr.-kat. p.w. Św. Paraskewy drewniana, poł. XVIII w.	A-223 (12.06.1987)	365
3.	Cmentarz gr.-kat. w Nowym Bruśnie, pocz. XIX w.	A-392 (15.11.1990)	364 365
4.	Cmentarz gr.-kat w Starym Bruśnie, 1 poł. XIX w.	A-167 (15.12.1986)	183
<u>PRUSIE</u>			
1.	Cerkiew gr.-kat., ob. kościół rzym.-kat., drewniana, 1888 Dzwonnica drewniana	A-243 (19.08.1987)	206
2.	Cmentarz gr.-kat. w Prusiu, 1 poł. XIX w.	A-391 (21.10.1990)	263
<u>WÓŁKA HORYNIECKA</u>			
1.	Zagroda nr 19: - dom, drewniany, k. XIX - budynek gospodarczy, drewniany, ok. 1920	A-1441 (10.02.2017)	254
<u>KRZYWE</u>			
1.	Drewniana dzwonnica cerkiewna wraz z cmentarzem gr.-kat. w miejscowości Krzywe	A-134 (7.11.2005)	123
<u>PODEMSZCZYŻNA</u>			
1.	Cmentarz greko-kat., 2 poł. XIX	A-394(29.12.1990)	26

2.5 Kultura

Dzisiejszy Gminny Ośrodek Kultury był dawniej typowym teatrem dworskim. Zbudował go w latach 1843-1846 Leander Poniński, na życzenie syna Ludwika Nikodema – wielkiego miłośnika teatru. Budynek ten powstał, jak później stwierdzono, w okresie najświetniejszego rozwoju Horyńca, czyli przynależności miejscowości do Ponińskich. Późnoklasycystyczny budynek teatru, o czym świadczy fasada z czterema jońskimi pilastrami i herb Ponińskich – Łódzia, spełniał swą funkcję do końca XIX wieku. Warto wspomnieć, że posiadał salę o dwóch piętrach i był obok teatru w Radzynie zbudowanego przez księcia Augusta Sułkowskiego w 1770 r. i teatru w Pomarańczarni w Łazienkach powstałego z inicjatywy Stanisława Augusta Poniatowskiego trzecim z kolei obiektem tego typu na ziemiach polskich.

W jego okresie świetności gościły najlepsze zespoły między innymi z Wiednia i Lwowa, które uprzyjemniały pobyt gościom w Horyńcu.

Działalność teatralna w Horyńcu wznowiła się w połowie lat siedemdziesiątych XX wieku. Wtedy to E.A. Smuk, pracownik Wojewódzkiego Domu Kultury w Przemyśle, wyszedł z propozycją organizacji Przeglądu Amatorskich Zespołów Teatralnych Małych Form województwa przemyskiego i województw sąsiednich. Impreza miała na celu wzbogacenie form życia kulturalnego na wsi. Do tego przedsięwzięcia idealnie nadawał się nowo odrestaurowany teatr w Horyńcu. Biesiada Teatralna, bo tak to nazwano, odbywa się corocznie w styczniu lub w lutym. Jest jednym z najstarszych w kraju ogólnopolskich festiwali, pierwsza odbyła się dokładnie w 1976. Każdą imprezę kończy prezentacja laureatów, połączona z rozdaniem nagród: za dokonania zespołowe - Rogów Myśliwskich Króla Jana - złotej, srebrnej i brązowej (ich nazwa wywodzi się stąd, że do Horyńca na polowania często przyjeżdżał król Jan III Sobieski ze swoich rezydencji w Podhorcach i Żółkwi) oraz Mis Borowiny za dokonania indywidualne. Także złotej, srebrnej i brązowej (ich nazwa pochodzi od misy przedniej horynieckiej borowiny, podobno najsukuteczniejszej na świecie). Biesiada Teatralna w Horyńcu-Zdroju, jeden z najstarszych i najbardziej znanych ogólnopolskich przeglądów małych form teatralnych, od lat promuje najlepszych amatorów, a przede wszystkim młodych pasjonatów Melpomeny. Na horynieckiej scenie pierwsze kroki stawiało wielu znanych dziś aktorów teatralnych i kabaretowych. Występy młodych artystów oceniają zawsze wyśmienici jurorzy, wśród nich Aleksander Bardini, Agnieszka Osiecka, Jonasz Kofta, Anna Chodakowska, Gabriela Kownacka, Adam Kreczmar, Olgierd Łukaszewicz, Jan Peszek, Joanna Szczepkowska, Kazimierz Kaczor. Jeden z nich, krakowski aktor

Piotr Cyrwus, znany m.in. z roli Ryszarda w serialu "Klan", powiedział PAP, że horyniecka impreza zachwyca przede wszystkim różnorodnością materiału - od antycznych twórców, poprzez współczesnych klasyków, po spektakle autorskie.

Gminny Ośrodek Kultury jest w obecnej chwili instytucją samorządową, której teren działania pokrywa się z terytorium gminy. Pomaga jednocześnie ponad 100 osobom w rozwijaniu rozmaitych talentów i umiejętności poprzez działalność kółek i zespołów artystycznych.

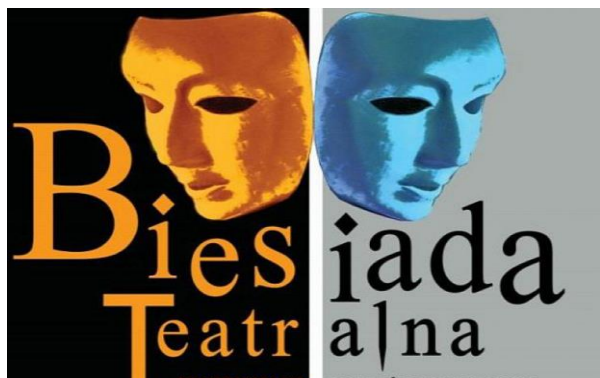
W nowej perspektywie środków unijnych na lata 2013-2020 Gminny Ośrodek Kultury zamierza aplikować o środki unijne na kompleksowy remont wraz z przebudową swojej siedziby. W posiadania GOK-u jest dokumentacja techniczna wraz z niezbędnymi

pozwoleniami i uzgodnieniami. Przebudowa przyczyni się do poprawy dostępności ośrodka dla osób niepełnosprawnych oraz pozwoli odtworzyć wizerunek placówki z lat wcześniejszych.

W ramach Gminnego Ośrodka Kultury prowadzone są:

- Warsztaty wokalne,
- Grupy taneczne
- Zespół Śpiewaczy czerwona Jarzębina
- Koło Gospodyń Wiejskich w Horyńcu Zdroju
- Koło Gospodyń Wiejskich w Radrużu
- Koło Gospodyń Wiejskich w Nowym Bruśnie
- Koło Gospodyń Wiejskich w Wólce Horynieckiej
- Koło Gospodyń Wiejskich w Werchracie

Najważniejsze kulturalne imprezy cykliczne

Ogólnopolska Biesiada Teatralna w Horyńcu Zdroju – Konfrontacje Zespołów Teatralnych Małych Form "Biesiada Teatralna" jest spotkaniem amatorskich zespołów teatralnych małych form - teatrów dramatycznych, kabaretów, teatrów wizji i ruchu, poezji, monodramów - z całej Polski.

Wszystkie rywalizują o główne nagrody:

"Złoty Róg Myśliwski Króla Jana" i "Złotą Misę Borowiny". To jeden z najstarszych w kraju festiwali amatorskich zespołów teatralnych małych form (pierwsza biesiada odbyła się w 1976 r.), który cieszy się olbrzymim zainteresowaniem, a o udział w nim zabiegają najlepsze w kraju teatry amatorskie. Dodatkowym atutem jest profesjonalne jury – znani aktorzy, reżyserzy i krytycy teatralni, którzy prowadzą warsztaty i specjalistyczne konsultacje. Biesiada na początku miała zasięg regionalny, obejmujący województwo przemyskie i okolicę. W roku 1991 nastąpił potężny przełom. W Horyńcu, pojawił się duet jurorów z najwyższej krajowej półki teatru, Agnieszka Osiecka i Aleksander Bardin. Wtedy

Horyniec wystrzelił z rangą swojej imprezy do jednych z najważniejszych wydarzeń teatralnych w kraju. Od tego momentu zaczęły w Horyńcu, co roku pojawiać się gwiazdy teatru. Jan Nowicki, Jan Peszek, Olgierd Łukaszewicz, a także w roku 2013 Edward Linde-Lubaszenko.

3. Informacje finansowe

3.1 Finanse Gminy

Gospodarka finansowa Gminy Horyniec-Zdrój w 2018 realizowana była w oparciu o Uchwałę Budżetową Nr XL.290.2017 uchwalaną przez Radę Gminy 29 grudnia 2017 r, która określała źródła dochodów oraz kierunki wydatkowania środków.

Wykonanie budżetu Gminy Horyniec-Zdrój w 2018 roku przedstawia się następująco:

I. Dochody	25 294 359,12	II. Wydatki	22 824 685,49
III. Przychody	625 482,58	IV. Rozchody	2 225 035,33
Ogółem (I + III)	25 919 841,70	Ogółem (II + IV)	25 049 720,82

3.2 Dochody

Wyszczególnienie	Plan (po zmianach)	Wykonanie
DOCHODY w tym	27 588 508,42	25 294 359,12
- dochody bieżące	20 752 322,96	20 887 619,29
- dochody majątkowe	6 836 185,46	4 406 739,83

Ważnym czynnikiem warunkującym samodzielność finansową gminy jest struktura dochodów budżetu. Wskaźnik struktury dochodów własnych informuje i potwierdza potencjał finansowy oraz samodzielność finansową gminy w kreowaniu oraz generowaniu dochodów własnych (czyli takich, na których pozyskanie samorządy mają wpływ, m.in.: podatki lokalne, dochody z mienia). Im niższy jest wskaźnik, tym większe uzależnienie jednostki samorządu terytorialnego od sytuacji budżetu państwa, koniunktury gospodarczej czy poziomu bezrobocia.

Lp.	Rodzaj dochodów	Wykonanie	Udział w dochodach
-----	-----------------	-----------	--------------------

			ogółem w %
A	DOCHODY WŁASNE	4 936 216,18	19,52%
I	Podatki i opłaty lokalne (podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek leśny, podatek od środków transportowych, opłata targowa)	2 284 299,40	9,03%
II	Podatki pobierane przez urzędy skarbowe (karta podatkowa, podatek od spadków i darowizn, podatek od czynności cywilnoprawnych)	69 666,40	0,28%
III	Dochody z mienia (sprzedaż majątku, najem i dzierżawa majątku, użytkowanie wieczyste i trwałe zarząd)	975 702,23	3,86%
IV	Opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	351 780,34	1,39%
V	Opłata uzdrowiskowa	767 146,00	3,03%
VI	Pozostałe dochody i opłaty	487 621,81	1,93%
B	Udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	2 031 659,43	8,03%
I	Podatek dochodowy od osób fizycznych	2 015 964,00	7,97%
II	Podatek dochodowy od osób prawnych	15 695,43	0,06%
C	Subwencje z budżetu państwa	7 207 637,00	28,50%
D	Dotacje celowe	8 208 348,57	32,45%
E	Środki krajowe	346 439,01	2,08%
F	Środki europejski	2 383 642,15	9,42%
	Ogółem dochody	25 294 359,12	100,00

Pozycję finansową gminy określa wysokość osiąganych dochodów budżetowych. W gminie Horyniec-Zdrój podstawowa część dochodów pochodziła z subwencji i dotacji, czyli transferów bezpośrednio z budżetu państwa, które łącznie stanowiły 60,95% dochodów ogółem.

Dochody własne z tytułu podatków, dochodów z mienia i innych opłat wyniosły 19,52% dochodów budżetowych ogółem. Drugą ważną grupą dochodów własnych gminy są udziały w podatkach budżetu państwa, czyli udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych i od osób prawnych, które stanowiły 8,03% dochodów ogółem. Są one w pełni konstruowane przez organy państwowe zgodnie z celami polityki państwa. Organy samorządowe nie mają wpływu ani na wysokość stawek podatkowych, ani na zakres stosowanych ulg i zwolnień. Oddziaływanie samorządu może mieć jedynie charakter pośredni poprzez tworzenie warunków infrastrukturalnych i finansowych zachęcających podmioty gospodarcze do inwestowania na danym terenie.

Z punktu widzenia samodzielności samorządu, można stwierdzić, iż im wyższy jest

w budżecie udział dochodów z tytułu dotacji i subwencji, zwłaszcza tych o charakterze celowym, tym niższy jest stopień samodzielności finansowej jednostek samorządu terytorialnego.

Dochody budżetu Gminy Horyniec-Zdrój przypadające na 1 mieszkańca w 2018 roku.
/Liczba mieszkańców zgodnie z ewidencją ludności Urzędu Gminy na dzień 31.12.2018r
– 4 778 osób/

Dochody ogółem na 1 mieszkańca	5 293,92
Dochody własne na 1 mieszkańca	1 033,11

3.3 Wydatki

Planowanie i realizacja wydatków to najtrudniejsze elementy konstrukcji i wykonania budżetu. W trakcie planowania główna trudność polega na wyborze optymalnej alokacji środków spośród wszystkich zgłaszanych potrzeb. W toku przygotowania budżetu występuje dokładnie ten sam problem co w przypadku decyzji ekonomicznej - nieograniczone potrzeby konkurują o ograniczone środki na ich realizację.

Wyszczególnienie	Plan (po zmianach)	Wykonanie
WYDATKI w tym	27 051 968,42	22 824 685,49
- wydatki bieżące	19 755 415,91	18 828 777,66
- wydatki majątkowe	7 296 552,51	3 995 907,83

Struktura wykonania wydatków budżetowych Gminy Horyniec-Zdrój w 2018 roku według działów klasyfikacji budżetowej.

Dział	N A Z W A	Wykonanie wydatków	Udział w wydatkach ogółem w %
010	Rolnictwo i łowiectwo	774 158,36	3,39%
020	Leśnictwo	270 890,12	1,19%
400	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz i wodę	188 497,10	0,83%
600	Transport i łączność	2 450 425,59	10,74%
630	Turystyka	164 822,53	0,72%
700	Gospodarka mieszkaniowa	256 087,99	1,12%
710	Działalność usługowa	111 686,90	0,49%
720	Informatyka	547 860,91	2,40%
750	Administracja publiczna	2 604 795,49	11,41%

751	Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	73 181,62	0,32%
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	178 748,73	0,78%
757	Obsługa długu publicznego	201 701,98	0,88%
758	Różne rozliczenia	6 830,02	0,03%
801	Oświata i wychowanie	5 890 695,29	25,81%
851	Ochrona zdrowia	134 118,35	0,59%
852	Pomoc społeczna	1 428 088,89	6,26%
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	284 012,36	1,24%
855	Rodzina	4 844 283,41	21,22%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 434 723,69	6,29%
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	784 263,46	3,44%
926	Kultura fizyczna i sport	194 812,70	0,85%
	RAZEM	22 824 685,49	100,00

W 2018 roku największą część wydatków budżetowych gmina przeznaczyła na realizację:

-zadań z zakresu pomocy społecznej oraz nowego działu Rodzina (27,48% ogółu wydatków),

-zadań z zakresu oświaty i wychowania oraz edukacyjnej opieki wychowawczej

(27,05% ogółu wydatków).

Wydatki budżetu Gminy Horyniec-Zdrój przypadające na 1 mieszkańca w 2018 roku.

/Liczba mieszkańców zgodnie z ewidencją ludności Urzędu Gminy na dzień 31.12.2018r

– 4 778 osób/

Wydatki ogółem na 1 mieszkańca	4 777,03
Wydatki bieżące na 1 mieszkańca	3 940,72
Wydatki majątkowe na 1 mieszkańca	836,31

3.4 Bezzwrotne środki finansowe z Funduszy Unii Europejskiej

Dochody budżetu gminy ze źródeł zagranicznych –środki niepodlegające zwrotowi.

Wyszczególnienie	Wykonanie
Dochody ogółem, z tego	2 919 981,16
-bieżące	422 512,01
-inwestycyjne	2 497 469,15

Wydatki na zadania finansowane i współfinansowane ze środków unijnych.

Wyszczególnienie	Wykonanie
Wydatki ogółem, z tego	1 019 805,47
-bieżące	186 318,20
-inwestycyjne	833 487,27

3.5 Wynik budżetu

Budżet Gminy Horyniec-Zdrój za 2018 rok zamknął się nadwyżką w wysokości 2 469 673,63 zł.

3.6 Nadwyżka operacyjna

W 2018 roku wykonane dochody bieżące były wyższe od wykonanych wydatków bieżących, co spełniło wymogi art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Nadwyżka operacyjna wyniosła 2 058 841,63 zł. Poziom nadwyżki operacyjnej stanowi jeden z najistotniejszych wskaźników sytuacji finansowej jednostki samorządu terytorialnego. Informuje, czy jest ona w stanie pokryć wydatki bieżące dochodami bieżącymi. Jeśli wydatki bieżące są wyższe od dochodów bieżących (deficyt operacyjny) oznacza to, iż wydatki te realizowane są na poziomie przekraczającym własne możliwości finansowe (wyznaczone poziomem dochodów budżetowych).

3.7 Przychody i rozchody

Wyszczególnienie	Plan (po zmianach)	Wykonanie
Przychody ogółem z tego:	1 688 496,00	625 482,58
Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych	1 688 496 ,00	500 000,00
Inne źródła –wolne środki, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych	0,00	125 482,58
Rozchody ogółem z tego:	2 225 036,00	2 225 035,33
Splata pożyczek otrzymanych na wyprzedzające finansowanie zadań unijnych	1 392 101,00	1 392 100,33
Splata kredytów i pożyczek	832 935,00	832 935,00

3.8 Zadłużenie

Zadłużenie Gminy Horyniec-Zdrój na przestrzeni roku 2018 spadło z kwoty 8 150 380,33 zł /stan na 01.01.2018/ do kwoty 6 425 345,00 zł /stan na dzień 31.12.2018/ i stanowi 25,4% wykonanych dochodów budżetowych. Znaczący spadek zadłużenia wynikał ze spłaty pożyczek zaciągniętych w Banku Gospodarstwa Krajowego na wyprzedzające finansowanie zadań z udziałem środków unijnych, polegających na przebudowie sieci dróg gminnych.

Począwszy od 2014 roku dla danej jednostki samorządu terytorialnego obliczany jest indywidualny wskaźnik maksymalnego obciążenia budżetu z tytułu spłaty długu ustalony

jako średnia arytmetyczna obliczona dla ostatnich trzech lat relacji jej dochodów bieżących, powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów ogółem budżetu, zgodnie z regułą wynikającą z art. 243 ufp. Gmina Horyniec-Zdrój wypełnia normę wynikającą z art. 243 ustawy o finansach publicznych.

4. Informacja o stanie mienia komunalnego

4.1 Informacja o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego według stanu na 31 grudnia 2018 roku

Informacja o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego jest sporządzana zgodnie z zakresem przedmiotowym art. 267 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 ze zm.)

Informacja o stanie mienia komunalnego zawiera:

- 1) okres, za jaki jest sporządzona;
- 2) dane dotyczące przysługujących jednostce samorządu terytorialnego praw własności;
- 3) dane dotyczące:
 - a) innych niż własność praw majątkowych, w tym w szczególności o użytkowaniu wieczystym, wierzytelnościach, udziałach w spółkach, akcjach,
 - b) posiadania;
- 4) dane o zmianach w stanie mienia komunalnego, w zakresie praw własności i innych praw majątkowych, od dnia złożenia poprzedniej informacji;
- 5) dane o dochodach uzyskanych z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych oraz z wykonywania posiadania;
- 6) dane o wydatkach ponoszonych na inwestycje
- 7) inne dane i informacje o zdarzeniach mających wpływ na stan mienia komunalnego.

Zgodnie z art. 43 Ustawy o samorządzie gminny, mieniem komunalnym jest własność i inne prawa majątkowe, należące do poszczególnych gmin, ich związków oraz mienie innych gminnych osób prawnych, w tym przedsiębiorstw.

Informacja została opracowana na podstawie danych wynikających ze sprawozdań jednostek organizacyjnych Gminy i Referatów Urzędu Gminy oraz informacji jednostek, dla których Gmina jest organem założycielskim. W niniejszej informacji wykazano wartości (księgowe),

na podstawie otrzymanych danych opartych na zapisach w księgach rachunkowych prowadzonych przez jednostki organizacyjne.

Lista Gminnych jednostek organizacyjnych objętych informacją o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego obejmuje:

- Jednostki budżetowe - 4
 - Urząd Gminy Horyniec-Zdrój
 - Szkoła Podstawowa w Horyńcu-Zdroju
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Horyńcu-Zdroju
 - Środowiskowy Dom Samopomocy w Horyńcu-Zdroju
- Instytucje kultury – 2
 - Gminny Ośrodek Kultury w Horyńcu-Zdroju
 - Gminna Biblioteka Publiczna w Horyńcu-Zdroju
- Spółka prawa handlowego– 1
 - „Usługi Komunalne” Sp. z o.o.

4.2 Majątek Gminy Horyniec-Zdrój

Zbiorne zestawienie majątku trwałego netto w podziale na jednostki organizacyjne gminy Horyniec-Zdrój wg stanu na dzień 31.12.2018 r. przedstawia tabela:

Wartość majątku jednostek organizacyjnych gminy Horyniec-Zdrój

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość netto majątku wg stanu na koniec (w zł)		Zmiana wartości
		2017	2018	(4-3)
1	2	3	4	5
A	Jednostki budżetowe (urząd gminy, jednostki oświatowe, , ośrodek pomocy społecznej)			
	Urząd Gminy			
1.	Majątek trwały	53 008 367,61	53 798 984,60	790 616,99

	Jednostki oświatowe			
1.	Majątek trwały	7 287 788,55	7 029 539,48	-258 249,07
	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej			
1.	Majątek trwały	0,00	0,00	0,00
	Środowiskowy Dom Samopomocy			
1.	Majątek trwały	831 810,46	789 690,61	-42 119,85
C	Instytucje kultury			
1.	Majątek trwały	680 757,28	676 033,33	-4 723,95
D	Spółka prawa handlowego			
1.	Majątek trwały	367 208,07	1 566 224,22	1 199 016,15
	OGÓŁEM	62 175 931,97	63 860 472,24	1 684 540,27

Zbiornicze zestawienie rzeczowego majątku trwałego w wartości brutto według Klasyfikacji Środków Trwałych Gminy Horyniec-Zdrój przedstawia tabela Nr 2.

Grupa	Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2018	Umorzenie na dzień 31.12.2018
0	Grunty	14 272 855,43	15 037 665,14	1317,12
1	Budynki i lokale	21 061 900,53	20 903 009,61	4 152 267,34
2	Obiekty inżynierii wodnej i lądowej	41 811 737,07	45 130 478,32	13 931 640,67
3	Kotły i maszyny energetyczne	22 746,29	128 361,90	36 384,17
4	Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania	1 140 766,36	1 293 601,40	1 147 708,02
5	Specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty specjalist.	65 056,00	392 652,30	362 468,61
6	Urządzenia techniczne	837 436,73	467 230,29	306 351,81
7	Środki transportu	1 296 503,97	1 321 190,37	953 968,45
8	Narzędzia, przyrządy, ruchom., gdzie indziej niesklasyfikowane	325 570,43	351 992,93	273 603,83
	OGÓŁEM	80 834 572,81	85 026 182,26	21 165 710,02

Wartość środków trwałych w budowie tj. inwestycji rozpoczętych przedstawia Tabela Nr 3.

Gmina Horyniec-Zdrój	31.12.2017	31.12.2018
	<i>Wartość w zł</i>	<i>Wartość w zł</i>
Środki trwałe w budowie (inwestycje)	555 097,70	1 015 530,95

Sposób zagospodarowania mienia komunalnego, dane o zmianach w stanie mienia komunalnego oraz dane o dochodach uzyskanych z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych oraz z wykonywania posiadania.

Podstawowym składnikiem mienia Gminy Horyniec-Zdrój są nieruchomości gruntowe, stanowiące własność, współwłasność bądź będące w użytkowaniu wieczystym Gminy Horyniec-Zdrój oraz jednostek posiadających osobowość prawną, dla których Gmina jest organem założycielskim Grupa 0 - "Grunty" zgodnie z definicją zawartą w Klasyfikacji Środków Trwałych obejmuje grunty według ich przeznaczenia użytkowego, w tym również prawo użytkowania wieczystego gruntu, klasyfikowane w odpowiednich grupowaniach, w zależności od rodzaju gruntu, którego dotyczy.

Według stanu na dzień 31.12.2018 r. Gmina Horyniec-Zdrój była właścicielem, współwłaścicielem, użytkownikiem oraz użytkownikiem wieczystym gruntów o powierzchni 1280,0114 ha i wartości 15 501 583,14 zł /w tym 7,4115 ha było obciążone prawem użytkowania wieczystego na rzecz: osób prawnych, spółdzielni - 2,6740 ha oraz osób fizycznych - 4,7375 ha/ w związku z czym w zasobie nieruchomości pozostało 1272,5999 ha o wartości 14 716 811,94 zł.

Grunty o powierzchni 5,0424 ha były w zarządzie lub użytkowaniu.

Różnica powierzchni działek wynika z aktualizacji przy podziałach nieruchomości oraz modernizacji gruntów i budynków.

Spółka prawa handlowego, dla której Gmina Horyniec-Zdrój jest właścicielem, posiada nieruchomości gruntowe o pow. 2,24 ha i wartości księgowej 3 800,00 zł.

Zestawienie powierzchni gruntów pozostających w zasobie wg klasyfikacji rodzajowej przedstawia Tabela:

Lp.	Rodzaj gruntu	Stan na dzień 31.12.2018 r.
1	Użytki rolne (R, S, Ł, Ps)	285,2132
2	Grunty zabudowane zurbanizowane (B, Bi, Bp, Bz, Ba, B-Ps, B-R, B-Ł)	30,9511
3	Grunty leśne (Ls)	550,5254
	Grunty zakrzaczone (Lz, Lz-R, Lz-Ł, Lz-Ps)	173,1392
4	Tereny różne	0,0000
5	Drogi(dr)	192,7373

6	Wody (Ws, Wp, Wsr, Wsr-ŁIII)	13,6791
7	rowy (W, W-Ł, W-Ps)	8,6616
8	Nieuzytaki	17,6930
	RAZEM	1272,5999

Strukturę własności gruntów wraz z podaniem ich powierzchni przedstawia Tabela:

Lp.	Sposób użytkowania	Stan na dzień 31.12.2018 r.
1.	W zasobie gminnym	1 285,1613
	a) własność	1 257,9213
	b) współwłasność	0,24
2.	Grunty w użytkowaniu oraz użytkowaniu wieczystym od innych podmiotów	14,4386
3.	Grunty gminne oddane w użytkowanie wieczyste osobom fizycznym oraz prawnym	7,4115
4.	Grunty gminne oddane w trwałe zarząd innym podmiotom	5,0424

Zmiany w okresie od poprzedniej informacji w zakresie stanu posiadania nieruchomości gruntowych dotyczą:

Rozdysponowania trwałego (sprzedaż) 9 działek oraz lokali:

- Sprzedaż działki nr 1974/7 o pow. 0,3040 ha obręb Horyniec-Zdrój za cenę 5 560 zł,
- Sprzedaż działki nr 2271/2 o pow. 0,04 ha obręb Horyniec-Zdrój za cenę 5 104,50 zł,
- Sprzedaż działki nr 1974/8 o pow. 0,3312 ha obręb Horyniec-Zdrój za cenę 6 060 zł,
- Sprzedaż działki nr 1881/8 o pow. 0,0046 ha obręb Horyniec-Zdrój za cenę 4 300 zł,
- Sprzedaż działki nr 246/8 o pow. 0,3015 ha obręb Prusie za cenę 13 130 zł,
- Sprzedaż działki nr 1505/1 o pow. 0,0212 ha obręb Horyniec-Zdrój za cenę 6 000 zł,
- Sprzedaż działki nr 1505/2 o pow. 0,0211 ha obręb Horyniec-Zdrój za cenę 6 000 zł,
- Sprzedaż działki nr 2543 o pow. 0,08 ha obręb Horyniec-Zdrój za cenę 16 059 zł,
- Sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 2 przy ul. Wojska Polskiego 2 w Horyńcu-Zdroju wraz z udziałami 4963/48350 w działce nr 2086 o pow. 0,24 ha za cenę 57 331,26 zł,
- Sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 3 przy ul. Wojska Polskiego 2 w Horyńcu-Zdroju wraz z udziałami 4931/48350 w działce nr 2086 o pow. 0,24 ha za cenę 55 262,09 zł,
- Sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 4 przy ul. Wojska Polskiego 2 w Horyńcu-Zdroju z udziałami 7893/48350 w działce nr 2086 o pow. 0,24 ha za cenę 82 748,74 zł,

Zamiany działek:

- zamiana działki nr 234 o pow. 0,40 ha obręb Dziewięcierz własność Gminy Horyniec-Zdrój na działkę 464/27 o pow. 0,23 ha obręb Werchrata własność osoby prywatnej

Nabycia działek:

- nabycie działki nr 467 o pow. 0,29 ha obręb Nowiny Horynieckie,
- nabycie działki 855/2 o pow. 0,0039 ha obręb Horyniec-Zdrój,
- nabycie działki 2807/2 o pow. 0,1731 ha obręb Horyniec-Zdrój.

Przekazania w dzierżawę 19 działek o łącznej pow. 14,5234 ha

- Przekazanie w dzierżawę części działki nr 651/49 o pow. 0,02 ha obręb Werchrata,
- Przekazanie w dzierżawę części działki nr 133 o pow. 0,60 ha obręb Horyniec-Zdrój,
- Przekazanie w dzierżawę części działki nr 393 o pow. 0,50 ha obręb Podemszczyzna,
- Przekazanie w dzierżawę działki nr 130 o pow. 0,21 ha obręb Podemszczyzna,
- Przekazanie w dzierżawę części działki nr 393 o pow. 1,36 ha obręb Podemszczyzna,
- Przekazanie w dzierżawę działki nr 75 o pow. 0,66 ha obręb Dziewięcierz,
- Przekazanie w dzierżawę działki nr 102 o pow. 0,92 ha obręb Dziewięcierz,
- Przekazanie w dzierżawę działki nr 104 o pow. 0,31 ha obręb Dziewięcierz,
- Przekazanie w dzierżawę części działki nr 171/3 o pow. 0,4834 ha obręb Radruż,
- Przekazanie w dzierżawę części działki nr 242 o pow. 0,77 ha obręb Radruż,
- Przekazanie w dzierżawę części działki nr 398/3 o pow. 1,22 ha obręb Horyniec-Zdrój,
- Przekazanie w dzierżawę działki nr 159 o pow. 5,39 ha obręb Werchrata,
- Przekazanie w dzierżawę działki nr 160 o pow. 0,72 ha obręb Werchrata,
- Przekazanie w dzierżawę działki nr 186/2 o pow. 0,44 ha obręb Werchrata,
- Przekazanie w dzierżawę działki nr 76 o pow. 0,02 ha obręb Podemszczyzna,
- Przekazanie w dzierżawę działki nr 92 o pow. 0,19 ha obręb Podemszczyzna,
- Przekazanie w dzierżawę działki nr 93 o pow. 0,20 ha obręb Podemszczyzna,
- Przekazanie w dzierżawę działki nr 91 o pow. 0,19 ha obręb Podemszczyzna.

Dane o dochodach uzyskanych z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych oraz planowane wpływy do budżetu w roku 2019 przedstawia tabela:

Lp.	Dane o dochodach uzyskanych z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych	Dochody wykonane w roku 2018	Przewidywane wpływy do budżetu na rok 2019
1.	z tytułu sprzedaży działek	61 259,00	102 000,00
	z tytułu sprzedaży lokali mieszkalnych na raty	33 329,18	18 000,00
2.	z tytułu dzierżawy działek pod działalność rolną, inną niż rolną oraz najmu lokali na cele handlowe i mieszkalne	74 198,26	46 512,00
3.	z dzierżawy obwodów łowieckich	7 669,29	6 300,00
4.	z tytułu opłaty za trwałe zarząd	1 322,05	1 322,00
5.	z tytułu opłaty za użytkowanie wieczyste	5 398,83	5 540,00
6.	z tytułu wynajmu kaplicy cmentarnej i sprzedaży miejsc i wjazdu na cmentarz komunalny	27 080,00	20 700,00
7.	z tytułu sprzedaży drewna z lasów gminnych	398 509,50	300 000,00
8.	z tytułu najmu świetlicy wiejskiej w Horyńcu-Zdroju	1 219,50	1 800,00
10.	z tytułu sprzedaży pozostałego majątku-sieć gazowa	365 700,00	0,00
11.	z tytułu dzierżawy na cele inne	16 600,00	8 800,00
12.	z tytułu najmu w obiektach szkolnych	12 648,52	10 000,00
13.	z tytułu wynajmu mienia w Instytucji Kultury	11 864,00	11 000,00
	RAZEM	1 016 798,13	531 974,00

Planowane dochody do uzyskania z mienia komunalnego z tytułu wykonywania prawa

L.p.	Obręb	Nr działki	Wartość w zł /zgodnie z operatem szacunkowym/
1.	Prusie	246/8	13 000

własności i innych praw majątkowych za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku wynoszą 219 500 zł.

Planowana sprzedaż nieruchomości stanowiących własność Gminy:

2.	Horyniec-Zdrój	1466/3	30 000
3.	Horyniec-Zdrój (Świdnica)	94/2	66 000
4.	Polanka Horyniecka	3175/8	28 000
5.	Wolka Horyniecka	475/1	33 000
6.	Wólka Horyniecka	400	49 500

5. Informacja o realizacji polityk, programów i strategii

5.1. Strategia rozwoju

Strategia Promocji i Rozwoju Gminy przyjęta została po konsultacjach społecznych Uchwałą Nr XIII.97.2015 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 18 grudnia 2015 r.

Strategia jest narzędziem umożliwiającym zarządzanie jednostką samorządu terytorialnego w długim przedziale czasowym. Ze wszystkich narzędzi zarządzania strategia posiada najdłuższą perspektywę czasową. Z tego względu inne narzędzia zarządzania są ze strategią powiązane w sposób bezpośredni, bądź pośredni.

Strategia wyznacza długoterminowe cele stojące przed społecznością lokalną. Wdrażana jest przez całą społeczność lokalną, a nie tylko Urząd Gminy, dla którego wskazuje drogę do osiągnięcia celów stojących przed społecznością. Część zadań może być realizowana przez inne jednostki, w szczególności przez organizacje pozarządowe. Inne jednostki mogą być finansowane z budżetu Gminy, albo też mogą realizować zadania z innych środków. Strategia wyznacza cele długoterminowe, natomiast nie definiuje szczegółów realizacji.

W przypadku celów wymagających realizacji zadań nieinwestycyjnych, środki na realizację tych zadań powinny zostać zaplanowane w budżetach rocznych. Ponieważ zadania nieinwestycyjne zwykle nie wymagają tak skomplikowanego planowania jak inwestycyjne, zwykle nie jest potrzebny etap pośredni między strategią, a budżetem rocznym (wykonaniem), bądź jest potrzebny uproszczony etap pośredni w postaci planu. Zadania inwestycyjne wymagają dokładniejszego planowania.

Zwykle samo przygotowanie inwestycji trwa dłużej niż roczny plan finansowy Gminy, czyli budżet. Należy wykonać dokumentację przed inwestycyjną w postaci studium wykonalności, oceny oddziaływania na środowisko, projektu technicznego, a często aplikacji o dofinansowanie ze środków zewnętrznych. Analizy te wykonuje się w celu wyboru optymalnego - z punktu widzenia społeczności lokalnej – wariantu realizacji inwestycji.

Strategia identyfikuje i zapisuje cele, do których dąży społeczność lokalna oraz definiuje drogę dojścia do konkretnych rozwiązań (ale nie same rozwiązania).

Przesłanki do stworzenia nowej Strategii rozwoju gminy Horyniec-Zdrój są następujące:

1. Dostosowywanie polityki rozwoju do zmieniających się uwarunkowań społecznych oraz gospodarczych w gminie i jej otoczeniu.

Gmina Horyniec-Zdrój to nie tylko wydzielony granicami administracyjnymi obszar, ale przede wszystkim społeczność lokalna, w której na bieżąco ulega zmianie sytuacja demograficzna i gospodarcza. Kilka ostatnich lat upłynęło pod znakiem szeregu poważnych przeobrażeń, które w dużym stopniu odbiły się także na gminie, jak np.: ogólnosiwiatowe spowolnienie gospodarcze (i związane z tym mniejsze dochody budżetowe), rosnące dysproporcje w rozwoju na szczeblu międzygminnym i regionalnym, deficyt finansów publicznych, czy zmiana obserwowanych trendów demograficznych. Nowa Strategia rozwoju gminy Horyniec-Zdrój powinna wyznaczać cele oraz kierunki interwencji, służące podnoszeniu konkurencyjności gminy oraz przełamywaniu strukturalnych problemów gospodarczych i społecznych.

Są to wyzwania, którym gmina musi sprostać w dobie postępującego procesu globalizacji, nasilającej się konkurencji, informatyzacji wielu sfer życia i rozwoju gospodarki opartej na wiedzy.

2. Dostosowanie Strategii rozwoju gminy Horyniec-Zdrój do nowych dokumentów strategicznych szczebla regionalnego i krajowego.

Ostatnie lata to okres powstawania nowych i aktualizacji poprzednich wersji dokumentów strategicznych szczebla krajowego i regionalnego. Nadrzędną pozycję zajmuje wśród nich Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020, która określa nowe ramy funkcjonowania konkurencyjnego województwa.

Istotnymi dla planowania rozwoju są również dokumenty szczebla krajowego, w tym Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020, przyjęta 13 lipca 2010 r. oraz Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju (DSRK) do 2030 r. i Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju (ŚSRK) do 2020 r. Uwzględnienie wytycznych i rekomendacji płynących z tych dokumentów pozwoli na skorelowanie Strategii Rozwoju Gminy Horyniec-Zdrój z priorytetami rozwojowymi województwa podkarpackiego, a w dalszej perspektywie na korzystanie z narzędzi polityki regionalnej (takich jak kontrakt terytorialny). Bardzo istotną z punktu widzenia promocji gminy jest Strategia Rozwoju Szlaku Jana III Sobieskiego, która wskazuje potencjał do wykorzystania w sferze promocji, rozwoju ekonomicznego związanego z obecnością na terenie gminy osoby Króla Jana III Sobieskiego oraz marki JIIS.

3. Uspójnienie horyzontu czasowego Strategii rozwoju gminy Horyniec-Zdrój z horyzontem czasowym nowego okresu programowania UE oraz dokumentów nadrzędnych.

Odrębną przesłanką weryfikacji Strategii rozwoju gminy Horyniec-Zdrój jest zidentyfikowana potrzeba uspójnienia horyzontu czasowego strategii rozwoju gminy – do roku 2020, dla której bezpośrednim uzasadnieniem jest:

- a. przyjęcie horyzontu obejmującego w całości kolejną perspektywę finansową Unii Europejskiej (tj. 2014-2020);
- b. przyjęcie horyzontu zbieżnego z horyzontem regionalnej strategii rozwoju i większości JST na Podkarpaciu;
- c. potrzeba zapewnienia spójności z perspektywą przyjętą dla nowej Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego.

Zapewnienie takiej spójności pozwoli na lepsze dostosowywanie się do zmian, które zachodzą lub zachodzić będą w strategiach wyższego rzędu. Umożliwi też większą elastyczność w ciągle zmieniającej się rzeczywistości. Kolejną istotną zaletą takiego rozwiązania jest dopasowanie się do możliwości pozyskania środków finansowania zewnętrznego, najczęściej również funkcjonującego w wybranej dla Strategii perspektywie.

Strategia, która zarazem dopasowana jest do uwarunkowań lokalnych, oparta o potrzeby społeczności lokalnej i służąca jej rozwojowi, a jednocześnie bazująca na dokumentach strategicznych wyższego rzędu – regionalnych, krajowych i sektorowych – umożliwia wykorzystanie w pełni potencjału gminy i wzmacnia najistotniejsze jej kierunki stanowiąc platformę porozumienia mieszkańców i decydentów wszystkich szczebli i pomagając odpowiednio ukierunkować środki na realizację określonych w niej celów.

Celem podstawowym Gminy jest zapewnienie mieszkańcom satysfakcjonujących warunków życia umożliwiających im rozwój we wszystkich istotnych z punktu widzenia społeczności lokalnej aspektach na jej terenie. Cel ten realizowany będzie poprzez następujące narzędzia interwencji:

1. Rozbudowa infrastruktury uzdrowiskowo – turystycznej
2. Rozbudowa infrastruktury społeczno-gospodarczej
3. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej Gminy
4. Rozwinięcie oferty kulturalnej oraz związanej z aktywnym wypoczynkiem
5. Poszerzenie oferty turystyki aktywnej oraz uzdrowiskowej
6. Aktywizacja gospodarcza mieszkańców

7. Wzbogacenie oferty edukacyjnej
8. Promocja oferty Gminy w kraju i za granicą

W chwili obecnej wszystkie obszary interwencji są w trakcie realizacji. Ewaluacja i podsumowanie nastąpi w roku 2020.

5.2. Studium uwarunkowań i kierunków przestrzennego zagospodarowania gminy

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Horyniec-Zdrój zatwierdzonym Uchwałą Rady Gminy Nr 248/XXX/02 z dnia 27 lutego 2002 r. – ocena aktualności 30.10.2014r.

5.3. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „**Horyniec-Zdrój – 1/2001**” uchwalony Uchwałą Nr VII/49/03 Rady Gminy Horyniec-Zdrój w dniu 9.09.2003 r. – opublikowany w Dz. U. Woj. Podk. z 2003 r. Nr 160 poz. 2037,

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „**Horyniec-Zdrój – Północ**” uchwalony uchwałą Nr XIX/171/05 Rady Gminy Horyniec-Zdrój w dniu 4.02.2005 r. – opublikowany w Dz. U. Woj. Podk. z 2005 r. Nr 40 poz. 454.

Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego „**Horyniec-Zdrój Południe**” zatwierdzony Uchwałą Rady Gminy w Horyńcu-Zdroju Nr XL/254/2014 z dnia 18 marca 2014r. ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego z 2014, poz.1375 - ocena aktualności 30.10.2014r.

5.4. Plan wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych

Według stanu na dzień 31.12.2018 r. Gmina Horyniec-Zdrój była właścicielem, współwłaścicielem, użytkownikiem oraz użytkownikiem wieczystym gruntów o powierzchni 1280,0114 ha i wartości 15 501 583,14 zł /w tym 7,4115 ha było obciążone prawem użytkowania wieczystego na rzecz: osób prawnych, spółdzielni - 2,6740 ha oraz osób fizycznych - 4,7375 ha/ w związku z czym w zasobie nieruchomości pozostało 1272,5999 ha o wartości 14 716 811,94 zł.

Grunty o powierzchni 5,0424 ha były w zarządzie lub użytkowaniu. W zasobie gminy znajduje się również 33 budynki oraz 2 lokale użytkowe.

Ewidencja zasobu nieruchomości Gminy Horyniec-Zdrój prowadzona jest w formie elektronicznej przez wykorzystanie programu Sprawny Urząd „Ewidencja mienia komunalnego” – producent SOFTRES.

Gmina jest właścicielem gruntów oddanych jednostkom organizacyjnym w trwały zarząd tj.

Szkoła Podstawowa im. M. J. Piłsudskiego ul. Jana III Sobieskiego 8, 37-620 Horyniec-Zdrój

- działka nr 2292/15 o pow. 0,25 ha, na której znajduje się budynek Szkoły Podstawowej w Horyńcu-Zdroju o łącznej powierzchni użytkowej 1 167,12 m² poł. w Horyńcu-Zdroju,
- działka nr 2292/16 o pow. 0,08 ha niezabudowana poł. w Horyńcu-Zdroju,,
- działka nr 2292/11 o pow. 0,0024 ha niezabudowana poł. w Horyńcu-Zdroju,
- działka nr 2293/5 o pow. 0,22 ha, na której znajduje się budynek Sali sportowej wraz z łącznikiem o powierzchni użytkowej 1 500,20 m² poł. w Horyńcu-Zdroju,
- działka nr 2298/6 o pow. 1,63 ha, na której znajduje się budynek szkoły o powierzchni użytkowej 2 081,71 m² poł. w Horyńcu-Zdroju,
- działka nr 208/3 o pow. 0,59 ha, na której znajduje się budynek Szkoły Podstawowej w Werchracie o łącznej powierzchni użytkowej 761,53 m² poł. w Werchracie,
- działka nr 206 o pow. 1,15 ha niezabudowana poł. w Werchracie,
- działka nr 207 o pow. 0,95 ha niezabudowana poł. w Werchracie,

Środowiskowy Dom Samopomocy w Horyńcu-Zdroju

- działka nr 2292/14 o pow. 0,17 ha, zabudowaną dwukondygnacyjnym budynkiem administracyjno - usługowym o powierzchni całkowitej 1422 m²poł. w Horyńcu-Zdroju,

Zmiany w 2018 roku w zakresie stanu posiadania nieruchomości gruntowych dotyczą:

-Rozdysponowania trwałego (sprzedaż) 9 działek oraz lokali:

- Sprzedaż działki nr 1974/7 o pow. 0,3040 ha obręb Horyniec-Zdrój za cenę 5 560 zł,
- Sprzedaż działki nr 2271/2 o pow. 0,04 ha obręb Horyniec-Zdrój za cenę 5 104,50 zł,
- Sprzedaż działki nr 1974/8 o pow. 0,3312 ha obręb Horyniec-Zdrój za cenę 6 060 zł,
- Sprzedaż działki nr 1881/8 o pow. 0,0046 ha obręb Horyniec-Zdrój za cenę 4 300 zł,
- Sprzedaż działki nr 246/8 o pow. 0,3015 ha obręb Prusie za cenę 13 130 zł,
- Sprzedaż działki nr 1505/1 o pow. 0,0212 ha obręb Horyniec-Zdrój za cenę 6 000 zł,

- Sprzedaż działki nr 1505/2 o pow. 0,0211 ha obręb Horyniec-Zdrój za cenę 6 000 zł,
- Sprzedaż działki nr 2543 o pow. 0,08 ha obręb Horyniec-Zdrój za cenę 16 059 zł,
- Sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 2 przy ul. Wojska Polskiego 2 w Horyńcu-Zdroju wraz z udziałami 4963/48350 w działce nr 2086 o pow. 0,24 ha za cenę 57 331,26 zł,
- Sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 3 przy ul. Wojska Polskiego 2 w Horyńcu-Zdroju wraz z udziałami 4931/48350 w działce nr 2086 o pow. 0,24 ha za cenę 55 262,09 zł,
- Sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 4 przy ul. Wojska Polskiego 2 w Horyńcu-Zdroju wraz z udziałami 7893/48350 w działce nr 2086 o pow. 0,24 ha za cenę 82 748,74 zł,

Zamiany działek:

- zamiana działki nr 234 o pow. 0,40 ha obręb Dziewięcierz własność Gminy Horyniec-Zdrój na działkę 464/27 o pow. 0,23 ha obręb Werchrata własność osoby prywatnej

Nabycia działek:

- nabycie działki nr 467 o pow. 0,29 ha obręb Nowiny Horynieckie,
- nabycie działki 855/2 o pow. 0,0039 ha obręb Horyniec-Zdrój,
- nabycie działki 2807/2 o pow. 0,1731 ha obręb Horyniec-Zdrój.

Przekazania w dzierżawę 19 działek o łącznej pow. 14,5234 ha

- Przekazanie w dzierżawę części działki nr 651/49 o pow. 0,02 ha obręb Werchrata,
- Przekazanie w dzierżawę części działki nr 133 o pow. 0,60 ha obręb Horyniec-Zdrój,
- Przekazanie w dzierżawę części działki nr 393 o pow. 0,50 ha obręb Podemszczyzna,
- Przekazanie w dzierżawę działki nr 130 o pow. 0,21 ha obręb Podemszczyzna,
- Przekazanie w dzierżawę części działki nr 393 o pow. 1,36 ha obręb Podemszczyzna,
- Przekazanie w dzierżawę działki nr 75 o pow. 0,66 ha obręb Dziewięcierz,
- Przekazanie w dzierżawę działki nr 102 o pow. 0,92 ha obręb Dziewięcierz,
- Przekazanie w dzierżawę działki nr 104 o pow. 0,31 ha obręb Dziewięcierz,
- Przekazanie w dzierżawę części działki nr 171/3 o pow. 0,4834 ha obręb Radruż,
- Przekazanie w dzierżawę części działki nr 242 o pow. 0,77 ha obręb Radruż,
- Przekazanie w dzierżawę części działki nr 398/3 o pow. 1,22 ha obręb Horyniec-Zdrój,
- Przekazanie w dzierżawę działki nr 159 o pow. 5,39 ha obręb Werchrata,
- Przekazanie w dzierżawę działki nr 160 o pow. 0,72 ha obręb Werchrata,
- Przekazanie w dzierżawę działki nr 186/2 o pow. 0,44 ha obręb Werchrata,
- Przekazanie w dzierżawę działki nr 76 o pow. 0,02 ha obręb Podemszczyzna,
- Przekazanie w dzierżawę działki nr 92 o pow. 0,19 ha obręb Podemszczyzna,
- Przekazanie w dzierżawę działki nr 93 o pow. 0,20 ha obręb Podemszczyzna,
- Przekazanie w dzierżawę działki nr 91 o pow. 0,19 ha obręb Podemszczyzna.

5.5. Program opieki nad zabytkami

Ochrona materialnego dziedzictwa kulturowego oraz opieka nad zabytkami w gminie

Horyniec-Zdrój została zatwierdzona w 2017 r. Uchwałą Nr XXXII.250.2017 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 28 czerwca 2017 r. w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Horyniec-Zdrój na lata 2017 - 2020.

Celem Programu jest aktywne i efektywne zarządzanie zasobami dziedzictwa kulturowego Gminy Horyniec-Zdrój, poprzez wyznaczenie podstawowych kierunków działań i budowanie spójnej polityki ochrony zabytków w perspektywie wieloletniej. Oczekiwany rezultatami są: poprawa stanu zachowania zabytków, wyeksponowanie walorów krajobrazu kulturowego oraz wykorzystanie zabytków na potrzeby turystyczne, społeczne i gospodarcze.

Program opieki nad zabytkami w Gminie Horyniec – Zdrój zawiera 9 rozdziałów:

1. Podstawa prawna opracowania Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami.
2. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce.
3. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego.
4. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego.

Ocena stanu dziedzictwa kulturowego. Analiza szans i zagrożeń.

5. Założenia programowe: priorytety, kierunki działań i zadania.
6. Instrumentarium realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami.
7. Zasady oceny realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami.
8. Źródła finansowania Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami.
9. Rejestr zabytków nieruchomych z terenu gminy Horyniec – Zdrój.

W Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami Gminy Horyniec-Zdrój na lata 2017 – 2020 ujęto następujące priorytety, zadania oraz kierunki działań przeznaczone do realizacji:

Priorytet I.

Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako elementu rozwoju społeczno - gospodarczego gminy Horyniec-Zdrój.

Kierunek działań: Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania.

Zadania: Podejmowanie działań o uzyskanie środków zewnętrznych na rewaloryzację zabytków będących własnością gminy. Pomoc właścicielom obiektów zabytkowych w pozyskaniu środków zewnętrznych na odnowę zabytków.

Zabezpieczenie obiektów zabytkowych przed pożarem, zniszczeniem i kradzieżą.

Kierunek działań: Dbanie o stan i porządek przy starych cmentarzach z obszaru gminy.

Zadania: Inwentaryzacja zabytkowych nagrobków.

Prowadzenie bieżących prac porządkowych przy gminnych cmentarzach.

Priorytet II.

Rozszerzenie zasobu i ochrony dziedzictwa kulturowego gminy Horyniec-Zdrój.

Kierunek działań: Rozszerzenie zasobu – aktualizacja i uzupełnienie gminnej ewidencji zabytków.

Zadania: Dokonanie przeglądu zasobów wpisanych do gminnej ewidencji w sołectwach z udziałem sołtysów i radnych.

Rozpoznanie i wprowadzenie do ewidencji zmian powstałych w wyniku rozbiórek, modernizacji i remontów obiektów.

Określenie stanu technicznego obiektów wpisanych do gminnej ewidencji obiektów.

Uzupełnienie kart adresowych zabytków w gminnej ewidencji o uzyskane dane i dokumentację fotograficzną.

Priorytet III.

Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego.

Kierunek działań: zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego.

Zadanie: Konsekwentne egzekwowanie zapisów dotyczących działalności inwestycyjnej na obszarach objętych ochroną określonych miejscowości w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Horyniec-Zdrój.

Priorytet IV.

Promocja i popularyzacja dziedzictwa kulturowego gminy Horyniec-Zdrój.

Kierunek działań: Ułatwienie dostępu do informacji o dziedzictwie kulturowym gminy.

Zadanie: Udostępnienie gminnej ewidencji zabytków oraz Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Horyniec-Zdrój na lata 2017-2020 na stronie internetowej Urzędu Gminy Horyniec-Zdrój. Udostępnienie informacji o obiektach zabytkowych na stronie internetowej Urzędu Gminy Horyniec-Zdrój.

W Programie określone zostały zadania, które ma do zrealizowania Gmina Horyniec - Zdrój, w celu finansowania, inicjowania, wspierania oraz koordynowania prac z dziedziny ochrony zabytków, krajobrazu kulturowego oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego. Zadania te obejmują także organizację działań edukacyjnych wobec miejscowej

społeczności. Generalnym celem w/w Programu jest zahamowanie degradacji substancji zabytkowej, zachowanie wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego oraz kształtowanie atrakcyjnego wizerunku gminy Horyniec-Zdrój.

Realizując Gminny Program Opieki nad Zabytkami, zrealizowano następujące zadania:

1. Zespół nagrobków na Cmentarzu Komunalnym w Horyńcu-Zdroju.

Realizując Gminny Program Opieki nad Zabytkami, w 2018 r. Wójt Gminy Horyniec-Zdrój wystąpił do Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z wnioskiem o wpisanie do rejestru zabytków 2 nagrobków, znajdujących się na Cmentarzu Komunalnym w Horyńcu-Zdroju.

Wpisu dokonano na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Decyzją Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 26 lutego 2018 r. Na mocy Decyzji wpisano do rejestru zabytków ruchomych województwa podkarpackiego pod numerem rejestru B – 896 następujące zabytki:

- Nagrobek Anieli z Ropskich Jaskulskiej z ok. 1899 r. wykonany z wapienia bruśnieńskiego;
- Nagrobek z żeliwnym krzyżem z końca XIX w. wykonany z wapienia bruśnieńskiego.

Po uzyskaniu wpisu do rejestru, przeprowadzono remont i konserwację zabytkowych nagrobków na Cmentarzu Komunalnym w Horyńcu-Zdroju. Pracami objęte były następujące zadania:

- „Konserwacja nagrobka Anieli z Ropskich Jaskulskiej zlokalizowanego na cmentarzu komunalnym w Horyńcu-Zdroju” Umowa Nr 3/K/2018. – koszt: 24 400,00 zł.
Zadanie zostało dofinansowane ze środków finansowych Podkarpackiego Konserwatora Zabytków w kwocie: 12 000,00 zł.

- „Konserwacja zespołu nagrobków Pauliny z Myczkowskich Popielowej, Apolonii Mazurkiewicz, Antoniego Haliniaka, Rozalii Haliniak i nagrobka nn, zlokalizowanych na cmentarzu komunalnym w Horyńcu-Zdroju” Umowa Nr 2/K/2018. – koszt: 13 500 zł.

Zadanie zostało dofinansowane ze środków finansowych Podkarpackiego Konserwatora Zabytków w kwocie: 6 000 zł.

2. Tablica pamiątkowa na Mauzoleum Wojennym.

Mauzoleum Wojenne zostało wzniesione w 1969 roku, w bezpośrednim sąsiedztwie

pomnika Wolności, w miejscu, w którym pochowano żołnierzy 9 p.p. 3 DP. poległych w 1946 r. w walkach UPA. Wtedy to nagrobne tabliczki z ziemnych mogił żołnierskich umieszczono na drewnianej listwie i przytwierdzono prowizorycznie do kolumny pomnika. Na początku lat 90-tych XX w. (w miejscu nieczytelnych już tabliczek) zainstalowano na pomniku granitową tablicę z nazwiskami poległych żołnierzy. Na tablicy umieszczono również nazwiska legionistów – braci Ludwika i Stanisława Gilowskich (których groby znajdowały się również w tym miejscu) . Jednak jak się później okazało, błędnie przypisano ich przynależność do 9 p.p. 3 DP.

Z powodu złego stanu technicznego Mauzoleum, Gmina Horyniec – Zdrój jako właściciel obiektu zdecydowała o przebudowie pomnika. Po uzyskaniu pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków przeprowadzono prace konserwatorskie w listopadzie 2017 r. W ich wyniku, bryła pomnika została odrestaurowana. Z powodu błędnej treści istniejącej tablicy nie umieszczono jej na odnowionym obiekcie, a zdecydowano, aby w zamian wykonać nową tablicę o poprawnej treści.

W wyniku poszukiwań informacji o rodzinie Gilowskich dokonanych przez Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Horynieckiej, a także informacjach uzyskanych od Pana Mariana Szymańskiego, udało się pozyskać materiały archiwalne dotyczące Ludwika i Stanisława Gilowskich, w tym dokumenty o przebiegu służby wojskowej i zasługach w walkach o Niepodległość Ojczyzny (uczestniczyli m.in. w obronie Lwowa) . Udało się także odnaleźć w Narodowym Archiwum Cyfrowym zdjęcie epitafium z mogiły porucznika Ludwika Gilowskiego. Z dokumentów wynika, że Gilowscy zmarli na długo przed II Wojną Światową.

Mając powyższe na uwadze, Wójt Gminy Horyniec-Zdrój oraz społeczność Horyńca – Zdroju , chcąc oddać zasłużoną cześć Obrońcom Ojczyzny zarówno okresu międzywojennego i powojennego, dokonali wszelkich starań, aby umieścić na Mauzoleum tablicę pamiątkową, zawierającą prawidłową przynależność wojskową, spoczywających pod nim żołnierzy Wojska Polskiego oraz zawierającą charakterystyczny fragment inskrypcji odczytanej z tabliczki nagrobnej Ludwika Gilowskiego.

Tablica pamiątkowa została odsłonięta przy okazji obchodów 100-nej Roczniczy Odzyskania przez Polskę Niepodległości. Koszt zadania w całości został sfinansowany z budżetu Gminy Horyniec-Zdrój.

3. Pomnik Wolności w Nowym Bruśnie.

Kolejnym zadaniem realizowanym w roku 2018 było odrestaurowanie pomnika Wolności w Nowym Bruśnie. Wójt Gminy Horyniec-Zdrój wraz ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Ziemi Horynieckiej oraz społecznością Brusna Nowego dokonali wszelkich starań, aby przywrócić przedmiotowemu pomnikowi jego pierwotny wygląd.

Przedmiotowy Pomnik usytuowany jest przy drodze powiatowej w pobliżu Kościoła Parafialnego. Został wybudowany w 1928 r. z okazji 10. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Wzniesiony z kamiennych ciosów. Założony na planie kwadratu. Posiada formę trzyczęściowego obelisku składającego się z cokołu, postumentu i zwieńczenia. Na dwustopniowym cokole ustawiono dwuelementowy postument, którego nieco szersza dolna część, posiada wnękę zamkniętą półkoliście, mieszczącą figurę Matki Bożej Niepokalanej (odlew gipsowy polichromowany), ustawioną na fragmencie drewnianego kapitelu.

W wyniku odnalezienia dokumentacji historycznej (przedwojenna fotografia) oraz informacji od naocznych świadków, ustalono, że pierwotnie, pomnik wzniesiony w 1928 roku mieścił we wnęce figurę Chrystusa Zmartwychwstałego, podobnie jak całe upamiętnienie, wykonaną z wapienia bruśnieńskiego.

W celu odwzorowania pierwotnego wyglądu pomnika, zaplanowano podjęcie następujących działań:

1. Zdemontowanie istniejącej figury Matki Bożej Niepokalanej (odlew gipsowy polichromowany), znajdującej się w zamkniętej półkoliście wnęce pomnika;
2. Przeniesienie figury Matki Bożej Niepokalanej do kościoła parafialnego pod wezwaniem Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w Nowym Bruśnie;
3. Umieszczenie we wnęce figury Chrystusa Zmartwychwstałego, wykonanej z wapienia bruśnieńskiego – z materiału, z którego wykonany jest cały pomnik.

W wyniku prac, pomnik zyskał figurę Chrystusa Zmartwychwstałego wykonaną z wapienia bruśnieńskiego, wykonaną przez lokalnego artystę – Pana Grzegorza Wajsa, który jako jeden z nielicznych wykonuje rzeźby z wapienia roztoczańskiego. Dzięki nowej rzeźbie, pomnik zyskał nową formę, zgodną z tradycjami kamieniarstwa bruśnieńskiego.

Odsłonięcie pomnika miało miejsce podczas obchodów 100-nej Rocznicę Odzyskania przez Polskę Niepodległości. Koszt zadania w całości został sfinansowany z budżetu Gminy Horyniec-Zdrój.

4. Chałupa drewniana w Wólce Horynieckiej.

Gmina posiada zabytek architektury drewnianej wpisany do Krajowego Rejestru Zabytków pod pozycją – A-1441 - Zagroda nr 19 składająca się z drewnianej chałupy i budynku gospodarczego w Wólce Horynieckiej. Dla zabytkowej zagrody sporządzono własnym sumptem dokumentację konserwatorsko-budowlaną i podjęto działania w celu przeniesienia jej na teren Muzeum Kresów w Nowym Bruśnie. Uzyskano zgodę od Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prace obejmujące: rozbiórkę i przeniesienie budynku drewnianej chałupy wraz z budynkiem gospodarczym w Wólce Horynieckiej z wyposażeniem (nr ewid. 254) na działkę zlokalizowaną w Nowym Bruśnie (nr ew. 364 i 365), a także na wykonanie prac konserwatorskich i restauratorskich przy tych obiektach. W najbliższym czasie planuje się przeprowadzenie działań w celu przeniesienia zabytku.

5. Drewniana dzwonnica na cerkwisku i cmentarzu greko-katolickim w miejscowości Krzywe.

Dzwonnica drewniana wpisana w dniu 7 listopada 2005 r. do rejestru zabytków nieruchomych województwa podkarpackiego pod numerem rejestru A-134. Zabytek zarządzany przez Gminę Horyniec-Zdrój. Drewniana dzwonnica znajduje się obecnie w bardzo złym stanie technicznym. Dach był kryty papą bitumiczną. Na dachu pozostały nieliczne deski z podłoża oraz szczątki papy. Opierzenie dzwonnicy z desek w szczątkowym stanie. Widoczne szczegóły ciesielskich rozwiązań konstrukcyjnych. Teren cmentarza zaniedbany zakrzaczony. Obiekt dzwonnicy oznaczony jako zabytek tablicą metalową w kolorze czerwonym z godłem państwowym znajduje się z dala (około 2,5 km) od zabudowań.

W związku z bardzo złym stanem technicznym w roku 2018 zostały podjęte działania w celu zapobieżenia całkowitego zniszczenia zabytkowej dzwonnicy cerkiewnej. Został sporządzony projekt budowlany dla zabytku oraz kosztorys prac.

W 2018 r. Gmina Horyniec-Zdrój uzyskała decyzję o pozwoleniu na wykonanie prac remontowo-konserwatorskich przy dzwonnicy cerkiewnej w m. Krzywe.

Podkarpacki Wojewódzki Konserwator Zabytków w 2018 r. wsparł również inne zadania realizowane na terenie Gminy Horyniec – Zdrój:

- „Konserwacja polichromii ściennej nawy głównej kościoła pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Horyńcu – Zdroju” – zadanie wykonane przez Parafię

Rzymskokatolicką pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Horyńcu-Zdroju.

Koszt zadania wyniósł 237 205,50 zł.

Podkarpacki Wojewódzki Konserwator Zabytków udzielił dofinansowania w kwocie: 50 000,00 zł.

-, „Wstępne oczyszczenie i stabilizacja 28 nagrobków na cmentarzu w Starym Bruśnie” - zadanie wykonane przez Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Horynieckiej.

Koszt zadania wyniósł: 50 000,00 zł.

Podkarpacki Wojewódzki Konserwator Zabytków udzielił dofinansowania w kwocie: 20 000,00 zł.

Wykaz dotacji udzielonych przez Podkarpackiego Konserwatora Zabytków na prace konserwatorskie, restauratorskie oraz roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków w roku 2018 :

Miejscowość Obiekt	Wnioskodawca	Kwota Kosztorysowa	Dotacja z budżetu państwa	zadanie
HORYNIEC- ZDRÓJ Cmentarz Komunalny - zespół nagrobków (5 sztuk)	Gmina Horyniec-Zdrój Al. Przyjaźni 5 37-620 Horyniec-Zdrój	13 500,00 zł	6 000,00 zł	Konserwacja zespołu nagrobków Pauliny z Myczkowskich Popielowej, Apolonii Mazurkiewicz, Antoniego Haliniaka, Rozalii Haliniak na cmentarzu komunalnym w Horyńcu – Zdroju.
HORYNIEC- ZDRÓJ Cmentarz Komunalny – nagrobek Anieli z Ropskich Jaskulskiej	Gmina Horyniec-Zdrój Al. Przyjaźni 5 37-620 Horyniec-Zdrój	24 400,00 zł	12 000,00 zł	Konserwacja nagrobka Anieli z Ropskich Jaskulskiej na cmentarzu komunalnym w Horyńcu – Zdroju.
HORYNIEC – ZDRÓJ, kościół parafialny franciszkanów – polichromia ścienna nawy głównej i elementy wyposażenia.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Niepokalanego Poczęcia NMP, ul. Konopnickiej 2 37- 620 Horyniec -Zdrój	237 205,50 zł	50 000,00 zł	Konserwacja polichromii ściennej nawy głównej kościoła p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP w Horyńcu –Zdrój.
STARE BRUSNO – cmentarz, 28 nagrobków	Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Horynieckiej	50 000,00 zł	20 000,00 zł	Wstępne oczyszczenie i stabilizacja 28 nagrobków na cmentarzu w Starym Bruśnie.

	ul. Jana III Sobieskiego 4 37 – 620 Horyniec - Zdrój			
--	---	--	--	--

5.6. Plan gospodarki niskoemisyjnej

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Horyniec-Zdrój został przyjęty Uchwałą nr XXVIII.227.2017 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 21 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia i wdrożenia „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Horyniec-Zdrój”.

Opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej umożliwia zaplanowanie działań inwestycyjnych i nie inwestycyjnych, służących ograniczeniu emisji, zwiększeniu efektywności energetycznej, poprawie bezpieczeństwa energetycznego z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej to możliwość zaplanowanego, spójnego i maksymalnego wykorzystania funduszy skierowanych na działania realizujące cele rozwoju niskoemisyjnego. Poza tym Plan zapewnia realizację celu przejścia Europy na gospodarkę niskoemisyjną zgodnie ze „Strategią Europa 2020”.

W opracowanym Planie Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Horyniec-Zdrój przedstawiono wyniki inwentaryzacji emisji CO₂ oraz zużycia energii w Gminie, wyznaczone obszary problemowe oraz możliwości zredukowania zużycia energii, zaproponowano działania do realizacji oraz możliwe formy finansowania działań w zakresie gospodarki niskoemisyjnej i odnawialnych źródeł energii.

Sporządzenie Planu ma na celu osiągnięcie następujących korzyści:

- środowiskowych – redukcję emisji CO₂, poprawę efektywności energetycznej i zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w Gminie,
- ekonomicznych – oszczędności w budżecie gminy w zakresie zużycia energii, zwiększenie szansy na pozyskanie dotacji w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w perspektywie finansowej 2014-2020 oraz innych,
- społecznych – edukację społeczeństwa w zakresie ochrony środowiska, odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej, ukazanie Gminy Horyniec-Zdrój jako gminy, która realizuje prośrodowiskową politykę z myślą swojej lokalnej społeczności, w perspektywie długoterminowej.

Wymienione cele zostaną osiągnięte dzięki realizacji mniejszych celów na szczeblu

gminnym, takich jak:

- zidentyfikowanie obszarów problemowych na terenie Gminy Horyniec-Zdrój,
- rozwój planowania energetycznego oraz systemu zarządzania energią i środowiskiem,
- obniżenie zużycia energii w poszczególnych sektorach odbiorców energii,
- wzrost wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w gminie,
- edukacja oraz aktywizacja społeczeństwa w zakresie zwiększenia świadomości dotyczącej ochrony środowiska, w szczególności ochrony powietrza.

W wyniku podjęcia działań, przyjętych w niniejszym Planie, emisja gazów cieplarnianych do atmosfery będzie się zmniejszała. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej jest również niezbędnym dokumentem podczas ubiegania się o dofinansowanie z budżetu Unii Europejskiej na lata 2014-2020.

W Gminie Horyniec-Zdrój ciepło na potrzeby budynków mieszkalnych, budynków użyteczności publicznej oraz budynków należących do podmiotów gospodarczych wytwarzane się wyłącznie poprzez indywidualne kotłownie. W przypadku mieszkań głównymi nośnikami energii jest drewno i węgiel, w mniejszym stopniu gaz LPG. W obiektach użyteczności publicznej wykorzystywane są przede wszystkim kotłownie olejowe, a niektóre większe przedsiębiorstwa są podłączone do sieci gazowej. Na terenie Gminy nie funkcjonują przedsiębiorstwa ciepłownicze, brak centralnego systemu ciepłowniczego. Istniejące obecnie źródła ciepła są wystarczające do zaspokajania potrzeb poszczególnych odbiorców, ponieważ w Gminie występuje przede wszystkim budownictwo jednorodzinne. Z drugiej strony nie są one ekonomicznymi źródłami ciepła, ze względu na przykładowo niską sprawność kotłów, ich stan techniczny nieodpowiadający obowiązującym normom, wysokie koszty eksploatacji oraz przede wszystkim odpowiadające za wysoki poziom emisji zanieczyszczeń do powietrza. Na terenie Gminy energia cieplna wytwarzana jest na potrzeby: ogrzewania pomieszczeń w budynkach mieszkaniowych, przygotowania ciepłej wody użytkowej w budynkach mieszkaniowych, przygotowywania posiłków w gospodarstwach domowych, ogrzewania pomieszczeń na potrzeby technologiczne obiektów użyteczności publicznej albo obiektów usługowych, przygotowania ciepłej wody użytkowej na potrzeby technologiczne obiektów użyteczności publicznej albo obiektów usługowych.

Odnawialne źródła energii

Warunki na terenie Gminy Horyniec-Zdrój umożliwiają wykorzystywanie energii słonecznej w celu podgrzewania wody użytkowej oraz wytwarzania energii elektrycznej

w budynkach mieszkalnych, obiektach użyteczności publicznej, czy też w obiektach gospodarczych, średnie nasłonecznienie miesięczne wynosi od 0,8 (grudzień) do 5,04 kWh/m²/dzień (lipiec). Obecnie budynki użyteczności publicznej nie wykorzystują kolektorów słonecznych do podgrzewania ciepłej wody użytkowej, ani paneli fotowoltaicznych od wytwarzania energii elektrycznej. Dodatkowo w obowiązujących MPZP (miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego) nie ma wyznaczonych terenów pod lokalizację inwestycji odnawialnych źródeł energii. Wśród mieszkańców w nieznacznym stopniu zainstalowane są kolektory słoneczne, ale na podstawie przeprowadzonej ankietyzacji w Gminie zauważono, że planowany jest w najbliższych latach montaż kolejnych takich instalacji oraz paneli fotowoltaicznych.

Obecnie Gmina Horyniec-Zdrój uczestniczy w projekcie „Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gmin: Baranów Sandomierski, Gorzyce, Horyniec-Zdrój, Lubaczów, miasto Lubaczów, Narol, Nowa Dęba”. W ramach tego projektu zostały zamontowane 63 instalacje fotowoltaiczne i 1 kocioł centralnego ogrzewania opalany biomasą. Mieszkaniec otrzymał ok. 70% dofinansowania do montażu instalacji.

5.7 Program ochrony środowiska

Program Ochrony Środowiska dla gminy Horyniec-Zdrój na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023 jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ochrony środowiska na terenie gminy. Według założeń, przedstawionych w niniejszym opracowaniu, sporządzenie programu doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzy warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Struktura opracowania obejmuje omówienie kierunków ochrony środowiska w gminie w odniesieniu m.in. do ochrony klimatu i jakości powietrza, zagrożeń hałasem, promieniowania elektromagnetycznego, gospodarowania wodami, gospodarki wodno-ściekowej, zasobów geologicznych, gleb, gospodarki odpadami, zasobów przyrodniczych, zagrożeń poważnymi awariami, edukacji ekologicznej, z podaniem ich charakterystyki, oceną stanu aktualnego umożliwiającą tym samym identyfikację obszarów problemowych. Identyfikacja potrzeb gminy w zakresie ochrony środowiska, w odniesieniu do obowiązujących w kraju przepisów prawnych i regulacji prawnych Unii Europejskiej, polega na sformułowaniu celów średniookresowych (do 2023 roku) oraz strategii ich realizacji. Na

tej podstawie opracowywany jest plan operacyjny, przedstawiający listę przedsięwzięć, jakie zostaną zrealizowane na terenie gminy Horyniec-Zdrój do roku 2023.

Poniższa tabela przedstawia wykaz kierunków interwencji, celów oraz zadań wyznaczonych w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Horyniec-Zdrój. W tabeli przedstawiono wyniki realizacji zadań, oraz stopień ich realizacji związanych z ochroną środowiska, jakie zostały wykonane na terenie gminy Horyniec-Zdrój w 2018 r.

1. Realizacja zadań w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza

Zadanie	Wykonanie zadania: TAK/NIE
Opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.	Zadanie zrealizowano w latach poprzednich
Budowa oraz modernizacja dróg gminnych.	Zadanie ciągle.
Budowa i wyznaczenie tras pieszo-rowerowych na terenie gminy Horyniec-Zdrój.	Zadanie nie było realizowane
Wyposażenie obiektów użyteczności publicznej w urządzenia wykorzystujące odnawialne źródła energii	Nie
Modernizacja oświetlenia dróg gminnych.	Zadanie nie było realizowane
Kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych i na otwartych przestrzeniach.	Informacja na stronie internetowej Urzędu o zakazie spalania odpadów w piecach
Termomodernizacja budynków (budynki mieszkalne, budynki komunalne)	Zadanie zrealizowano w latach poprzednich. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej poprzez docieplanie ścian, wymianę pieców
Ograniczenie niskiej emisji w gminie Horyniec-Zdrój poprzez modernizację indywidualnych kotłowni domowych	Tak – wymiana pieca u mieszkańca w ramach projektu unijnego
Budowa urządzeń/obiektów wykorzystujących odnawialne źródła energii	Działania nie były realizowane

2. Realizacja zadań w zakresie zagrożenia hałasem

Zadanie	Wykonanie zadania: TAK/NIE
Ochrona obszarów o korzystnym klimacie akustycznym poprzez uwzględnianie ich Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego.	Uwzględnianie terenów narażonych na oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego
Preferowanie niekonfliktowych lokalizacji obiektów usługowych i przemysłowych.	nie
Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej.	Działania nie były prowadzone
Kontrola emisji hałasu do środowiska z dróg wojewódzkich.	nie
Stosowanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych	nie

zapobiegających nadmiernej emisji hałasu do środowiska

3. Realizacja zadań w zakresie promieniowania elektro-magnetycznego

Zadanie	Wykonanie zadania: TAK/NIE
Ograniczanie powstawania źródeł pól elektromagnetycznych na terenach gęstej zabudowy mieszkaniowej na etapie planowania przestrzennego oraz wprowadzenie zagadnienia pól elektromagnetycznych do Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego.	tak
Kontrola obecnych i potencjalnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego	nie
Utrzymanie poziomów elektromagnetycznego promieniowania poniżej dopuszczalnego lub co najwyżej na poziomie dopuszczalnym.	tak

4. Realizacja zadań w zakresie gospodarowania wodami

Zadanie	Wykonanie zadania: TAK/NIE
Prowadzenie ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych.	tak
Wspieranie finansowe budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków (głównie na terenach zabudowy rozproszonej i obszarach trudnych do skanalizowania, gdzie jest to prawnie dozwolone).	Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji
Bieżąca konserwacja i utrzymanie cieków wodnych.	tak
Konserwacja rowów melioracyjnych	tak

5. Realizacja zadań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

Zadanie	Wykonanie zadania: TAK/NIE
Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej na terenie całej gminy	Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji
Budowa i modernizacja sieci kanalizacji deszczowej na terenie całej gminy	nie
Budowa i modernizacja sieci wodociągowej na terenie całej gminy	Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji

6. Realizacja zadań w zakresie zasobów geologicznych

Zadanie	Wykonanie zadania: TAK/NIE
Ochrona zasobów złóż kopalin poprzez uwzględnianie ich w dokumentach planistycznych.	tak

7. Realizacja zadań w zakresie ochrony i poprawy jakości gleb

Zadanie	Wykonanie zadania: TAK/NIE
Zrehabilitowanie gleb zdegradowanych w kierunku leśnym lub rolnym	nie
Prowadzenie monitoringu jakości gleb.	nie
Stosowanie tzw. „dobrych praktyk rolniczych”.	nie

8. Realizacja zadań w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów

Zadanie	Wykonanie zadania: TAK/NIE
Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych – odbiór odpadów komunalnych	Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji
Identyfikacja i likwidacja dzikich wysypisk śmieci.	tak
Egzekwowanie zapisów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie i regulaminu utrzymania czystości i porządku.	tak
Realizacja „Programu usuwania azbestu dla Gminy Horyniec-Zdrój na lata 2012-2032”.	Zadanie ciągłe, w 2018 r. nie był odbierany azbest od mieszkańców

9. Realizacja zadań w zakresie zasobów przyrodniczych

Zadanie	Wykonanie zadania: TAK/NIE
Bieżące i zrównoważone utrzymanie zieleni na terenie gminy Horyniec-Zdrój.	Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji
Uwzględnienie w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego oraz dokumentach planistycznych form ochrony przyrody.	tak
Bieżąca konserwacja form ochrony przyrody.	tak

10. Realizacja zadań w zakresie zagrożenia poważnymi awariami

Zadanie	Wykonanie zadania: TAK/NIE
Prowadzenie rejestru zakładów zwiększonego i dużego ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych (ZDR, ZZR).	nie
Doposażenie jednostek OSP w sprzęt specjalistyczny	tak

11. Realizacja zadań w zakresie edukacji ekologicznej

Zadanie	Wykonanie zadania: TAK/NIE
Prowadzenie edukacji ekologicznej na terenie gminy Horyniec-Zdrój, z zakresu: • Ochrony jakości powietrza, • Gospodarki odpadami, • Racjonalnej gospodarki zasobami wodnymi, • Ochrony przed hałasem, • Ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym, Zagrożeń wynikających z poważnych awarii.	Na terenie Horyniec-Zdrój organizowane są akcje „Sprzątanie Świata”

5.8 Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych

Obowiązek opracowania gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2018 roku, poz. 1508 z późn. zm.).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Horyniec-Zdrój jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa społecznego mieszkańców Gminy Horyniec-Zdrój, w szczególności zaś grup

zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zgodnie z art. 16 b, ust. 2 ustawy o pomocy społecznej strategia rozwiązywania problemów społecznych zawiera w szczególności:

1. diagnozę sytuacji społecznej;
2. prognozę zmian w zakresie objętym strategią
3. określenie:
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b) kierunków niezbędnych działań,
 - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - d) wskaźników realizacji działań.

Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Dokument określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować ich skutki. Strategia wskazuje na kluczowe trudności społeczne, z jakimi borykają się mieszkańcy Gminy Horyniec-Zdrój oraz ich potrzeby. Jest dokumentem, który wyznacza kierunki działań na rzecz niwelowania zjawisk społecznie niepożądanych. Strategia stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak: edukacja, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, pomoc osobom niepełnosprawnym, zapobieganie wykluczeniu społecznemu.

5.8 Gminny program wspierania rodziny

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Horyniec-Zdrój w oparciu o art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.

2018 r., poz. 998 ze zm.) w myśl, którego gmina zobowiązana jest do tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. Gminny Program Wspierania Rodziny stanowi samodzielny program służący wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Rodzina zaspokaja istotne funkcje społeczne, psychiczne i emocjonalne. Jest podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka, które w rodzinie nabywa wiedzę i wartości niezbędne do dalszego życia i funkcjonowania.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji oraz właściwe wypełnianie ról społecznych. Wsparcie rodziny powinno być w miarę wczesne i mieć charakter profilaktyczny.

Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

W myśl w/w ustawy na jednostki samorządu terytorialnego nałożony został obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Wszystkie działania programu powinny być skoncentrowane na wsparciu rodziny biologicznej a istota działań podejmowanych przez ten Program winno być wspieranie a nie zastępowanie rodziny w rozwiązywaniu problemów.

Program jest propozycją zintegrowanych i planowanych kierunków działań w odniesieniu do rodzin zagrożonych. Adresaci programu są rodziny z terenu Gminy Horyniec-Zdrój przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych.

5.9 Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 rok został przyjęty Uchwałą nr XLI.298.2018 Rady Gminy Horyniec-Zdrój w dniu 8 lutego 2018r.

Program został opracowany w oparciu o lokalną diagnozę problemów sporządzoną na podstawie informacji m.in. z Ośrodka Pomocy Społecznej, placówek oświatowych, Gminnego Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego, Policji, Miejskiego Ośrodka Zapobiegania Uzależnieniom w Przemysłu.

Głównymi celami programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z nadużywania napojów alkoholowych, ograniczanie nieprawidłowego funkcjonowania życia w rodzinie, wdrażanie procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego, realizacja programów i warsztatów profilaktycznych wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych, kształtowanie lokalnej polityki rozwiązywania problemów alkoholowych. Wymienione cele realizowane są przez motywowanie osób z problemem alkoholowym do podjęcia leczenia odwykowego, kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych, edukację młodzieży szkolnej w ramach programów i zajęć pozalekcyjnych, ustalenie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy oraz ustalenie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Problem alkoholowy wśród społeczności gminy jest, często ukrywany przez osoby żyjące w otoczeniu nadużywających alkohol, współzależnionych. Wnioski o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wpływają do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, sporządzane są wnioski o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego do Sądu Rejonowego.

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji Gminnego Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zostanie przedstawione Radzie Gminy Horyniec-Zdrój.

5.10 Program przeciwdziałania narkomanii

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 rok został przyjęty Uchwałą nr XLI.299.2018 Rady Gminy Horyniec-Zdrój w dniu 8 lutego 2018r.

Przeprowadzona w latach poprzednich diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych określiła jako małe zagrożenie zjawiskiem narkomanii, ale przypadki sięgania po substancje psychoaktywne występują. Informacje przekazywane przez Gminny Punkt Informacyjno-Konsultacyjny i pedagogów mówią o problemie uzależnień behawioralnych tj. korzystania z telefonów komórkowych, internetu, mediów społecznościach. Gmina prowadzi działania edukacyjne z zakresu uzależnień w ramach Gminnego Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, gdyż przyczyny i mechanizmy sięganie po substancje psychoaktywne są takie same. Podejmuje się działania mające na celu podniesienie własnej wartości, budowania właściwych relacji w grupie, zdrowego trybu życia po to, aby zapobiegać lub opóźnić moment sięgnięcia po środki psychotropowe czy nikotynę. W Gminnym Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym pracuje specjalista terapii uzależnień,

z pomocy skorzystać może każdy jej potrzebujący w poniedziałki w godz. 8.00-13.00. Szczegółowe sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii zostanie przedstawione Radzie Gminy Horyniec-Zdrój.

5.11 Wieloletni program współpracy z organizacjami pozarządowymi

Wieloletni Program Współpracy Gminy Horyniec-Zdrój z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2017 – 2020 został przyjęty uchwałą Rady Gminy Horyniec-Zdrój nr XXII.177.2016 z dnia 12 października 2016 r.

Głównym celem programu współpracy jest efektywna i skuteczna realizacja ciężących na gminie zadań publicznych we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Program określa cele, zasady, przedmiot i formy współpracy, a także obszary oraz priorytetowe zadania publiczne realizowane w ramach współpracy Gminy Horyniec-Zdrój z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na jego terenie lub na rzecz jego mieszkańców oraz jest istotnym elementem lokalnej polityki społecznej i finansowej Gminy.

Cele szczegółowe programu to:

- 1) podejmowanie i inicjowanie różnorodnych form współdziałania Gminy Horyniec-Zdrój z organizacjami pozarządowymi dla efektywnej realizacji zadań publicznych w obszarze pożytku publicznego;
- 2) promowanie społeczeństwa obywatelskiego poprzez wspieranie aktywności mieszkańców gminy,
- 3) wspieranie oraz powierzanie organizacjom zadań publicznych,
- 4) wytyczanie jasnych, przejrzystych i akceptowalnych zasad współpracy między sektorami, opierających się na wzajemnym doświadczeniu i zdobytej wiedzy, w celu maksymalizacji zysków z podejmowanych wspólnie działań;
- 5) integracja podmiotów prowadzących działalność obejmującą swym zakresem sferę zadań publicznych wymienionych w art. 4 ustawy,
- 6) otwarcie na innowacyjność oraz konkurencyjność poprzez umożliwienie organizacjom pozarządowym wystąpienia z ofertą realizacji konkretnych zadań publicznych,
- 7) zwiększenie aktywności organizacji pozarządowych oraz podmiotów w wykorzystaniu środków pozabudżetowych na rzecz mieszkańców Gminy Horyniec-Zdrój.

Przedmiotem współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi są:

- 1) ustawowe zadania własne gminy,
- 2) zadania pożytku publicznego określone w ustawie,
- 3) wspólne określanie ważnych dla mieszkańców gminy potrzeb i tworzenie systemowego rozwiązywania problemów społecznych,
- 4) konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.

6. Realizacja uchwał Rady Gminy Horyniec-Zdrój

<i>Lp.</i>	<i>Wykaz Uchwał Rady Gminy Horyniec-Zdrój -- 2018 r. --</i>
1.	Uchwała nr III.27.2018 w sprawie podziału sołectwa Horyniec-Zdrój i utworzenia sołectwa Świdnica
2.	Uchwała nr III.26.2018 w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Horyniec-Zdrój
3.	Uchwała nr III.25.2018 - uchwała budżetowa
4.	Uchwała nr III.24.2018 w sprawie warunków udzielania bonifikat od opłat jednorazowych z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego gruntów stanowiących własność Gminy Horyniec-Zdrój w prawo własności tych gruntów i wysokości stawek procentowych tych bonifikat
5.	Uchwała nr III.23.2018 w sprawie zmian w budżecie Gminy Horyniec-Zdrój na 2018 rok
6.	Uchwała nr III.22.2018 w sprawie zmiany Uchwały Rady Gminy Nr XLII.309.2018 z dnia 15 marca 2018 r, w sprawie wyrażenia zgody na podwyższenie kapitału zakładowego jednoosobowej spółki Gminy Horyniec-Zdrój „Usługi Komunalne” Spółka z o.o. w Horyńcu-Zdroju
7.	Uchwała nr III.21.2018 w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023
8.	Uchwała nr III.20.2018 w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej w formie zasiłku celowego na zakup posiłku i żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023
9.	Uchwała nr III.19.2018 w sprawie wykonywania obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej
10.	Uchwała nr III.18.2018 w sprawie wyboru Przewodniczącego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Gminy Horyniec-Zdrój.
11.	Uchwała nr III.17.2018 w sprawie wyznaczenia dwóch dodatkowych przedstawicieli Gminy Horyniec-Zdrój do Zgromadzenia Związku Międzygminnego „Ziemia Lubaczowska”

12.	Uchwała nr III.16.2018 w sprawie desygnowania przedstawiciela Gminy Horyniec-Zdrój w skład Rady Społecznej SP ZOZ w Lubaczowie
13.	Uchwała nr III.15.2018 w sprawie powołania Komisji Uzdrawiskowej w Gminie Horyniec-Zdrój
14.	Uchwała nr II.14.2018 w sprawie ustalenia wynagrodzenia Wójta Gminy Horyniec-Zdrój
15.	Uchwała nr II.13.2018 w sprawie zmiany Uchwały nr L.353.2018 w sprawie Statutu Gminy Horyniec-Zdrój
16.	Uchwała nr II.12.2018 w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie działki o numerze ewidencyjnym gruntów 418 w obrębie geodezyjnym Horyniec-Zdrój w miejscowości Horyniec-Zdrój na okres 10 lat na cele rolnicze w trybie przetargowym
17.	Uchwała nr II.11.2018 w sprawie zmian w budżecie Gminy Horyniec-Zdrój na 2018 rok
18.	Uchwała nr II.10.2018 w sprawie regulaminu dostarczania wody i odprowadzenia ścieków na terenie Gminy Horyniec-Zdrój
19.	Uchwała nr II.9.2018 w sprawie dopłat do taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzenie ścieków na terenie gminy Horyniec-Zdrój na 2019 rok
20.	Uchwała nr II.8.2018 w sprawie określenia wysokości podatku od nieruchomości na terenie Gminy Horyniec-Zdrój na 2019 rok
21.	Uchwała nr II.7.2018 w sprawie powołania i ustalenia składu osobowego stałej Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Gminy Horyniec-Zdrój
22.	Uchwała nr II.6.2018 w sprawie powołania i ustalenia składu osobowego stałej Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Horyniec-Zdrój
23.	Uchwała nr II.5.2018 w sprawie powołania i ustalenia składu osobowego stałej Komisji Oświaty, Uzdrawiskowej, Zdrowia, Sportu i Kultury Fizycznej Rady Gminy Horyniec-Zdrój
24.	Uchwała nr II.4.2018 w sprawie powołania i ustalenia składu osobowego stałej Komisji Budżetowej, Bezpieczeństwa, Rolnictwa i Spraw Gospodarczych Rady Gminy Horyniec-Zdrój
25.	Uchwała nr I.3.2018 w sprawie wyboru Przewodniczącego Rady Gminy Horyniec-Zdrój
26.	Uchwała nr I.2.2018 w sprawie wyboru Wiceprzewodniczącego Rady Gminy Horyniec-Zdrój
27.	Uchwała nr I.1.2018 w sprawie wyboru Przewodniczącego Rady Gminy Horyniec-Zdrój
28.	Uchwała Nr L.358.2018 w sprawie nieodpłatnego użyczenia gruntu położonego w obrębie geodezyjnym Horyniec-Zdrój, gmina Horyniec-Zdrój
29.	Uchwała Nr L.357.2018 w sprawie upoważnienia Wójta Gminy Horyniec-Zdrój do zaciągnięcia zobowiązania finansowego wykraczającego poza rok budżetowy
30.	Uchwała Nr L.356.2018 w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego
31.	Uchwała Nr L.355.2018 w sprawie zmian w budżecie Gminy Horyniec-Zdrój na 2018 rok
32.	Uchwała Nr L.354.2018 w sprawie użytków ekologicznych
33.	Uchwała Nr L.353.2018 w sprawie Statutu Gminy Horyniec-Zdrój
34.	Uchwała Nr L.352.2018 w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie w formie darowizny na cele publiczne na rzecz Gminnej Biblioteki Publicznej w Horyńcu-Zdroju lokali użytkowych nr 1 i 5 usytuowanych w budynku przy ul. Wojska Polskiego 2 w Horyńcu-

	Zdroju będących własnością Gminy Horyniec-Zdrój
35.	Uchwała Nr L.351.2018 w sprawie zatwierdzenia uchwały zebrania wiejskiego sołectwa Werchrata na sprzedaż nieruchomości
36.	Uchwała Nr L.350.2018 w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie działek o numerach ewidencyjnych gruntów 75, 102, 104 w obrębie geodezyjnym Dziewięcierz w miejscowości Dziewięcierz na okres 10 lat na cele rolnicze w trybie przetargowym
37.	Uchwała Nr XLIX.349.2018 w sprawie uchylenia uchwały nr XLVIII.338.2018 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 17 sierpnia 2018 roku w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie służebności gruntowej na nieruchomości będącej własnością Gminy Horyniec-Zdrój
38.	Uchwała Nr XLIX.348.2018 w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie części działki o numerze ewidencyjnym gruntów 171/1 oraz części działki o numerze ewidencyjnym gruntów 242 w obrębie geodezyjnym Radruż w miejscowości Radruż na okres 10 lat na cele rolnicze w trybie przetargowym
39.	Uchwała Nr XLIX.347.2018 w sprawie zmian w budżecie Gminy Horyniec-Zdrój na 2018 rok
40.	Uchwała Nr XLIX.346.2018 w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego
41.	Uchwała Nr XLIX.345.2018 w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Oleszyce na realizację zadania pn. "Przebudowa budynku po byłej stacji PKP w Oleszycach"
42.	Uchwała Nr XLIX.344.2018 w sprawie utworzenia odrębnego obwodu głosowania
43.	Uchwała Nr XLVIII.343.2018 w sprawie zmian w budżecie Gminy Horyniec-Zdrój na 2018 rok
44.	Uchwała Nr XLVIII.342.2018 w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Horyniec-Zdrój
45.	Uchwała Nr XLVIII.341.2018 w sprawie ustalenia zasad usytuowania na terenie Gminy Horyniec-Zdrój miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych
46.	Uchwała Nr XLVIII.340.2018 w sprawie ustalenia zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych
47.	Uchwała Nr XLVIII.339.2018 w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg gminnych Gminy Horyniec-Zdrój
48.	Uchwała Nr XLVIII.338.2018 w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie służebności gruntowej na nieruchomości będącej własnością Gminy Horyniec-Zdrój
49.	Uchwała Nr XLVIII.337.2018 w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie części działki o numerze ewidencyjnym gruntów 398/3 obręb Horyniec-Zdrój na okres 10 lat na cele rolnicze w trybie przetargowym
50.	Uchwała Nr XLVII.336.2018 w sprawie gromadzenia dochodów na wydzielonym rachunku dochodów przez jednostki oświatowe, będące jednostkami organizacyjnymi Gminy Horyniec-Zdrój
51.	Uchwała Nr XLVII.335.2018 w sprawie zmian w budżecie Gminy Horyniec-Zdrój na 2018 rok
52.	Uchwała Nr XLVI.334.2018 w sprawie ustalenia wynagrodzenia Wójta Gminy Horyniec-Zdrój
53.	Uchwała Nr XLVI.333.2018 w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Horyniec-Zdrój
54.	Uchwała Nr XLVI.332.2018 w sprawie udzielenia poręczenia pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie na budowę sieci wodociągowej w miejscowości Puchacz i Krzywe
55.	Uchwała Nr XLVI.331.2018 w sprawie udzielenia poręczenia pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie na budowę sieci

	kanalizacji sanitarnej w miejscowości Podemszczyzna
56.	Uchwała Nr XLVI.330.2018 w sprawie zmian w budżecie Gminy Horyniec-Zdrój na 2018 rok
57.	Uchwała Nr XLVI.329.2018 w sprawie zmiany Uchwały Nr XL.289.2017 z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Lubaczowskiemu na realizację zadania pn. "Przebudowa drogi powiatowej nr 1692R Horyniec - Wólka Horyniecka - Kaplisze w km 0+000-3+950"
58.	Uchwała Nr XLVI.328.2018 w sprawie absolutorium dla Wójta Gminy Horyniec-Zdrój
59.	Uchwała Nr XLVI.327.2018 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Horyniec-Zdrój za rok 2017
60.	Uchwała Nr XLV.326.2018 w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Horyniec-Zdrój
61.	Uchwała Nr XLV.325.2018 w sprawie zmian w budżecie Gminy Horyniec-Zdrój na 2018 rok
62.	Uchwała Nr XLV.324.2018 w sprawie Wyrażenia zgody na przystąpienia Gminnego Ośrodka Kultury do Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 ora złożenia wniosku na operację typu „Ochrona Zabytków i Budownictwa Tradycyjnego” w ramach działania „Podstawowe Usługi i Odnowa Wsi na Obszarach Wiejskich
63.	Uchwała Nr XLV.323.2018 w sprawie zaciągnięcia zobowiązań wykraczających poza rok budżetowy 2018 związanych z realizacją projektu pt „W trosce o optymalny rozwój każdego ucznia - poprawa warunków dydaktycznych i jakości kształcenia ogólnego w Szkole Podstawowej w Horyńcu-Zdroju” złożonego w ramach konkursu nr RPPK.09.01.00-IP01-18-018/17 RPO WP na lata 2014-2020, Oś priorytetowa IX Jakość edukacji i kompetencji w regionie, Działanie nr 9.2 Poprawa jakości kształcenia ogólnego,
64.	Uchwała Nr XLV.322.2018 w sprawie przystąpienia Gminy Horyniec-Zdrój do realizacji i zabezpieczenia wkładu własnego projektu pt „W trosce o optymalny rozwój każdego ucznia - poprawa warunków dydaktycznych i jakości kształcenia ogólnego w Szkole Podstawowej w Horyńcu-Zdroju” złożonego w ramach konkursu nr RPPK.09.01.00-IP01-18-018/17 RPO WP na lata 2014-2020, Oś priorytetowa IX Jakość edukacji i kompetencji w regionie, Działanie nr 9.2 Poprawa jakości kształcenia ogólnego, finansowa
65.	Uchwała Nr XLV.321.2018 w sprawie wprowadzenia na terenie Gminy Horyniec-Zdrój odstępstwa od zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych.
66.	Uchwała Nr XLIV.320.2018 w sprawie zmian w budżecie Gminy Horyniec-Zdrój na 2018 rok
67.	Uchwała Nr XLIV.319.2018 w sprawie wprowadzenia na terenie Gminy Horyniec-Zdrój odstępstwa od zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych
68.	Uchwała Nr XLIII.318.2018 w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie działki o numerze ewidencyjnym gruntów 186/2 w obrębie geodezyjnym Werchrata w miejscowości Werchrata na okres 10 lat na cele rolnicze w trybie przetargowym
69.	Uchwała Nr XLIII.317.2018 w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie części działki o numerze ewidencyjnym gruntów 393 w obrębie geodezyjnym Podemszczyzna w miejscowości Puchacze na okres 10 lat na cele rekreacyjne w trybie przetargowym
70.	Uchwała Nr XLIII.316.2018 w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie części działki o numerze ewidencyjnym gruntów 651/49 w obrębie geodezyjnym Werchrata w miejscowości Werchrata na okres 10 lat na cele rolnicze w trybie przetargowym
71.	Uchwała Nr XLIII.315.2018 w sprawie podziału gminy Horyniec-Zdrój na stałe obwody głosowania, ustalenia ich numerów i granic oraz siedzib obwodowych komisji wyborczych
72.	Uchwała Nr XLIII.314.2018 w sprawie zmian w budżecie Gminy Horyniec-Zdrój na 2018 rok

73.	Uchwała Nr XLIII.313.2018 w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć pedagogów, psychologów, logopedów i doradców zawodowych
74.	Uchwała Nr XLIII.312.2018 w sprawie ustalenia wysokości diet dla sołtysów za udział w sesjach Rady Gminy Horyniec-Zdrój
75.	Uchwała Nr XLII.311.2018 w sprawie zmiany uchwały Nr XLI.303.2018 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 8 lutego 2018 r. w sprawie ustalenia opłat za świadczenia udzielane przez punkty przedszkolne prowadzone przez Gminę Horyniec-Zdrój
76.	Uchwała Nr XLII.310.2018 w sprawie zmian w budżecie Gminy Horyniec-Zdrój na 2018 rok
77.	Uchwała Nr XLII.309.2018 w sprawie wyrażenia zgody na podwyższenie kapitału zakładowego jednoosobowej spółki Gminy Horyniec-Zdrój „Usługi Komunalne” Spółka z o.o. w Horyńcu-Zdroju
78.	Uchwała Nr XLII.308.2018 w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie części działki o numerze ewidencyjnym gruntu 500/5 w obrębie geodezyjnym Werchrata w miejscowości Werchrata na okres 10 lat na cele rolnicze w trybie przetargowym
79.	Uchwała Nr XLII.307.2018 w sprawie podziału gminy Horyniec-Zdrój na stałe obwody głosowania, ustalenia ich numerów i granic oraz siedzib obwodowych komisji wyborczych
80.	Uchwała Nr XLII.306.2018 w sprawie podziału gminy Horyniec-Zdrój na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym.
81.	Uchwała Nr XLII.305.2018 w sprawie przyjęcia aktualizacji Sołeckiej Strategii Rozwoju wsi Horyniec-Zdrój na lata 2017-2022
82.	Uchwała Nr XLI.304.2018 w sprawie zmian w budżecie gminy Horyniec-Zdrój na 2018 rok
83.	Uchwała Nr XLI.303.2018 w sprawie ustalenia opłat za świadczenia udzielane przez punkty przedszkolne prowadzone przez Gminę Horyniec-Zdrój
84.	Uchwała Nr XLI.302.2018 w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie działek o numerach ewidencyjnych gruntów 159 i 160 w obrębie geodezyjnym Werchrata w miejscowości Werchrata na okres 10 lat na cele rolnicze w trybie przetargowym
85.	Uchwała Nr XLI.301.2018 w sprawie wyrażenia zgody na nieodpłatne przekazanie nieruchomości oznaczonej jako działka o numerze ewidencyjnym gruntów 158/2 obręb Dziewięcierz na rzecz Skarbu Państwa Państwowe Gospodarstwo Leśne Nadleśnictwo Lubaczów
86.	Uchwała Nr XLI.300.2018 w sprawie uchwalenia „Programu opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobieganie bezdomności zwierząt na terenie Gminy Horyniec-Zdrój w 2018 roku”
87.	Uchwała Nr XLI.299.2018 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Horyniec-Zdrój na 2018 rok
88.	Uchwała Nr XLI.298.2018 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Horyniec-Zdrój na 2018 rok

W 2018 r. Rada Gminy Horyniec-Zdrój obradowała na 49 sesjach zwyczajnych oraz 4 nadzwyczajnych, w tym 50 w kadencji 2014-2018 i 3 w kadencji 2018-2023. Podczas sesji Rada podjęła ogółem 88 Uchwał. Największa liczba podjętych w 2018r. ustaw dotyczyła sfery okołobudżetowej, w tym m.in. zmian budżetu Gminy Horyniec-Zdrój na 2018 r., zmian wieloletniej prognozy finansowej, udzielonych dotacji, pomocy finansowej, zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok 2017, udzielenia wójtowi absolutorium z tytułu wykonania

budżetu gminy za rok 2017, uchwalenia budżetu gminy Horyniec-Zdrój na 2019 r. oraz wieloletniej prognozy finansowej na kolejne lata.

7. Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi

7.1 Porozumienia

Gmina Horyniec-Zdrój współpracuje z samorządami i innymi instytucjami przy realizacji wspólnych inwestycji, leżących w interesie społecznym i gospodarczym gminy.

W dniu 07.06.2018 r. została podpisana umowa dotacji nr 13/2018 pomiędzy Powiatem Lubaczowskim a Gminą Horyniec-Zdrój w sprawie realizacji wspólnego przedsięwzięcia pod nazwą: Przebudowa drogi powiatowej nr 1692R Horyniec-Wólka Horyniecka-Kaplisze w km 0+000 – 3+950.

W dniu 15.05.2018 r. została podpisana umowa dotacji nr 3/D/2018 pomiędzy Kancelaria Adwokacką – Adwokatem Stanisławem Buczek a gmina Horyniec-Zdrój na zadanie: Prace remontowo-konserwatorskie przy Kaplicy Grobowej rodziny Ponińskich, usytuowanej na cmentarzu komunalnym w Horyńcu-Zdroju.

W dniu 09.04.2018 r. została podpisana umowa dotacji nr 1/D/2018 pomiędzy Parafią Rzymsko-Katolicką pod wezwaniem Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Horyńcu-Zdroju a Gmina Horyniec-Zdrój na zadanie: Prace konserwatorskie przy polichromii ściennej nawy głównej Kościoła Parafialnego w Horyńcu-Zdroju.

W dniu 09.04.2018 r. została podpisana umowa dotacji nr 2/D/2018 pomiędzy Stowarzyszeniem Przyjaciół Ziemi Horynieckiej a Gmina Horyniec-Zdrój na zadanie: Wykonanie prac konserwatorskich (V etap) przy zespole 28 nagrobków z cmentarza grecko-katolickiego w Starym Bruśnie.

W dniu 10.01.2018 r. zostało podpisane porozumienie nr GŻ/1/2018 pomiędzy Gminą Lubaczów a Gmina Horyniec-Zdrój w sprawie przejęcia do prowadzenia przez Gminę Lubaczów zadania publicznego z zakresu organizacji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, będących mieszkańcami Gminy Horyniec-Zdrój w żłobku w Dąbkowie.

W dniu 26.02.2018 r. zostało podpisane porozumienie pomiędzy Komendą Wojewódzką Policji a Gminą Horyniec-Zdrój na Fundusz Wsparcia Policji z przeznaczeniem na dofinansowanie bieżących wydatków związanych z funkcjonowaniem Komendy Powiatowej

Policji w Lubaczowie.

W dniu 02.03.2018 r. został podpisany Aneks nr 1 do porozumienia z dnia 11.07.2016 r. pomiędzy Województwem Podkarpackim, Gminą Oleszyce, Gminą Lubaczów, Miastem Lubaczów i Gminą Horyniec-Zdrój dotyczący określenia zasad współpracy Jednostek Samorządu Terytorialnego zlokalizowanych wzdłuż przebiegu linii kolejowej nr 101 i Województwa Podkarpackiego w zakresie realizacji inwestycji przy infrastrukturze kolejowej w ramach projektu pod nazwą Wojewódzki Fundusz Kolejowy.

W dniu 12.04.2018 r. została podpisana umowa nr 1/I/K/2018 pomiędzy Gminną Biblioteką Publiczną w Horyńcu-Zdroju a Gminą Horyniec-Zdrój na dotację celową na opracowanie dokumentacji technicznej dotyczącej remontu siedziby biblioteki w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa, priorytet 2 „Infrastruktura Bibliotek 2016-2020”

W dniu 22.08.2018 r. została podpisana umowa nr 1/2018 pomiędzy PGL LP Nadleśnictwo Lubaczów a Gminą Horyniec-Zdrój na wspólną realizację zadania pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 147018R w m. Nowiny Horynieckie km 0+000-0+939” oraz „Przebudowę drogi gminnej nr 105053R w m. Polanka Horyniecka”.

W dniu 17.10.2018 r. została podpisana umowa dotacji nr PUW/ŚR/6356/2/246/2018 pomiędzy Wojewodą Podkarpackim a Gminą Horyniec-Zdrój na realizację zadania pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 105053R w m. Polanka Horyniecka w km 1+160-1+950”

W dniu 12.10.2018 r. została podpisana umowa dotacji nr PUW/ŚR/6356/2/245/2018 pomiędzy Wojewodą Podkarpackim a Gminą Horyniec-Zdrój na realizację zadania pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 147018R w m. Nowiny Horynieckie w km 0+000-0+939”

W dniu 04.07.2018 r. została podpisana umowa dotacji nr PUW/ŚR/6356/2/52/2018 pomiędzy Wojewodą Podkarpackim a Gminą Horyniec-Zdrój na realizację zadania pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 105051R w m. Puchacze w km 1+336-1+720”.

W dniu 28 lutego 2017 r. została podpisana umowa partnerska na realizację zadania „Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gmin: Baranów Sandomierski, Gorzyce, Horyniec-Zdrój, Lubaczów, Miasto Lubaczów, Narol, Nowa Dęba”, porozumienie jest w trakcie realizacji.

W dniu 09.08.2018 r. została podpisana umowa bezzwrotnej pomocy nr RZE.WKUR.3815.6.2018.4 pomiędzy Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa a Gminą Horyniec-Zdrój na zadanie „Przebudowa sieci wodociągowej na osiedlu mieszkaniowym po byłym PGR w m. Dziewięcierz, Gmina Horyniec-Zdrój oraz umowa nr

RZE.WKUR.3815.7.2018.BF.4 na zadanie „Przebudowa sieci wodociągowej na osiedlu mieszkaniowym po byłym PGR w m. Werchrata gmina Horyniec-Zdrój”

W dniu 07.08.2018 r. została podpisana umowa nr 2018/0329/1079/SubA/DIS/OSA pomiędzy Ministrem Sportu i Turystyki a gminą Horyniec-Zdrój na zadanie pod nazwą Budowa Otwartej Strefy Aktywności w m. Horyniec-Zdrój”.

W dniu 21.05.2018 r. została podpisana umowa nr 2/K/2018 pomiędzy Podkarpackim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków a Gmina Horyniec-Zdrój na zadanie pod nazwą „Konserwacja zespołu nagrobków na cmentarzu komunalnym w Horyńcu-Zdroju” oraz umowa nr 3/K/2018 na zadanie pod nazwą: „Konserwacja nagrobka Anieli z Ropskich Jaskulskiej zlokalizowanego na cmentarzu komunalnym w Horyńcu-Zdroju”.

W dniu 20.06.2018 r. została podpisana umowa nr RG.I.7152.10.3.2018 pomiędzy Województwem Podkarpackim a Gmina Horyniec-Zdrój na zadanie pod nazwą: „Budowa i modernizacja dróg dojazdowych do gruntów rolnych w obrębie: Horyniec-Zdrój dz. o nr ewid. 2320, 2350/26, 2544”.

W dniu 03.07.2018 r. została podpisana umowa nr 39/OW-IX.072.6.32.2018/2018 pomiędzy Województwem Podkarpackim a Gmina Horyniec-Zdrój na realizację zadania pn.: „Budowa placu zabaw na osiedlu Sobieskiego”.

W dniu 15.03.2018 r. została podpisana umowa nr DSRiM-I-7211-80/18 pomiędzy Ministrem Sprawiedliwości a Gminą Horyniec-Zdrój na doposażenie jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Horyńcu-Zdroju.

W dniu 28.02.2018 r. została podpisana umowa nr 49/D/2018 pomiędzy Wojewodą Podkarpackim a Gminą Horyniec-Zdrój o udzielenie dotacji celowej w ramach: wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2018r.

W maju 2018 roku zostało podpisane porozumienie z Miastem i Gminą Narol w sprawie przeprowadzenia wspólnego postępowania przetargowego na zakup energii elektrycznej dla obiektów użyteczności publicznej.

7.2 Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi.

Gmina Horyniec-Zdrój współpracuje z trzema stowarzyszeniami:

- 1) Od 2010 ze **Stowarzyszeniem Lokalna Grupa Działania „Serce Roztocza”**, którego głównym celem jest realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR) w ramach, której pozyskiwane są środki na rozwój obszarów zgodnie z wolą społeczności lokalnej, a także

podejmowane są inicjatywy i działania, mające na celu budowanie i promocję wizerunku regionu, rozwój produktów lokalnych, turystyki, przedsiębiorczości, zasobów ludzkich, poprawę estetyki miejscowości i bezpieczeństwa mieszkańców; prowadzone są działania na rzecz ochrony środowiska; nawiązywane są kontakty w celu pozyskiwania obcych źródeł finansowania. Działania ukierunkowane są głównie na odnowę i rozwój wsi - na tworzenie warunków dla rozwoju społeczno-ekonomicznego obszarów wiejskich i aktywizacji ludności wiejskiej przez wsparcie inwestycyjne przyznawane na realizację projektów związanych z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej, w tym utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz podniesienie atrakcyjności turystycznej obszarów wiejskich. Celem działania jest wpływanie na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Umożliwić ma ono rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz pozytywnie wpłynąć na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich.

- 2) Od 2015 r. ze **Stowarzyszeniem Lokalna Grupa Działania „Rozwój Ziemi Lubaczowskiej”**, które jest stowarzyszeniem działającym a terenie gmin Cieszanów, Horyniec-Zdrój, Lubaczów, Narol, Oleszyce, Stary Dzików, Wielkie Oczy oraz Miasta Lubaczów położonych w powiecie lubaczowskim, województwie podkarpackim. Celem stowarzyszenia jest aktywny, zdrowy styl życia przedsiębiorczych mieszkańców, który możliwy jest do osiągnięcia, poprzez zbudowanie atrakcyjnego produktu turystycznego obszaru LGD oraz wsparcie przedsiębiorczości społecznej i gospodarczej mieszkańców. LGD „Rozwój Ziemi Lubaczowskiej” jest stowarzyszeniem, realizującym wybrane cele strategiczne, wynikające z uwarunkowań obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju oraz przeprowadzonych konsultacji społecznych. Wypracowane cele, są również efektem przeprowadzonej analizy SWOT i stanowią odpowiedź na zidentyfikowane podczas konsultacji potrzeby miejscowej ludności oraz mają charakter długofalowy. Na dwa cele ogólne składają się cele szczegółowe.

Cel ogólny I - Podniesienie jakości życia na obszarze objętym LSR poprzez rozwój turystyki przy wykorzystaniu walorów kulturowych, przyrodniczych i historycznych regionu:

- Cel szczegółowy I.1 Rozwój usług turystycznych

- Cel szczegółowy I.2 Poprawa stanu infrastruktury kulturalnej, rekreacyjnej i turystycznej
- Cel szczegółowy I.3 Promocja walorów turystycznych regionu, informacja oraz wsparcie szkoleniowe

Cel ogólny II - Podniesienie poziomu aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców:

- Cel szczegółowy II.1 Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców,
- Cel szczegółowy II.2 Podniesienie aktywności gospodarczej mieszkańców.

Opis przedsięwzięć:

Przedsięwzięcie I - Rozwój turystyki poprzez zagospodarowanie obszarów atrakcyjnych turystycznie.

Operacje realizowane mogą być w ramach:

- budowy, przebudowy, i remontu małej infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych i sportowych wpływająca na rozwój nowych usług,
- odnawiania, eksponowania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych, budynków będących zabytkami.
- renowacji, zabezpieczenia i oznakowania pomników przyrody, odkrywek geologicznych i innych cennych obiektów i miejsc,
- budowy pól namiotowych, placów zabaw, kąpielisk (wraz z zagospodarowaniem przestrzeni wokół zbiorników),
- odnowy historycznych atrakcji turystycznych,
- budowa kompleksowej oferty turystycznej,
- tworzenie nowych produktów turystycznych
- budowy lub odbudowy małej infrastruktury turystycznej, w szczególności punktów widokowych, miejsc wypoczynkowych i biwakowych, tras narciarstwa biegowego i zjazdowego, tras rowerowych, szlaków konnych, ścieżek spacerowych i dydaktycznych,
- zagospodarowanie terenu wokół istniejących zbiorników wodnych.

Przedsięwzięcie II - Lubaczowszczyzna tętniąca życiem społeczno-kulturalnym, atrakcyjna turystycznie.

Operacje realizowane mogą być w ramach:

- budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia budynków pełniących funkcje rekreacyjne, sportowe i społeczno-kulturalne, w tym świetlic i domów kultury, wielofunkcyjnych boisk sportowych;

- organizacji imprez kulturalnych, rekreacyjnych lub sportowych na obszarze realizacji LSR;
- budowy, przebudowy, remontu i wyposażenia obiektów pełniących funkcje publiczne (świetlic wiejskich), społeczno-kulturalne,
- zagospodarowanie centrów wsi oraz przestrzeni publicznej,
- organizacja imprez turystycznych, sportowych i kulturowych, prowadzenie badań,
- promocja nowych i istniejących produktów turystycznych,
- opracowanie kalendarza imprez, organizowanie szkoleń dla branży turystycznej, wydawanie folderów i publikacji.

Przedsięwzięcie III - Region aktywny gospodarczo.

Operacje dotyczące:

- organizacji szkoleń i innych przedsięwzięć edukacyjnych służących podniesieniu aktywności gospodarczej mieszkańców,
- rozwoju lokalnej aktywności i współpracy gospodarczej poprzez inicjowanie powstawania, rozwoju, przetwarzania, wprowadzenia na rynek oraz podnoszenia jakości produktów i usług bazujących na lokalnych zasobach, w tym naturalnych surowcach i produktach rolnych i leśnych, tradycyjnych sektorach gospodarki oraz lokalnym dziedzictwie kulturowym, historycznym i przyrodniczym
- rozwoju agroturystyki i turystyki na obszarze realizacji LSR; w tym poprzez utworzenie lub zmodernizowanie bazy informacji turystycznej
- rozwoju aktywności społeczności lokalnej, w tym poprzez kultywowanie tradycyjnych zawodów i rzemiosła.

Przedsięwzięcie IV Aktywizacja i integracja lokalnego środowiska.

Operacje dotyczące:

- organizacji szkoleń i innych przedsięwzięć edukacyjnych służących podniesieniu aktywności gospodarczej mieszkańców,
- rozwoju lokalnej aktywności i współpracy gospodarczej poprzez inicjowanie powstawania, rozwoju, przetwarzania, wprowadzenia na rynek oraz podnoszenia jakości produktów i usług bazujących na lokalnych zasobach, w tym naturalnych surowcach i produktach rolnych i leśnych, tradycyjnych sektorach gospodarki oraz lokalnym dziedzictwie kulturowym, historycznym i przyrodniczym
- rozwoju agroturystyki i turystyki na obszarze realizacji LSR; w tym poprzez utworzenie lub zmodernizowanie bazy informacji turystycznej

- rozwoju aktywności społeczności lokalnej, w tym poprzez kultywowanie tradycyjnych zawodów i rzemiosła.

- 3) Od stycznia 2016 r. ze **Związkiem Międzygminnym „Ziemia Lubaczowska”**, który tworzą gminy znajdujące się w powiecie lubaczowskim: Gmina Horyniec Zdrój, Gmina Lubaczów, Miasto Lubaczów, Gmina Stary Dzików, Gmina Wielkie Oczy, Gmina Cieszanów, Gmina Narol, Gmina Oleszyce. Związek ma na celu integrację oraz gospodarczy i kulturowy rozwój gmin z powiatu lubaczowskiego, dąży do rozwijania, eksponowania i wykorzystywania zasobów gospodarczych, przyrodniczych, krajobrazowych oraz kulturowych swej ziemi.

Zadaniem Związku jest podejmowanie działań na rzecz rozwoju gospodarki, w tym turystyki,

w szczególności poprzez:

- 1) współpracę w celu przygotowywania i promocji wspólnej oferty inwestycyjnej;
 - 2) tworzenie wspólnych produktów turystycznych;
 - 3) budowę wspólnej marki i promocję regionu;
 - 4) pozyskiwanie środków krajowych i zagranicznych na realizację wspólnych przedsięwzięć w zakresie:
 - a) rozwoju infrastruktury turystycznej,
 - b) ochrony środowiska i działań proekologicznych,
 - c) wykorzystywania miejscowych zasobów naturalnych,
 - 5) podejmowanie wspólnych działań na rzecz rozwoju kultury i tradycji regionalnych;
 - 6) tworzenia miejsc pracy poprzez promowanie, wspieranie lub wdrażanie rozwiązań ekonomii społecznej;
 - 7) koordynowanie działań gmin – członków Związku w zakresie działania Związku.
- 4) ze Stowarzyszeniem Gmin Uzdrowiskowych Rzeczypospolitej Polskiej, którego głównym celem jest reprezentowanie, obrona i popieranie wspólnych interesów swoich członków wobec Sejmu, Senatu, władz państwowych, administracji rządowej i samorządowej, organów i instytucji europejskich oraz osób prawnych i fizycznych, a także:
- wszechstronny rozwój polskich uzdrowisk oraz miejscowości o walorach uzdrowiskowych,

- wspieranie rozwoju działalności uzdrowiskowej, turystycznej i rekreacyjno – sportowej w gminach należących do stowarzyszenia,
- dążenie do zapewnienia gminom uzdrowiskowym szczególnej opieki ze strony Sejmu, Senatu, rządu,
- utrzymywanie stałego kontaktu z pokrewnymi instytucjami i zrzeszeniami w kraju i za granicą,
- popieranie wszelkich akcji zmierzających do rozwoju uzdrowisk polskich,
- prowadzenie działalności reklamowej, promocyjnej i marketingowej polskich uzdrowisk,
- podejmowanie działań na rzecz ochrony zdrowia, kultury fizycznej i sportu, rekreacji, ochrony środowiska, profilaktyki zdrowotnej, leczenia uzdrowiskowego, turystyki, turystyki uzdrowiskowej.

Stowarzyszenie realizuje swoje cele poprzez:

- podejmowanie działań dla zapewnienia właściwego rozwoju psychofizycznego człowieka,
- popularyzowanie leczenia uzdrowiskowego, turystyki, sportu i rekreacji ruchowej jako elementów zdrowego stylu życia,
- wydawanie własnych publikacji,
- współpracę z instytucjami i organizacjami o pokrewnych zadaniach w kraju i za granicą,
- prowadzenie działalności gospodarczej dla uzyskania środków na cele statutowe,
- współudział w tworzeniu prawa z zakresu wyznaczonego przez cele i zadania stowarzyszenia.

8. Umowy partnerskie międzynarodowe.

Gmina Horyniec-Zdrój jest otwarta na współpracę oraz nawiązywanie przyjacielskich relacji z miejscowościami zagranicznymi. W chwili obecnej Gmina Horyniec-Zdrój jest w trakcie obowiązywania czterech umów o współpracy z następującymi miejscowościami, znajdującymi się na Ukrainie:

- 1) Od 2007 r. obowiązuje umowa o przyjaźni i współpracy pomiędzy Gminą Horyniec-Zdrój, a Miastem Winniki w oparciu o Program Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś - Ukraina 2007-2013, który ułatwia współpracę transgraniczną, poprzez zbliżanie do siebie różnych podmiotów – mieszkańców, instytucji i organizacji, przedsiębiorstw i społeczności lokalnych – w celu lepszego

wykorzystywania możliwości jakie niesie wspólny rozwój obszaru przygranicznego.

Współpraca w ramach Programu obejmuje następujące obszary:

- lepsze warunki dla przedsiębiorczości,
- rozwój turystyki,
- poprawa dostępności regionu,
- ochrona środowiska w obszarze przygranicznym,
- sprawne i bezpieczne granice,
- rozwój regionalnych i lokalnych możliwości współpracy transgranicznej,
- inicjatywa społeczności lokalnych,
- promowanie dialogu między kulturami i kontaktami „people-to-people”,
- wsparcie administracji (projekty pomocy technicznej).

2) Od 2011 r. obowiązuje umowa o współpracy pomiędzy Gminą Horyniec-Zdrój, a Miastem Morszyn, również w oparciu o Program Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś - Ukraina 2007-2013. Strategia Programu odpowiada krajowym i regionalnym strategiom rozwoju społeczno-gospodarczego, które są realizowane poprzez cele strategiczne Programu. Dokument Programowy przewiduje trzy cele strategiczne dla działań w ramach współpracy transgranicznej:

- a) Promowanie rozwoju gospodarczego i społecznego w regionach po obu stronach wspólnej granicy;
- b) Rozwiązywanie wspólnych wyzwań dotyczących środowiska, zdrowia publicznego, bezpieczeństwa i ochrony;
- c) Promocja lepszych warunków i zasad zapewniających mobilność osób, towarów i kapitału.

Program przyczynia się do wszystkich wyżej wymienionych Celów Strategicznych oraz do zidentyfikowanych potrzeb regionalnych poprzez finansowanie realizacji niekomercyjnych projektów odnoszących się do następujących priorytetów:

- I. Promocja kultury lokalnej i zachowanie dziedzictwa historycznego
- II. Poprawa dostępności regionów, rozwoju trwałego i odpornego na klimat transportu oraz sieci i systemów komunikacyjnych
- III. Wspólne wyzwania w obszarze bezpieczeństwa i ochrony

IV. Promocja zarządzania granicami oraz bezpieczeństwem na granicach, zarządzanie mobilnością i migracjami.

- 3) Od 2016 r. obowiązuje umowa o współpracy pomiędzy Gminą

Horyniec-Zdrój, a Miastem **Truskawiec**. Porozumienie dotyczy współpracy gospodarczej, naukowo-technicznej i kulturowo – humanistycznej. W imieniu Gminy Horyniec-Zdrój umowę podpisał *Wójt Gminy* Pan Robert Serkis a w imieniu miasta Truskawiec Pan Burmistrz Andrij Kulchynskiyi. Partnerzy kierując się zasadami równoprawności, wzajemnych korzyści i szacunku umacniają kontakty bezpośrednie pomiędzy osobami prawnymi na płaszczyźnie gospodarczej, edukacyjnej, kulturowej i społecznej. Podpisanie umowy pozwala na wspólne ubieganie się o środki pochodzące z unijnych programów transgranicznych Europejskiej Współpracy Terytorialnej i Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa.

- 4) Od 2005 r. obowiązuje umowa o współpracy pomiędzy Gminą Horyniec-Zdrój, a Gminą **Rawa**

Ruska .Nadrzędnym celem współpracy jest wspieranie transgranicznych procesów rozwojowych na pograniczu Polski i Ukrainy.

Obszar Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020 (ciemnozielony – regiony główne; jasnozielony – regiony przyległe).

9. Istotne działania wójta, w tym: - efekty działań wszystkich ciał konsultacyjnych, działających w gminie; - udział wójta w różnych ciałach lokalnych i regionalnych.

9.1 „100 tysięcy drzew na 100-lecie niepodległości Polski”.

„100 tysięcy drzew na 100-lecie niepodległości Polski” - akcja o tym tytule została przeprowadzona w niedzielę 9 września w całej Polsce. Rocznicowe drzewa pojawiły się także w Horyńcu – Zdroju, dzięki inicjatorowi wydarzenia - Wójtowi Gminy Horyniec-Zdrój, Panu Robertowi Serkisowi. Zainaugurował on akcję sadzenia drzew z okazji przypadającej w 2018 roku setnej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Drzewa zostały posadzone wzdłuż nowo budowanego traktu spacerowego w Dzielnicy Uzdrowskiej. Akcja cieszyła się dużym zainteresowaniem mieszkańców gminy, a także gości i kuracjuszy.

9.2 Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Wólka Horyniecka.

Wójt Gminy Horyniec-Zdrój, Pan Robert Serkis był również inicjatorem powstania Stowarzyszenia Rozwoju Wsi Wólka Horyniecka, które w chwili obecnej realizuje inwestycję polegającą na przebudowie świetlicy wiejskiej w Wólce Horynieckiej. Inwestycja dofinansowana jest ze środków unijnych a jej koszt całkowity zamyka się w kwocie ponad 900 tys zł.

Ponadto Wójt Gminy jest członkiem następujących organizacji:

1. Rada Parków Krajobrazowych
2. Związek Międzygminny Ziemi Lubaczowskiej
3. Rada Społeczna KRUS
4. Stowarzyszenie Gmin Uzdrowskich
5. LGD „Serce Roztocza”
6. LGD Ziemia Lubaczowska

9.3 Operat Uzdrowski.

W 2018 roku opracowany został Operat Uzdrowski czyli dokument zawierający charakterystykę obszaru pod względem możliwości uznania go za uzdrowisko lub obszar ochrony uzdrowskiej. Prace nad dokumentem trwały 3 lata, w jego tworzenie zaangażowane były uzdrowiska z terenu gminy, firmy zewnętrzne, które badały właściwości lecznicze klimatu oraz surowców uzdrowskich. Koordynację nad przygotowaniem dokumentu prowadził Wójt Gminy, dzięki czemu na kolejne 10 lat Horyniec będzie mógł posiadać statut uzdrowska.

W roku 2019 Gmina Horyniec-Zdrój wystąpi z wnioskiem o rozszerzenie działalności o profil

kardiologiczny, diabetologiczny oraz leczenia otyłości.

10. Część analityczna

10.1 Drogi

Podstawowy układ drogowy gminy tworzą drogi publiczne 3-ch kategorii:

- wojewódzkiej - droga nr 867 Sieniawa – Hrebenne,
- powiatowej - 12 dróg ,
- gminnej - 32 drogi .

Elementem nadrzędnym całego układu jest droga wojewódzka nr 867 Sieniawa -Hrebenne, przez: Oleszyce - Lubaczów - Horyniec Zdrój – Werchratę - Prusie. Długość drogi w obszarze gminy wynosi 23,793 km - na odcinku Prusie-Hrebenne droga została przebudowana w roku 2014. Podstawowym mankamentem funkcjonalnym drogi w obszarze gminy jest jej przebieg przez centrum uzdrowiska Horyniec - Zdrój i wynikający stąd dezyderat planistyczny budowy obwodnicy uzdrowiska.

W aspekcie urbanistycznym ramy układu drogowego gminy tworzą ciągi funkcjonalne 3 dróg:

- wojewódzka nr 867 Sieniawa – Horyniec Zdrój - Werchrata – Hrebenne,
- powiatowa nr 348 Narol - Wola Wielka – Werchrata,
- ciąg funkcjonalny Cieszanów – Horyniec-Zdrój tworzony przez 3 drogi powiatowe:
 - 354 Cieszanów - Nowe Brusno,
 - 351 Płazów - Podemszczyzna (na odcinku Nowego Brusna),
 - 357 Nowe Brusno – Horyniec - Zdrój.

Układ w/w dróg wiąże ze sobą 3 ośrodki gminne w woj. podkarpackim: Narol, Cieszanów i Horyniec-Zdrój oraz 2 w woj. lubelskim : Bełżec i Lubycza Królewska, stanowiące bazy wypadowe w Rostocze Wschodnie dla ruchu turystycznego.

10.2 Połączenia kolejowe

Przez Horyniec – Zdrój przebiega Linia kolejowa nr 101 - linia kolejowa przebiegająca od stacji Munina do stacji Hrebenne. Ma długość 83 km, jest jednotorowa i niezelektryfikowana.

Leży głównie w woj. podkarpackim, z końcowym odcinkiem na obszarze woj. lubelskiego.

Tu kończą bieg jeżdżące z Jarosławia szynobusy, dalej pociągi kursują (do Zamościa/Lublina) już tylko w okresie długiego weekendu majowego oraz w okresie wakacji szkolnych. Dalsza część trasy przebiega przez zalesione tereny Rostocza Wschodniego.

10.3 Gospodarka wodno-kanalizacyjna

Zagadnienie odprowadzania i oczyszczania ścieków na terenie gminy jest rozwiązywane w sposób kompleksowy. Konkretnie działania związane z kompleksowym uregulowaniem gospodarki ściekowej podjęto na terenie Horyńca Zdroju, z uwagi na jego funkcję uzdrowiskową oraz Osiedlu po PGR w Dziewięcierzu. W roku 1989 pomiędzy Horyńcem - Zdrojem, a Wólką Horyniecką zrealizowano oczyszczalnię ścieków, składającą się z 4-ch biobloków WSm 400 o łącznej wydajności 1600 m³ ścieków na dobę - a w latach następnych system kolektorów ogólnospławnych, doprowadzających ścieki na oczyszczalnię.

Na terenie gminy działa ponadto dwie oczyszczalnie w miejscowości Nowe Brusno i Werchrata, które w kompleksowy sposób regulują gospodarkę ściekową na terenie dwóch największych sołectw (wyłączając Horyniec-Zdrój) w gminie Horyniec-Zdrój. W chwili obecnej trwają prace związane z kanalizacją i wodociągowaniem miejscowości Puchacze, Świdnica, Podemszczyzna i Krzywe.

Wykonano również przebudowę sieci wodociągowych na dwóch osiedlach:

„Modernizacja sieci wodociągowej na osiedlu po byłym PGR Dziewięcierz”, wartość wykonanych robót wyniosła 111 183,61 zł, z tego 80 630,88 zł stanowiła pomoc z KOWR;

-, „Modernizacja sieci wodociągowej na osiedlu po byłym PGR Werchrata”, wartość robót wyniosła 132 767,32 zł, z tego 98 046,90 zł pochodziło z KOWR.

10.4 System elektroenergetyczny

Zaopatrzenie w energię elektryczną na obszarze Gminy Horyniec-Zdrój zapewnia PGE Dystrybucja Zamość Sp. z o.o. Na podstawie dostarczonych danych można jednoznacznie stwierdzić, że obszar jest wyłącznie zasilany poprzez sieć SN (średniego napięcia) na poziomie 15 kV. Przez teren północnej części Gminy przebiega sieć WN (wysokiego napięcia) na poziomie 110 kV, jednakże ma ona dla Gminy Horyniec-Zdrój tylko charakter tranzytowy.

Teren Gminy Horyniec-Zdrój obsługiwany jest przez Rejonowy Zakład Energetyczny w Tomaszowie Lubelskim.

Zakład Energetyczny przewiduje rozbudowę sieci energetycznej na terenie Gminy Horyniec-Zdrój poprzez doprowadzenie sieci elektrycznej drogą ziemną od strony gminy Narol oraz od

strony gminy Lubycza Królewska. Co ograniczy przerwy w dostawie energii w przypadku nieprzewidzianych zjawisk atmosferycznych.

10.5 Gazownictwo

Na terenie miejscowości Horyniec-Zdrój znajduje się sieć gazowa, która w chwili obecnej zasila sanatoria Uzdrawisko Horyniec oraz CRR KRUS, budynki użyteczności publicznej oraz budynki indywidualne wzdłuż ulic Mickiewicza, Kolejowej oraz osiedla Dąbrowskiego. W zeszłym roku rozpoczęto rozmowy z zakładem gazowym w sprawie rozbudowy sieci gazowej na pozostałą część miejscowości Horyniec-Zdrój. Gmina Horyniec-Zdrój dysponuje dokumentacją techniczną na rozbudowę sieci gazowej. Dalsza rozbudowa planowana jest w 2019 roku.

10.6 Remonty dróg

„Przebudowa drogi powiatowej Nr 1692R Horyniec-Wólka Horyniecka-Kaplisze w km 0+000-3+950”, Całkowity koszt inwestycji wyniósł 3 127 718,63 zł, z czego 50% sfinansowane zostało z budżetu państwa w ramach „Programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019”, a po 25% przez Starostwo Powiatowe i gminę Horyniec-Zdrój.

W wyniku realizacji inwestycji wykonano: wymianę nawierzchni drogi, przebudowę skrzyżowania w centrum Horyńca-Zdroju, budowę chodnika do końca ulicy Zdrojowej, budowę i odmulenie rowów oraz zjazdu do posesji, zatoki autobusowe oraz bezpieczne przejścia dla pieszych

Na drogach gminnych zrealizowano następujące zadania:

- „Przebudowę chodników przy ul. Sobieskiego” /fundusz sołecki/ – 12 460,50 zł;
- „Przebudowę drogi w Radrużu –II etap” /fundusz sołecki/ – 12 025,00 zł;
- „Przebudowa przepustu na ul. Zielonej w Horyńcu-Zdroju” – 20 000,00 zł;
- „Przebudowa przepustu na ul. Słonecznej w Horyńcu-Zdroju” – 14 322,57 zł;
- „Przebudowa dróg gminnych – boczna ul. Słonecznej i boczna ul. Armii Krajowej” – 22 156,91 zł.

W ramach usuwania skutków klęsk żywiołowych wykonano trzy zadanie dofinansowane z

budżetu państwa z dotacji celowej na usuwanie skutków klęsk żywiołowych na łączną wartość - 1 189 573,03 zł:

- "Przebudowa drogi gminnej Nr 105051R w m. Puchacze w km 1+336-1+720" na kwotę 387 681,37 zł, z czego 152 219,00 zł sfinansowano z dotacji;
- „Przebudowa drogi gminnej Nr 147018R w miejscowości Nowiny Horynieckie 0+000 -0+939” na kwotę 349 591,51 zł, z czego 266 757,00 zł sfinansowano z dotacji;
- „Przebudowa drogi gminnej Nr 105053R w miejscowości Polanka Horyniecka w km 1+160 -1+950” na kwotę 452 300,15 zł, z czego 351 153,00 zł sfinansowano z dotacji.

Zakupiono również grunt pod drogę gminną Nr 105060R przy ul. Polnej w Horyńcu-Zdroju za kwotę 7 580,00 zł.

Ułożona została kostka brukowa na os. Podemszczyzna” – 18 001,53 zł /w tym fundusz sołecki

13 800,53 zł/, oraz zrealizowano zadanie pn. „Budowa drogi na działkach Nr 2243, 2320, 2324, 2299 w Horyńcu-Zdroju” – 94 822,36 zł. W ramach zadania położono również nawierzchnię asfaltową na długości 380 metrów na drodze bocznej od ul. Zdrojowej w kierunku osiedla Jana III Sobieskiego..

Na bieżące utrzymanie dróg wydatkowano kwotę 277 543,88 zł. Wydatki dotyczyły bieżącego utrzymania dróg gminnych w tym 55 552,36 zł wydano na odśnieżanie. Pozostałe wydatki to zakup kruszywa w kwocie 60 791,28 zł /głównie ze środków funduszu sołeckiego/ oraz transport i robocizna, naprawa dróg tzw. „remonterem”- 22 562,85zł, koszenie poboczy – 13 880,00 zł, kopanie rowów i odwodnienia, przeglądy okresowe mostów – 4 500,00 zł.

10.7 Edukacja

Na terenie gminy Horyniec-Zdrój funkcjonuje 2 Punkty Przedszkolne w Horyńcu-Zdroju (dysponujące 113 miejscami) i Werchracie (dysponujący 25 miejscami). Punkt w Horyńcu-Zdroju posiada 5 oddziałów, w tym dwa oddziały dla dzieci 6-letnich oraz trzy dla 3, 4 i 5 latków. Dwa z oddziałów dla dzieci młodszych pracują w systemie 9-godzinnym. Łącznie opieką przedszkolną w Horyńcu-Zdroju jest objętych 109 dzieci. Punkt w Werchracie jest jednooddziałowy i uczęszcza do niego 10 dzieci w wieku od 3 do 6 lat.

Po wdrożeniu reformy na terenie gminy funkcjonuje jedna ośmioklasowa Szkoła Podstawowa im. M.J. Piłsudskiego w Horyńcu-Zdroju z oddziałami gimnazjalnymi (w roku szkolnym 2018/19 ostatnie dwa oddziały klas III gimnazjum liczące 37 uczniów) wraz z

podporządkowaną organizacyjnie Szkołą Filialną w Werchracie o strukturze organizacyjnej klas I – III do której uczęszcza 8 uczniów do 2 oddziałów. Granice obwodu szkoły stanowią granice administracyjne gminy Horyniec-Zdrój. Do klas I – VIII Szkoły Podstawowej w Horyńcu-Zdroju uczęszcza łącznie z oddziałami filialnymi w Werchracie 285 uczniów do 15 oddziałów. Łącznie we wszystkich szkołach jest 30 sal lekcyjnych i 2 pracownice komputerowe. Szkoła dysponuje kompleksem sportowym złożonym z pełnowymiarowej hali sportowej, małej Sali gimnastycznej, zespołu boisk sportowych Orlik 2012 wraz z bieżnią okólną, skocznią i rzutniami. Szkoła posiada bibliotekę wyposażoną są w stanowiska komputerowe, gabinet profilaktyki pielęgniarstwa, kuchnię i stołówkę szkolną. Ze względu na rozległość obwodu szkolnego konieczna jest organizacja dowozu uczniów oraz prowadzona jest również świetlica szkolna (liczba uczniów korzystająca ze świetlicy wynosi 240 uczniów w 7 grupach wychowawczych w tym liczba dowożonych uczniów i dzieci przedszkolnych wynosi 215).

Szkoła zatrudnia w pełni wykwalifikowaną kadrę nauczycielską. Nauczyciele mają przydzielone czynności zgodnie z planem nauczania, wykształceniem i kompetencjami.

Pracują w oparciu

o wypracowane programy nauczania i wychowania. Doskonale swoją wiedzę i umiejętności na kursach, warsztatach i szkoleniach, planują własny rozwój zawodowy i awansują na wyższe stopnie. Szkoła ma bogatą historię, własny ceremoniał, sztandar i hymn, kultywuje tradycje

i zwyczaje, ale i odważnie kroczy w kierunku nowoczesności. Pielęgnię sportowe tradycje szkoły, a jednocześnie czwartą godzinę wychowania fizycznego realizuje w formach zajęć fakultatywnych. Posiada certyfikat „Szkoły w ruchu”. Wspólnie z Rodzicami i Samorządem Uczniowskim realizuje Szkolny Program Aktywnej Współpracy. Dzięki środkom pozabudżetowym ma coraz lepszą bazę lokalową i dydaktyczną. Posiada w pełni wyposażoną halę sportową z siłownią, kompleks boisk Orlik oraz bieżnię tartanową. Posiada sprzęt elektroniczny, notebooki, ekrany i tablice interaktywne, oprogramowanie, podręczniki multimedialne i nowoczesne środki dydaktyczne do nauki języka polskiego, historii, przyrody i matematyki. Szkoła realizuje szereg projektów z pozyskaniem środków unijnych, aktualnie realizowany jest w latach 2019-2020 projekt „W TROSCE O OPTIMALNY ROZWÓJ KAŻDEGO UCZNIA – POPRAWA WARUNKÓW DYDAKTYCZNYCH I JAKOŚCI KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO W SZKOLE PODSTAWOWEJ W HORYŃCU-ZDROJU” współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach

Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 o wartości ponad 570.000 zł.

Szkoła prowadzi również sezonowe Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Werchracie oferując 25 miejsc w miesiącach lipiec i sierpień.

Szczegółowe dane liczbowe.

Punkty przedszkolne:

1. PP w Horyńcu-Zdroju:

liczba oddziałów 5 w tym 2 oddziały 9-godzinne,

liczba dzieci ogółem 109 w tym w 2 oddziałach „0” dla 6-latków – 43 dzieci,

i 3 oddziałach dla 3-5 latków - 66 dzieci.

zatrudnienie: 7 nauczycieli pełnozatrudnionych oraz 5 w wymiarze 0,68 etatu.

2. PP w Werchracie:

liczba oddziałów: 1 łącznie 10 dzieci w wieku 0d 3 do 6 lat (w tym 3 „0”).

zatrudnienie: 1 nauczyciel pełnozatrudniony oraz 2 niepełnozatrudnionych w wymiarze 0,10 etatu.

Szkoła Podstawowa w Horyńcu-Zdroju:

Liczba oddziałów: 19 w tym: 15 oddziałów w Szkole Podstawowej w Horyńcu-Zdroju,
2 oddziały III klas gimnazjalnych oraz 2 oddziały Szkoły filialnej w Werchracie,

Liczba uczniów ogółem wynosi 322, w tym:

a) klasy I – VIII: - 285 uczniów

b) klasy gimnazjalne: - 37 uczniów

Zatrudnienie:

Ogółem Szkoła Podstawowa zatrudnia 37 nauczycieli w pełnym wymiarze oraz 10 niepełnozatrudnionych w wymiarze 6,63 etatu.

Łączne zatrudnienie kadry nauczycielskiej w Gminie Horyniec-Zdrój w podziale na stopnie awansu zawodowego kształtuje się następująco:
45 nauczycieli w pełnym wymiarze oraz 18 niepełnozatrudnionych w wymiarze 7,51 etatu.
w tym:

nauczycieli stażystów – 1 pełnozatrudniony ora 1 niepełnozatrudniony – 0,67 etatu
nauczycieli kontraktowych – 4 pełnozatrudnionych i 4 niepełnozatrudnionych – 1,32 etatu
nauczycieli mianowanych – 8 pełnozatrudnionych i 3 niepełnozatrudnionych – 1,05 etatu
nauczycieli dyplomowanych – 32 pełnozatrudnionych i 10 niepełnozatrudnionych – 4,47 etatu.

Szkoła zatrudnia również 27 pracowników obsługi w łącznym wymiarze 25 etatów, w tym:
1 Sekretarz szkoły, 2 konserwatorów, 3 woźnych, 8 sprzątaczek, 1 intendent , 2 kucharzy
i 3 pomoce kuchenne .

10.8 Polityka społeczna

Według ustawy o pomocy społecznej pomoc społeczna jest instytucją polityk społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art. 2. 1). Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 3. 1). Ustawa o pomocy społecznej stwierdza, że udziela się pomocy osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Zadania z zakresu pomocy społecznej na rzecz mieszkańców Gminy Horyniec-Zdrój realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej za pośrednictwem odpowiednich działów i komórek organizacyjnych takich jak:

Dział Pomocy Środowiskowej, Świadczeń i Usług

Do zadań Działu należy: przeprowadzanie wywiadów środowiskowych, prowadzenie pracy

socjalnej, kompletowanie dokumentów oraz podejmowanie innych niezbędnych czynności związanych ze świadczeniami różnych form pomocy, aktywizowanie społeczeństwa lokalnego w ramach różnych programów, inicjowanie ruchów samopomocowych i obywatelskich, promowanie działań wolontarystycznych, współpraca z lokalnymi instytucjami i organizacjami społecznymi w tym pozarządowymi oraz kościelnymi, wydawanie decyzji w sprawach przyznania bądź odmowy świadczeń, sporządzanie bilansu potrzeb oraz sprawowanie nadzoru nad prawidłowym wykorzystaniem budżetu.

Dział Dodatków Mieszkaniowych

Jego zadaniem jest kompletowanie i opracowywanie dokumentacji oraz decyzji dot. przyznania dodatków mieszkaniowych, sporządzanie bilansu potrzeb środków finansowych na dodatki mieszkaniowe oraz analiza obciążeń mieszkaniowych na terenie Gminy Horyniec-Zdrój.

Dział Świadczeń Rodzinnych

Dział, ten zajmuje się przyjmowaniem wniosków, wydawaniem decyzji dotyczących świadczeń rodzinnych oraz sporządzaniem bilansu potrzeb środków finansowych na realizację zadań. Dział istnieje od 1 maja 2004 roku.

10.9 Kultura

Ważniejsze imprezy organizowane na terenie Gminy Horyniec-Zdrój w 2018 r.:

- 14.01.2018r. – 27 Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy – koncert
- 30 – 31.01.2018r. – Warsztaty teatralne
- 01-04.01.2018r. - 39 Biesiada Teatralna, Konfrontacje Teatrów Małych Form
- 06 - 10.02.2018r. – Kolorowe ferie z GOK – zajęcia dla dzieci.
- 10.03.2018r. – Koncert Dla Kobiet zespołu Zbrucz
- 25.03.2018r. – Kiermasz wielkanocny
- 12.04.2018r. – Szkolne prezentacje artystyczne - teatr
- 13.04.2018r. – Szkolne prezentacje artystyczne – taniec, śpiew
- 14.04.2018r. – Koncert zespołu Zbrucz
- 25.04.2018r. – Spektakl teatralny dla dzieci
- 27.04.2018r. – Akademia z okazji święta 3 maja
- 29.04.2018r. – Upamiętnienie mieszkańców Radrużu zamordowanych przez UPA
- 03.05.2018r. – koncert pieśni patriotycznych w Parku Zdrojowym

- 12.05.2018r. - koncert pieśni patriotycznych w Parku Zdrojowym
- 14.05.2018r. – koncert rozrywkowy
- 27.05.2018r. – Konfrontacje Amatorskich Zespołów Tanecznych
- 08.06.2018r. - Koncert Zespołu ZBRUCZ z Ukrainy
- 14.06.2018r. – Dzień rodziny
- 03 - 13.07.2018r. – Wakacjada z GOK – cykl zajęć dla dzieci które nie wyjechały na wakacje
- 18.07.2018r. – Bajka dla przedszkolaków
- 22.07.2014r. – koncert zespołów polonijnych z USA, Kanady oraz Rosji
- 27.07.2018r. – koncert muzyczny osób słabo widzących
- 29.07.2018r. – Spektakl teatralny „Ostatnie tango z Herbertem”
- 03.08.2018r. – Spektakl teatralny „Emigranci”
- 04.08.2018r. – Spektakl teatralny „Czupurek”
- 11.08.2018r. – Koncert Artur Barciś Show
- 25.08.2018r. - Koncert Magdy Smalary
- 26.08.2018r. – Spektakl Herbert
- 07.09.2018r. – Narodowe czytanie
- 28.09.2018r. – Etnograficzne reminiscencje filmowe
- 11.11.2018r. - Obchody Święta Niepodległości.
- 02.12.2018r. – Festiwal Piosenki Dziecięcej – Śpiewaj razem z nami.
- 16.12.2018r. – Kiermasz Bożonarodzeniowy

W wyżej wymienionych imprezach wzięło udział około 6500 widzów i uczestników .

Imprezy rekreacyjno-sportowe:

- 11.04.2018r.- Maraton rowerowy Cyklocarpaty
- 26.05.2018r. – Rowerowy rajd niepodległości
- 1.06.2018r. - Zawody wędkarskie dla dzieci
- 11.11.2018r. – Powiatowe Zawody Pływackie.

Imprezy rekreacyjno-plenerowe:

- 3.05.2018r. – Majówka muzyczna w Parku Zdrojowym
- 13.05.2018r. – Majówka strażacka

- 3.06.2018r. – Gminny dzień Dziecka - piknik
- 01. - 02.07.2018r. – Dni Horyńca-Zdroju
- 12.08.2018. – Piknik Święto Pieroga.
- 02.09.2018r. - Gminne Święto Plonów – festyn
- 09.09.2018r. XVI Gala Myśliwska
- 23.12.2018r. – Wigilijne spotkanie mieszkańców
- 31.12.2018r. – Sylwestrowe spotkanie mieszkańców

Wystawy artystyczne:

1. Wystawa fotograficzna „Biesiada Teatralna w fotografii”
2. Zuzanna Barczak – wystawa prac rysunkowych
3. Wystawa Wojciech Młynarski
4. Józef Wilkoń grafika
5. Ozdoby i Palmy Wielkanocne
6. Stroiki Bożonarodzeniowe.
7. Gmina w obiektywie.

10.10 Gospodarka odpadami

W myśl znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach od 1 lipca 2013 r. obowiązek odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych przejęła Gmina. Rada Gminy nie skorzystała z możliwości przejęcia powyższego obowiązku na nieruchomościach niezamieszkałych, na których odpady powstają wskutek prowadzenia działalności gospodarczej, dlatego właściciele tych nieruchomości (w szczególności urząd gminy, szkoły, sklepy, sanatoria, firmy indywidualnie) w dalszym ciągu mieli obowiązek zawarcia indywidualnej umowy z przedsiębiorcą wpisanym do rejestru działalności regulowanej prowadzonej przez Urząd Gminy Horyniec-Zdrój.

Odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Horyniec-Zdrój zajmuje się Firma „ECLER” Dariusz Gałań z Łaszczówki koło Tomaszowa Lubelskiego (umowa na okres 01.01.2018 r. do 31.12.2019 r.). Na terenie gminy funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) mieszczący się na ul. Jana III Sobieskiego 9B w Horyńcu-Zdroju. W PSZOK-u przyjmowane są nieodpłatnie selektywnie zebrane odpady powstające z gospodarstw domowych położonych na terenie

Gminy Horyniec-Zdrój tj. przeterminowane leki, rozpuszczalniki, środki ochrony roślin, lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć, farby, tusze, detergenty, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i rozbiórkowe, zużyte opony powstające w gospodarstwach domowych, opakowania z papieru i tektury, tworzyw sztucznych, metali, szkła, odzież i tekstylia, odpady zielone. Na terenie Gminy znajdują się również w miejscach ogólnodostępnych pojemniki na szkło i plastik. Dwa razy w roku (wiosną i jesienią) organizowany jest bezpłatny odbiór odpadów wielkogabarytowych „u źródła”

Miejscem zagospodarowania przez podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu gminy zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania jest SORTOWNIA ODPADÓW KOMUNALNYCH ZMIESZANYCH, KOMPOSTOWNIA FRAKCJI PODSITOWEJ/MŁYNY 111 A, 37-550 RADYMNO, PUK EMPOL, OS. RZEKA 133, TYLMANOWA.

Zasady funkcjonowania gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi określają szczegółowo uchwały Rady Gminy, w tym:

- Uchwała nr XXXIII.257.2017 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- Uchwała nr XXXIX.284.2017 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- Uchwała nr XII.90.2015 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 18 listopada 2015 r. w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
- Uchwała nr XVIII.150.2016 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 31 maja 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

- Uchwała nr XIX.158.2016 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 24 czerwca 2016 r. w sprawie zmiany uchwały nr XVIII.150.2016 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 31 maja 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
- Uchwała nr XIX.157.2016 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 24 czerwca 2016 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Horyniec-Zdrój.
- Uchwała nr XXXII.247.2017 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 28 czerwca 2017 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XIX.157.2016 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 24 czerwca 2016 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Horyniec-Zdrój.

Wszystkie wyżej wymienione uchwały tworzą system gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Horyniec-Zdrój, który zaczął obowiązywać od 1 lipca 2013 r.

W ramach gminnego systemu z gospodarstw domowych odbierane były następujące rodzaje odpadów:

- 1) z nieruchomości z częstotliwością jeden raz w miesiącu:
 - a) odpady zmieszane
 - b) odpady zbierane w sposób selektywny takie jak:
 - papier i tektura, tworzywa sztuczne i opakowania wielomateriałowe, metal, szkło, odpady ulegające biodegradacji,
- 2) w systemie „u źródła” – 2 razy w roku w okresie wiosennym i jesiennym:
 - a) odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte opony,
- 3) w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK)
- 4) z pojemników na szkło i plastik znajdujących się w miejscach ogólnodostępnych na terenie gminy.

10.11 Rankingi i nagrody

Pismo Samorządu Terytorialnego „Wspólnota” opublikowało pod koniec 2018 r. ranking dotyczący samorządów lokalnych, gdzie pod lupę brano wydatkowanie środków unijnych w latach 2014-2017. Gmina Horyniec-Zdrój znalazła się na rekordowym szóstym miejscu na ponad 1,5 tys sklasyfikowanych gmin wiejskich. Wydatki ze środków Unii Europejskiej w latach 2014-2017 per capita wyniosły tu 3289,24 zł.

11 Podsumowanie.

Gmina Horyniec-Zdrój, chcąc spełnić oczekiwania mieszkańców, musi stawić czoła trudnemu wyzwaniu poprawy warunków życia. Pod tym hasłem kryje się wiele zagadnień związanych z zamieszkiwaniem, wypoczynkiem, rekreacją, infrastrukturą, dbaniem o środowisko naturalne, pielęgowaniem tradycji i kultury lokalnej, stymulowaniem rozwoju społecznego, podniesieniem atrakcyjności gminy jako miejsca, gdzie można spędzać wolny czas. Równolegle ze wzmacnianiem potencjału społecznego i gospodarczego gminy konieczne jest wykazanie dbałości o zasoby infrastruktury technicznej służącej zaspokajaniu podstawowych potrzeb mieszkańców.

Położenie komunikacyjne gminy Horyniec-Zdrój jest bardzo niekorzystne, jednak aby móc czerpać z niego wymierne korzyści (nowi mieszkańcy, inwestorzy, turyści) potrzebne są inwestycje w lokalny układ drogowy. Priorytetem jest przebudowa drogi wojewódzkiej 865 Sieniawa-Hrebenne oraz linii kolejowej 101 Munina-Bełżec

Rok 2018 okazał się rokiem obfitym jeśli chodzi o przeznaczanie środków na poprawę stanu infrastruktury drogowej. Gmina nie tylko przeznacza coraz większą pulę środków na asfaltowanie dróg gminnych, ale również partycypuje i angażuje się w pozyskiwanie środków na remont dróg, które nie są w jej zarządzie. Podejmuje ponadto monity w sprawie modernizacji dróg powiatowych

Poza dużymi inwestycjami systematycznie prowadzimy remonty nawierzchni dróg i chodników, miejsc postojowych, parkingów, sieci kanalizacyjnych i wodociągowych, oświetlenia.

Na uwagę zasługują również inwestycje w infrastrukturę turystyczną. Dzięki dofinansowaniu z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego w roku 2019 powstanie nowy ciąg spacerowy w dzielnicy uzdrowskiej, którego wartość to

prawie 10 mln zł.

Kolejnym sukcesem, szczególnie ważnym przy dzisiejszej walce ze smogiem, jest gazyfikacja. Dzięki staraniom Wójta Gminy Horyniec-Zdrój kolejne części Horyńca-Zdroju są gazyfikowane lub będą w najbliższym czasie.

Dużą wagę przywiązujemy do sportu i bazy sportowej. W działaniach wspierają gminę stowarzyszenia, osoby prywatne, przedsiębiorcy, społecznicy. Dzięki ich zaangażowaniu, wielu inwestycji nie udałooby się zrealizować.

W 2018 r. zrealizowaliśmy kolejne zadania w ramach funduszu sołeckiego, co stanowi zachętę dla mieszkańców do włączania się w życie gminy i tworzenia społeczeństwa obywatelskiego. Krok po kroku zagospodarowywane są miejsca, które wcześniej były zaniedbane lub po prostu nie były dostatecznie wykorzystane. Dzięki temu w wioskach powstają atrakcyjne skwery, miejsca do ćwiczeń na świeżym powietrzu, remontowane są drogi lokalne, budowane oświetlenie i chodniki.

Zorganizowaliśmy wiele różnorodnych wydarzeń, by na miejscu zapewnić mieszkańcom szeroką ofertę kulturalną, skierowaną do zróżnicowanych grup odbiorców. Prócz wyścigów rowerowych i dużych imprez kulturalnych, odbywały się mniejsze wydarzenia, dofinansowywano festyny rodzinne, imprezy z atrakcjami dla dzieci, dożynki wiejskie, święto pieroga itp.

Na terenie gminy Horyniec-Zdrój dzieje się wiele, aby być na bieżąco, zachęcamy do odwiedzania stron internetowych prowadzonych przez Urząd Gminy www.horyniec-zdroj.pl oraz śledzenia naszego profilu na facebooku. Z każdą informacją staramy się dotrzeć do mieszkańców za pośrednictwem sieci Internet oraz tablic ogłoszeń w naszych sołectwach i urzędzie.

Roku 2018 nie należy oceniać wyłącznie przez pryzmat wykonanych zadań, ale również należy postrzegać jako początek kolejnych projektów i inwestycji, bowiem wykonano w nim nowe plany i koncepcje na kolejne lata.

Spis treści

1.	Wstęp.....	1
2.	Informacje ogólne	1
2.1.	Władze lokalne i gminne jednostki organizacyjne	1
2.2.	Ogólna charakterystyka Gminy Horyniec-Zdrój	4
2.3	Turystyka, sport i rekreacja.	11
2.4	Zabytki	18
2.5	Kultura.....	29
3.	Informacje finansowe	32

3.1	Finanse Gminy	32
3.2	Dochody	32
3.3	Wydatki	34
3.4	Bezzwrotne środki finansowe z Funduszy Unii Europejskiej.....	35
3.5	Wynik budżetu	36
3.6	Nadwyżka operacyjna	36
3.7	Przychody i rozchody	36
3.8	Zadłużenie	36
4.	Informacja o stanie mienia komunalnego	37
4.1	Informacja o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego według stanu na 31 grudnia 2018 roku	37
4.2	Majątek Gminy Horyniec-Zdrój.....	38
5.	Informacja o realizacji polityk, programów i strategii	44
5.1.	Strategia rozwoju	44
5.2.	Studium uwarunkowań i kierunków przestrzennego zagospodarowania gminy.....	47
5.3.	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	47
5.4.	Plan wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych	47
5.5.	Program opieki nad zabytkami	49
5.6.	Plan gospodarki niskoemisyjnej	57
5.7	Program ochrony środowiska.....	59
5.8	Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych.....	62
5.8	Gminny program wspierania rodziny	63
5.9	Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	64
5.10	Program przeciwdziałania narkomanii.....	65
5.11	Wieloletni program współpracy z organizacjami pozarządowymi.....	66
6.	Realizacja uchwał Rady Gminy Horyniec-Zdrój	67
7.	Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi	72
7.1	Porozumienia.....	72
7.2	Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi.	74
8.	Umowy partnerskie międzynarodowe.....	79
9.	Istotne działania wójta, w tym: - efekty działań wszystkich ciał konsultacyjnych, działających w gminie; - udział wójta w różnych ciałach lokalnych i regionalnych.	81
9.1	„100 tysięcy drzew na 100-lecie niepodległości Polski”.....	82
9.2	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Wólka Horyniecka.	82
9.3	Operat Uzdrawiskowy.	82
10.	Część analityczna	83
10.1	Drogi	83

10.2	Połączenia kolejowe.....	83
10.3	Gospodarka wodno-kanalizacyjna	84
10.4	System elektroenergetyczny	84
10.5	Gazownictwo	85
10.6	Remonty dróg.....	85
10.7	Edukacja.....	86
10.8	Polityka społeczna	89
10.9	Kultura	90
	Imprezy rekreacyjno-sportowe:.....	91
	Imprezy rekreacyjno-plenerowe:.....	91
	Wystawy artystyczne:	92
10.10	Gospodarka odpadami	92
10.11	Rankingi i nagrody.....	95
11	Podsumowanie.	95